

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1940

MAI

SISU:

Lõpetanute arv õppeasutis 1919—39. a.

Maavalitsuste tulud ja kulud 1938/39. a.

Siseveeteed 1939. a.

Kaubalaevastik 1. I 1940.

Õnnetused laevadega Eesti vetes 1939. a.

Nr. 222(5)

TALLINN

Nr. 222(5)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lk.		Page
Lõpetanute arv õppeasutis 1919—39. a. —		<i>Nombre des personnes ayant fini le cours des écoles de 1919—39</i>	217—234
A. Lepp	217—234		
Maavalitsuste tulud ja kulud 1938/39. a. —		<i>Receites et dépenses des administrations d'arrondissement en 1938/39</i>	234—244
V. Feldman	234—244		
Siseveeteed 1939. a. — J. Taimre	245—249	<i>Voies navigables intérieures en 1939</i>	245—249
Kaubalaevastik 1. I 1940 — J. Kits	250—254	<i>Marine marchande le 1. I 1940</i>	250—254
Õnnetused laevadega Eesti vetes 1939. a. —		<i>Avaries enregistrées dans les eaux estoniennes en 1939</i>	254
J. Kits	254		

ALATISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

(Standard-numeratsioon)		Numération permanente	
Tab. 1. Väliskaubandus aprillis	255	Tab. 1. Commerce extérieur en avril	255
" 2. Väliskaubandus muude riikidega	542*	" 2. Commerce extér. avec les autres pays	542*
" 3. Väliskaubanduse tähtsamad ained	542*	" 3. Commerce extér. des princip. articles	542*
" 6. Rõlgtraudteed märtsis	250	" 6. Chemins de fer en mars	250
" 7. Tallinna sadama tegevus aprillis	255	" 7. Mouvement du port de Tallinn en avril	255
" 8. Eesti Panga äriseis 30. IV 1940	255	" 8. Bilans de la Banque d'Estonie le 30. IV 1940	255
" 10. Era- ja ühispankade äriseis 1. I—1. IV 1940	257, 258	" 10. Situat. financ. des banques 1. I—1. IV 1940	257, 258
" 11. Üksikute pankade äriseisusummad 1. I—1. IV 1940	257, 258	" 11. Bilans des princip. banques 1. I—1. IV 1940	257, 258
" 13. Valutahinnad Tallinna börsil aprillis	250	" 13. Cours du change à Tallinn en avril	250
" 14. Rõlgpiirist ülesõitnute arv veebruaris ja märtsis	211*	" 14. Mouvement frontier en février et mars	211*
" 15. Linnade rahvastik aprillis	259	" 15. Mouv. de la populat. des villes en avril	259
" 24. Liikvel olev raha	596*	" 24. Circulation fiduciaire	596*
" 25. Pankadevahelise arvekoja tegevus	596*	" 25. Mouvement de la chambre de compensation	596*
" 26. Protestitud vekslid	596*	" 26. Effets protestés	596*
" 27. Kapitali-emissioonid	596*	" 27. Emissions des capitaux	596*
" 28. Tööstustoodang	596*	" 28. Production de quelques industries	596*
" 29. Loomataudid	596*	" 29. Epizooties	596*
" 30. Tapamajade tegevus	596*	" 30. Fonctionnement des abattoirs	596*
" 31. Hulgimüügihinnad aprillis	260	" 31. Prix de gros en avril	260
" 32. Toiduainete maksumus kalorilise sisalduse järgi	261	" 32. Coût de denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive	261
" 33. Turuhinnad aprillis	262	" 33. Prix de détail en avril	262
" 34. Elatusmaksumusindeksid	261	" 34. Nombres-indices au coût de la vie	261
" 35. Hulgimüügindeksid	261	" 35. Nombres-indices de prix de gros	261
" 36. Töötgurg aprillis	264	" 36. Marché du travail en avril	264
" 37. Tööstusettevõteted ja tööloju 1. aprilliks	263	" 37. Entrepr. indust. et leur main-d'oeuvre au 1. avril	263
" 38. Nakkushaigused veebruaris	210*	" 38. Maladies contagieuses en février	210*
" 39. Abiellumus, sünnidauas ja suremus	264	" 39. Mariages, naissances et décès	264

Alatiste tabelite koostamisviis vt. nr. 182(1) — 1937, lk. 33.

*) Viimased andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.
Par * sont désignés les tableaux parus dans les NN précédents.

Ilmunud 31. mail 1940.

RIIGI TRÜKIKOJA TRÜKK

LÕPETANUTE ARV ÕPPEASUTISIS 1919—39. a.

NOMBRE des PERSONNES AYANT FINI le COURS des ÉCOLES de 1919—39.

Sisu: 1. **Alg- ja täienduskoolid:** a) alghariduse korralduse aluseid, lk. 217; b) lõpetanute arv sündalaskkoolis, lk. 217; d) lahkumine sündalaskkoolist enne kursuse lõpetamist, lk. 218; e) õhtualgkoolid täiskasvanuile, lk. 219; f) täienduskoolid, lk. 219. 2. **Keskkoolid:** a) keskhariduse korraldus, lk. 220; b) lõpetanute arv uues keskkoolis (1934. a. sead.), lk. 220; d) lõpetanute arv end. keskkoolis (1922. a. sead.), lk. 220; e) lahkumine end. keskkoolist (gümnaasiumist) enne kursuse lõpetamist, lk. 221. 3. **Kutsekoolid:** a) kutsehariduse korraldus, lk. 221; b) lõpetanute üldarv kutsekoolest, lk. 222; d) põllumajanduslikud õppeasutised, lk. 222; e) tehnilised ja tööstuslikud õppeasutised, lk. 224; f) majanduslikud õppeasutised, lk. 225; g) kodumajandusl. õppeasutised, lk. 226; h) pedagoogilised õppeasutised, lk. 226; i) merekoolid, lk. 227; j) tervishoiulised koolid, lk. 227; k) vaimulikkoolid, lk. 228; l) kunstikoolid, lk. 228. 4. **Ühkoolid:** a) praegune seis ja lõpetanute arv, lk. 229; b) lahkumine ühikoolist enne kursuse lõpetamist, lk. 229. 5. **Kokkuvõte**, lk. 234.

Käesolev statistiline ülevaade lõpetanute arvust õppeasutistes iseseisvuse ajal põhineb 1939. a. korraldatud ankeedi andmeil. Neid andmeid on töötlemisel täiendatud koolide jooksva statistika arvudega ja hulgaliste järelepärimistega kohtadelt. Vaatlus haarab kõik Eestis möödunud 21 (1919—39) aasta kestel töötanud 6-klassilised algkoolid, täienduskoolid, keskkoolid, gümnaasiumid, ühikoolid ja kutsehariduslikud õppeasutised.

1. ALG- JA TÄIENDUSKOOLID — ÉCOLES PRIMAIRES et SUPPLÉMENTAIRES.

a) Alghariduse korralduse aluseid. Praegune 6-a. kestusega algkool tehti sunduslikuks üleriigilises ulatuses alates 1. I 1930. Vabariigi algusaastail oli meie algkool 4-aastane. Esimene Avalikkude algkoolide seadus, mis on kehtiv väheste hilisemate muudatustega veel praegugi, võeti Asutava Kogu poolt vastu 1920. a. Selle seaduse järgi on algkool emakeelne ja maksuta kõigile kodanikele ning moodustab ühtluskooli esimese järgu. Algkoolikursus on 6-aastane. Koolikohustus on kehtiv kõigi laste kohta, kes kooliaasta alguseks on saanud 7-aastaseks ja kestab kuni algkoolikursuse lõpetamiseni või mitte lõpetamise korral kuni 16 aasta vanuseni. Tegelik õppetöö nii maal kui linnas peab kestma vähemalt 35 nädalat aastas.

Et kõiki neid 1920. a. seaduse nõudeid ja norme ei olnud võimalik teostada vabariigi loomisaastail kohe täiel määral, jättis seaduseandja Vab. Valitsusele võimaluse reguleerida seaduse ellurakendamist määrustega. Selle volituse põhjal määratigi algkooli seaduse täies ulatuses elluviimise tähtajaks 1. I 1930. 1931. a., mil 6-aastase algkooli elluviimine oli juba teostunud kõikjal üle riigi, võttis Riigikogu vastu uue Avalikkude algkoolide seaduse. Uue seaduse sisulised muudatused võrreldes endisega ei ole suured. Olulisemaks tuleks lugeda võõrkeele järkjärgulist väljajätmist ja võimalust teatud juhtudel koolikohustusest vabaneda umbes pool aastat varem.

Andmestik lõpetanute kohta ses ulatuses on koostatud esmakordselt.

Iga kooliliigi lõpetanuid vaatlеме eraldi. Paremaks mõistmiseks ja hindamiseks selgitame, kus see vajalik, üksikute kooliliikide ja -tüüpide struktuuri ning toome väljavõtteid meie koolielu korraldavast seadusandlusest. Võimaluse piires anname võrdlusandmeid Vene ajast.

Hiljem (1934. a.) vähendati dekreediga korras vanuse ülemmäära 16. aastalt kahe aasta võrra, nii et praegu on kehtiv koolikohustus 8. kuni 14. aastani.

b) Lõpetanute arv algkoolis. 6-klassilise kohustusliku algkooli teostamist tuleb pidada suurimaks saavutiseks meie haridusala korraldamisel. Et selle reformi tähtsust ja vajadust õieti osati hinnata, tõendab asjaolu, et mitmed omavalitsused panid kehtima koolikohustuse täiel määral juba enne nõutud tähtaega ehk jälle võimaldasid kõigile soovijale õppida ka algkooli VI klassis, vaatamata sellele, et see ei olnud veel sunduslik.

6-klassilise algkooli täie kursuse on iseseisvuse 21 aasta jooksul lõpetanud üldse 161 772 õpilast, neist ümarguselt $\frac{3}{5}$ maal, $\frac{2}{5}$ linnas.

Maal on väikeses ülekaalus meessoost lõpetanud, linnas — naissoost.

Lõpetanute arv 1919—39. a.

	M.	N.	Kokku
Maal	50 526	48 986	99 491
Linnas	29 856	32 425	62 281
Kokku	80 381	81 391	161 772

Selgituseks märgime, et algkoolilõpetanute hulka on arvatud ka kõik need õpilased, kes viimaseil aastail, ühenduses uue keskkooli loomisega, algkoolikursuse lõpetasid progümnaasiumes.

Neid õpilasi — progümnaasiumi II kl. (6. õ.-a.) lõpetanud oli:

	Linnas	Maal	Kokku
1930. a. (1935/36. õ.-a.)	1 364	127	1 491
1937. „ (1936/37. „)	1 735	134	1 869
1938. „ (1937/38. „)	1 790	89	1 879
1939. „ (1938/39. „)	1 461	79	1 540

Vabariigi alguses — esimese kuue (1919—24) aasta kestel — lõpetas algkooli üle riigi keskm. 3 518 õpil. aastas. Viimasel viisaastal (1935—39) on see arv tõusnud juba 11 580-ni aastas, seega üle kolmekordseks.

Lõpetanute arv (aasta keskmised):

	Linnas	Maal	Kokku	Tõus		
				L.	M.	Kokku
1935—39. a.	4 132	7 448	11 580	231,1	490,5	329
1930—34. „	2 932	6 420	9 301	164,0	371,0	260
1925—29. „	3 246	3 947	7 193	181,5	228,2	204
1919—24. „	1 738	1 730	3 518	100	100	100

Vabariigi algaastail tuli iga 100 000 el. kohta 324 algkoolilõpetanut, viimaseil aastail üle kolme korra rohkem. See tõus on, meie rahvastikuvaru stabiilsuse tõttu, peagu võrdne eeltoodud lõpetanute absoluut-arvu kasvuga.

Lõpetanute arv 100 000 el. kohta:	Tõus
(aasta keskmised)	
1935—39. a.	1 024
1930—34. „	330
1925—29. „	644
1919—24. „	324

6-klassilise sundalgkooli kehtimapanek põhjustas maalajavahemikul 1930—34. a. algkoolilõpetanute arvu tõusu keskm. ligi 60%. Linna-alkkoolis oli aga, võrreldes eelmise viisaastaga (1930—34. a.), märgata lõpetanute arvus umbes 10%-list tagasiminekut. Tingitud on see tõenäoliselt sellest, et need maa-päritoluga algkooliõpilased, kes senini 6-kl. maa-alkkoolide puudusel olid sunnitud õppima linnas, said nüüd võimaluse jätkata õpingut kohapealseis maa-koolis.

Viimaseil aastail (1935—39) näitab aga lõpetanute arv linnakoolis jälle suhteliselt suuremat tõusu kui maal. Põhjuseks on siin peamiselt keskkoolireform, mis tõi edasiõppima linnas asetsevatesse progümnaasiumidesse¹⁾ uuesti rohkemal arvul maanoori.

Üksikutes maades ja suuremates linnades lõpetas aastas algkoolikursuse viimase viisaasta (1935—39) keskmiselt (sulgudes 1938/39. õ.-a. arvud).

Maad:	P.	T.	Kokku	%
Viru	509	552	1 061 (1 117)	14,2
Järva	249	240	489 (524)	6,6
Härju	440	480	920 (991)	12,3
Lääne	330	361	697 (674)	9,4
Saare	282	276	558 (603)	7,5
Pärnu	350	302	712 (701)	9,6
Viljandi	273	261	534 (621)	7,0
Tartu	540	540	1 089 (1 125)	14,6
Valga	148	148	290 (343)	4,0
Võru	368	341	700 (775)	9,5
Petseri	209	184	393 (428)	5,3
Kokku	3 704	3 744	7 448 (7 902)	100,0

¹⁾ Progümnaasiumi II kl. arvestatakse algkooli lõpuklassina.

	P.	T.	Kokku	%
Tallinnas	742	776	1 518 (1 525)	36,7
Tartus	387	355	692 (694)	16,8
Muud linnas	928	904	1 922 (2 288)	46,5
Kokku	2 007	2 125	4 132 (4 507)	100,0

d) Lahkumine sundalgkoolist enne koolikursuse lõpetamist.

Vaatamata sellele, et algkooli lõpetanute arv üle riigi on saavutanud 1938/39. õ.-a. kõrgseisu, ulatudes 12 409-ni, moodustavad lõpetanud siiski, nagu selgub allpool, ainult 59% kooli I kl. astunute arvust. 40% ümber sisseastunuist ei lõpeta algkooli, lahkub enne kursuse lõpetamist. See mittelõpetanute % on ebaharilikult suur ja selle vähendamiseks tuleks rakendada kõik võimalikud abinõud.

Praegu kehtib meil 6-aastane (8—14) koolikohustus ja algkoolikursus kestab samuti 6 aastat. Et koolikohustuslik laps lõpetaks 6-aastase koolikursuse normaal-ajaga, s. o. 6 aastaga, peaks ta töötama 100%-lise edukusega. See ei teostu ei meil ega ka mujal. Ikka leidub neid, viimaseil aastail keskm. 15% ümber, kes jäävad klassi istuma. Sellest tingituna suudab praegustes töötingimustes normaalse ajaga, s. o. 6 aastaga, algkooli lõpetada napilt $\frac{2}{5}$ neist õpilasist, kes 6 a. tagasi astusid kooli I klassi (esimese klassi lõpetab 0,85 selle koostisest, teise $0,85 \times 0,85 = (0,85)^2 \dots$ ja kuuenda $(0,85)^6$ ehk 38% kõigist esimesse klassi astunuist). $\frac{3}{5}$ õpilasist aga kasvab 6 a. jooksul koolikohustuse raamidest välja, saades kursuse keskes 14-aastaseks ja ligikaudu $\frac{2}{3}$ vanusepiiri ületanuist lahkubki koolist kursust lõpetamata. Lahkuvad peamiselt maalapsed. Seda lahkumist suudaks tõhusamalt pidurdada ainult koolikohustuse pikendamine. Muidugi peaks lisaks sellele energiliselt jätkatama ka kõiki neid praegusteostatavaid algatusi, mis on võetud ette õpilaste töötingimuste ja edasijõudmise parandamiseks. Neist oleks nimetada: kavakindel uute koolimajade püstitamine; internaatide asutamine maakoolide juurde seal, kus nad seadusega on nähtud ette; kehvamate õpilaste senisest suuremal määral toetamine; algkoolide õppekavade lihtsustamine; liitklasside, kus töötab üle 2 klassi koos, vähendamine; erikoolide loomine nõrga- andelistele ja raskestikasvatatavatele lastele jne. Erilist hoolitsust vajaksid need õpilased, kes mitmesugustel põhjustel kipuvad jääma maha teistest, kuna just niisugused õpilased kaotavad huvi õppimise vastu ja katsuvad lahkuda koolist esimesel soodsal võimalusel. Ei ole kahtlust, et kõige selle teostamine tõstaks algkoolikursuse lõpetanute %-di praegusest kõrgemale tasemele. Et see töö on seotud väga suurte majandusl. kuludega, on selge. Kuid need majanduslikud raskused ei tohiks meid heidutada, meile olla ülejõukäivad. Rahva tuleviku huvides peame jõudma niikaugele, et iga kodanik astuks dlu vähemalt algkooli lõputunnistuse omanikuna. Koolisunduse pikendamine ühe aasta võrra, 15. vanusaastani, oleks sel alal reaalseks sammuks.

Kui palju õpilasi astub ellu väiksema kui 6-kl. algkooli haridusega, selle kohta otsesed andmed puuduvad.

Praktiliseks kasutamiseks on tuletatud mitte-lõpetanute protsendimäärad kooli I kl. astunute ja 6 a. hiljem kooli lõpetanute arvu võrdluse kaudu.

Teostus see järgmiselt.

Algkoolide I klassis õppis üle riigi:

1931/32. õ.-a.	21 911 õpilast
1932/33. „	21 442 „
1933/34. „	21 101 „
3 a. keskm.	21 484 „

Igal aastal klassi võrra edasi jõudes pidanuks kõik need õpilased kuue aasta pärast (1936/37—1938/39), kui istumajäämist ja surmajuhte ei oleks olnud, lõpetama algkooli. Tegelikult aga lõpetas algkooli-kursuse (ühes progümn. II kl. lõpetanutega):

	% I kl. astunute arvust	Õpli. kadu kooli-kursuse kestel
1936/37. õ.-a. 12 116 õpil.	55,3	9 795
1937/38. „ 12 272 „	57,2	9 170
1938/39. „ 12 409 „	58,8	8 092
3 a. keskm. 12 266 „	57,1	9 218

Võrdluse tulemuste kohaselt moodustab seega lõpetanute arv I kl. sisseastunust viimasel kolmel aastal keskm. 57,1%. Sisseastunute ja lõpetanute arvude kõrvutamisel selgub veel, et need püsivad aasta-aastalt enam-vähem stabiilsetena. On kujunenud nn. liikuv tasakaal arvude vahekorras. Need asjaolud lubavad oletada, et tuletatud protsendimäärad, kuigi mitte täpsad, osutuvad siiski reaalselt ja praktiliste järelduste tegemiseks küllaldasteks. I kl. astunute arvu 1931/32 — 1933/34. õ.-a. aastakeskmiseks on 21 484, 1936/37 — 1938/39 õ.-a. lõpetanute — 12 266. Õpilaste arvu vähenemine — koolist väljalangemine — koolikursuse kestel ulatub seega viimasel kolmel aastal keskm. 9 218 isikule. Kui siit arvata maha õpilaste kadu suuremise tõttu 8—14 a. vahemikus, umbes 350—400 õpilast, jääb 3 a. keskmisena ümarguselt järele ikkagi 8 850 õpilast (41,2%), kes igal aastal lahkuvad koolist enne koolikursuse lõpetamist.

Õpilaste koolist ärajäämine enne kursuse lõpetamist on õieti maaprobleeme. Linnakoolis ei jõudnud kolmel viimasel õ.-a. koolikursust lõpetada keskm. 14%, maakoolis aga 50% õpilast. Linna- ja maakoolide lõpetanute võrdluse teostamisel on linna progümnaasiumide II kl. maapäritoluga õpilased, kes on õppimist alustanud maal, kuid jätkavad linnas (umbes 25% prog. koostisest), arvestatud maa-alkooli lõpetajatena. Samuti on viidud tagasi maa-alkoolide juurde viimasel aastal linnakoolideks muudetud end. alevikoolid. Arvesse pole võetud vaadeldava perioodi jooksul maalt ühes vanematega linna asunud kooliealiste laste arvu, kuna seda arvu on konkreetsete andmete puudusel raske teha kindlaks. See iga-aastane mõnesaja kooliealise lapse ületulek maalt linnadesse suurendab küll veidi lõpetanute % linnade kasuks, kuid linna- ja maa-alkoolide lõpetanute vahekorrad selgitamisel ei oma nimetamisväärsust tähtsust.

Lõpetanute % kooli I kl. astunust:

	Linnakoolis	Maakoolis	Kokku
1936/37. õ.-a.	83,7	47,8	55,3
1937/38. „	86,9	49,4	57,2
1938/39. „	87,4	51,4	58,8
3 a. keskm.	86,0	49,5	57,1

Peamiseks põhjuseks, miks linnakoolis lõpetanute % on võrdlemisi kõrge, näib olevat asjaolu, et linnalapsed alustavad õppimist osalt juba 6—7 a. vanuselt ja jätkavad õpinguid kursuse lõpetamiseks ka peale 14. a. vanusepiiri ületamist, kuna alaealiste töövõimalused linnas ilma algkooli lõputunnistusega on tugevasti kitsendatud.

Maal aga, kus vanemad rakendavad 14-aastased lapsed juba põllutööle, lahkuvad õpilased valdavas enamuses kohe peale koolikohustuse vanusepiiri ületamist, vaatamata sellele, kas koolikursus on lõpetatud või mitte.

Märgime veel lõpuks, et maal ei ole mitte lõpetanute % kaugeltki ühel tasemel. Äärmiselt madal on see Põhimaal, kus algkoolilõpetanuid oli 1938/39. õ.-a. ainult 23%. Alla üleriigilist maade keskmist (51,4%) püsis 1938/39. õ.-a. lõpetanute % ka Võru- (44%) ja Tartumaal (50%). 53—59% piires andis lõpetanuid Viru-, Lääne-, Pärnu-, Saare- ja Järvamaa. Enam-vähem rahuldaval tasemel on Viljandimaa (63% lõpetanuid), Harjumaa (68%) ja Valgamaa (72%).

e) Õhtualgkoolid täiskasvanuile.

6-klassilisi õhtualgkooli täisealiste töötab praegu Tallinnas 1 ja Tartus 1. Iseseisvuse kestel (1920—1939 incl.) on õhtualgkooli lõpetanud 1 773 isikut, neist Tallinnas 1 276, Tartus 394 ja mujal 103. Lõpetanute hulgas on mehi ümarguselt 2 korda rohkem kui naisi. Õhtualgkool omab meie algkoolide võrgus õige väikest osatähtsust.

f) Täienduskoolid.

1920. a. Avalikkude algkoolide seaduse järgi pidi 6-klassilisele algkoolile järgnema vähemalt kaheaastase õppeajaga täienduskool, kuhu sisseastumine oleks olnud kohustuslik neile õpilastele, kes algkoolikursuse lõpetamise järel ei jätkanud õppimist kesk- või kutsekoolis. Kuna 6-klassiline algkool ise pandi kehtima üle riigi alles 1. I 1930 alates, siis leiti, et sundusliku kaheklassilise täienduskooli teostamine on seotud raskustega ja kui 1931. a. Avalikkude algkoolide seaduses tehti parandusi, kustutati täienduskoolide sunduslikkuse nõue ja redigeeriti see osa nõnda, et täienduskool — nüüd juba ühe- või kaheklassiline — esineb vaid tarviduse korral. Senised kogemused on näidanud, et mittetööstuslik täienduskool ei ole meil läbi löönud — täienduskooli astub vaid 6—7% algkoolilõpetanust.

Täienduskoolid, kuigi ametlikult kuuluvad üldhariduslike koolide hulka, on peagu 100%-liselt kutseainelised ja nende muutmine tulevikus puht-kutsekoolideks ei sünnita raskusi. Viimasel aastal ongi

osa elujõulisemaid täienduskooli moodustatud ümber 2-a. õppeajaga naiskutsekoolideks kodukäsitöö ja kodunduse harudega, nn. kodutööstuskoolideks.

Täienduskoolid asetsevad peamiselt maal. See tõttu annavad maataienduskoolid umbes $\frac{3}{4}$ lõpetanute üldarvust. Naislõpetanud on suures enamuses nii maal kui linnas.

2. KESKKOOLID — ÉCOLES SECONDAIRES (GYMNASES).

a) Keskkoolide korraldus.

Avalikkude keskkoolide seadus võeti vastu Riigikogu poolt 1922. a. lõpul. Nimetatud seaduse järgi moodustab avalik keskkool (üldise nimetusega gümnaasium) ühtluskooli teise järgu ja ta ülesandeks on haritud kodanike kasvatamine ning õpilaste ettevalmistamine kõrgematesse õppeasutistesse astumiseks. Keskkool on emakeelne. Aval. keskkooli kursus kestab vähemalt 5 õppeaastat, mitte aga üle 6. õ.-a. Kursus jaguneb kaheks astmeks: alamaste (I, II kl. = 7—8 õ.-a.) ühise õppekavaga ja ülemaste (kõrgemad klassid) — erineva õppekavaga. Õppeainete ulatuse ja laadi järgi võib keskkooli ülemaste olla korraldatud humanitaar-, reaal-, kommerts-, majapidamis-, tehnika-, põllumajandus- ja teiste eraineliste harudena, kus teoreetiliste ainete kõrval leiavad käsitlemist ka praktilised ained ja oskused.

Keskkooli esimesse klassi võetakse vastu algkooli kuenda klassi lõpetanud ilma eksamita või võistlus-eksamiga, kui soovijaid on rohkem kui koolis vabu kohti. 1934. a. asendati see seadus kahe uue seadusega: Keskkoolide seadus ja Gümnaasiumide seadus. Keskkool ei tähenda enam, nagu varem, gümnaasiumi, vaid algkooli ja gümnaasiumi vahel asetsevat kooli. Keskkool on praegu kahte tüüpi: 1) progümnaasium 5-aastase õppeajaga (5—9. õ.-a.), kuhu õpilasi võetakse eksamiga pärast algkooli neljanda klassi lõpetamist ja 2) reaalkool 3-aastase õppeajaga (7—9. õ.-a.), kuhu võetakse õpilasi, samuti eksamiga, pärast 6-klassilise algkooli kursuse lõpetamist. Keskkoolile järgneb 3-aastase õppeajaga humanitaar- või reaalgümnaasium. Gümnaasiumi astumisel, kuhu võetakse eksamiga, on mõlema keskkooli tüüpi, s. o. progümnaasiumi ja reaalkooli lõpetanuil ühesugused õigused.

Praegune ühtluskoolikorraldus on peale keskkooli reformi seega järgmine.

Ühtluskooli I järgu moodustab endiselt 6-aastase õppeajaga sundalgkool. Õpilane vabaneb koolikohustusest kui lõpetab 6-klassilise algkooli või progümnaasiumi II klassi (6. õ.-a.), kuid igal juhul selle kooliaasta lõpul, mille kestel saab 14 a. van. Ühtluskooli II järguks on keskkool, mis algab kas pärast IV või VI algkooliklassi lõpetamist ja kestab vastavalt 5 või 3 aastat, viies õpilase kuni 9. õ.-a. incl. Keskkooli ülesandeks on õpilaste ettevalmistamine gümnaasiumidesse ning teistesse vastavatesse õppeasutistesse astumiseks.

	M.	N.	Kokku	%
Maal	1 410	4 965	6 375	72,5
Linnas	875	1 540	2 415	27,5
Kokku	2 285	6 505	8 790	100,0
%	26,0	74,0	100,0	

Õpilaste arv täienduskoolis väheneb aasta-aastalt. 1938/39. õ.-a. õppis täienduskoolis üle riigi ainult 1 097 õpilast, maal 640, linnas — 457.

3-aastase õppeajaga (10—12. õ.-a.) gümnaasium moodustab ühtluskooli III järgu. Gümnaasiumi ülesandeks on haritud kodanike kasvatamine ja õpilaste ettevalmistamine ülikooli ning teistesse kõrgematesse õppeasutistesse astumiseks.

b) Lõpetanute arv uues keskkoolis ja gümnaasiumis (1934. a. sead.)

Endine 1922. a. seaduse alusel töötav keskkool-gümnaasium määrati 1934. a. reformiga alates 1934/35. õ.-a. järkjärgulisele sulgemisele ja likvideeris I. VIII 1938. Uus keskkool, mis asendab suletud end. keskkooli alamaste klasse, algas tööd 1934/35. õ.-a. ja annab lõpetajaid alates 1936/37. õ.-a. Uus gümnaasium asus tööle uue keskkooli esimese lennuga kohe peale end. keskkooli likvideerimist 1937. a. sügisel ja kuna gümnaasiumi kursus kestab 3 aastat, laseb välja esimesi lõpetajaid alles 1940. a. kevadel. Uue gümna. lõpetajad ulatuvad välja meie vaatluspiirkonnast (1919—39).

Uus keskkool on kolme lennuga andnud üldse 6 744 lõpetanut — meessoost 47%, naissoost 53%.

Keskkoolid, samuti nagu gümnaasiumidki, asetsevad peagu eranditult linnas ja ligi pooled neist — Tallinnas ja Tartus. Nende kahe linna lõpetanud moodustavad enamuse lõpetanute üleriigilisest arvust.

Lõpetanute arv keskkoolis 1937—39. a.:

	Tallinnas	Tartus	Mujal	Kokku	%
1938/39	Põltsid . .	369	210	509	1 084
	Tüdrukud .	402	259	512	1 233
	Kokku . .	821	475	1 021	2 317
1937/38	Põltsid . .	414	225	510	1 149
	Tüdrukud .	450	235	604	1 289
	Kokku . .	864	400	1 114	2 438
1936/37	Põltsid . .	313	179	424	916
	Tüdrukud .	414	192	407	1 073
	Kokku . .	727	371	891	1 989
Üldse	Põltsid . .	1 086	620	1 443	3 149
	Tüdrukud .	1 320	686	1 583	3 505
	Kokku . .	2 412	1 306	3 026	6 744
%	35,8	19,4	44,8	100,0	

1938/39. õ.-a. õppis progümnaasiumes 9 165 ja reaalkoolis 4 134, kokku keskkoolis 13 299 õpilast, neist 5—6. õ.-a. õpilasi (algkooliaste) 3 264.

d) Lõpetanute arv end. keskkoolis (1922. a. sead.)

Kuna end. 5-klassiline gümnaasium likvideeris 1938. a. sügisel ja uuel gümnaasiumil puudus 1938/39. õ.-a. veel lõputklass, siis 1939. õ.-a. lõpetajaid gümnaasiumes ametlikult ei olnud. Erandina võimaldati siiski viia

lõpule õpingud saksa õppekeelega Tallinna Doomkooli VI klassis ja Tallinna Kolledžis, mis andsid 1939. a. seetõttu ainukestena end. gümnaasiumi lõpetajaid täiendavalt veel 53.

Iseseisvuse 21. a. jooksul (1919—39) on praegu suletud keskkool-gümnaasium lasknud välja arvuka kogu lõpetanuid, nimelt 36 442, neist ümarguselt pooled on jätkanud õpinguid Tartu ülikoolis.

Naisi on üldharidusliku keskkooli lõpetanute hulgas rohkem kui mehi.

	Lõpetanute arv 1919—39. a.:				
	M.	N.	Kokku	%	
Tallinnas	6 311	7 237	13 548	37,2	
Tartus	3 864	3 831	7 695	21,1	
Mujal	7 078	8 121	15 199	41,7	
	Kokku	17 253	19 189	36 442	100,0
	%	47,3	52,7	100,0	

Eesti iseseisvuse algul, kui kõrvaldusid veneaegsed takistused koolide avamiseks, hakati asutama tühtluskooli teise astme koolidena peamiselt gümnaasiume. Et sinna pääses sisse iga 6-kl. algkooli lõpetanu ilma eksamita, siis tõusis neis kooles kohe järsult ka õpilaste ja lõpetajate arv: 1919/20. õ.-a. oli gümnaasiumes ja teistes gümnaasiumide õigustega kooles 9 600, kolm aastat hiljem aga juba 17 300 õpilast 1 812 lõpetajaga. See suur lõpetanute arv püsis pidevalt üle 2 000 10 järgneva aasta jooksul (1923/24—1932/33). Ka gümnaasiumide sulgemise perioodil 1935—38. a., vaatamata sellele, et neid kooles hakati koondama juba 1930. a. alates, andsid gümnaasiumid veel keskm. 1 758 lõpetajat aastas.

Lõpetanute keskm. arv aastas:

		Indeks
		(1919—24 = 100)
1935—39	1 758	143
1930—34	2 062	168
1925—29	2 338	191
1919—24	1 227	100

Uuelt (1934. a. sead.) gümnaasiumilt on loota 1940. a. esimesi lõpetajaid juba vähem — umbes 1 000 ümber. See arv ei tohiks lähematel aastatel palju muutuda.

End. gümnaasiumid töötasid peamiselt humanitaar- ja reaalarudega. Kutselise iseloomuga eriainelistest harudest andsid suhteliselt kõige rohkem lõpetajaid kommerts- ja majapidamisharud. Naislõpetajad on ülekaalus humanitaar- ja kommerts-harus, meeslõpetajad — reaalarus. Majapidamis-harus esinevad lõpetajatena ainult naised.

3. KUTSEKOOID — ÉCOLES PROFESSIONNELLES.

a) Kutschariduse korraldus. Kogu praegune kutsekoolide korraldus on loodud ja arenenud peagu täiel määral iseseisvuse ajal. Algul olid kutseliste õppeasutiste asutamise aluseks Eesti oludele kohandatud veneaegsed seadused ja kutschariduslikud õppeasutised allusid

Lõpetanute arv 1919—1939. a. õppeharude järgi:

Harud:				%		
	M.	N.	Kokku	M.	N.	Kokku
Humanitaar	9 461	12 656	22 117	54,8	66,0	60,7
Reaal	5 329	1 552	6 881	30,9	8,1	18,9
Kommerts	1 553	2 471	4 024	9,0	12,9	11,1
Majapidamis	—	2 094	2 094	—	10,9	5,7
Põllu- ja aiama- jandus	343	353	696	2,0	1,8	1,9
Tehnika	567	63	630	3,3	0,3	1,7
Kokku	17 253	19 189	36 442	100,0	100,0	100,0

Eeltoodud kokkuvõttes on humanitaarharu juurde arvatud ka klassika (113 lõpet.), humanitaar-kunsti (49) ja Kuressaare gümnaasiumi omaaegne pedagoogiline haru (74). Sotsiaalharu (593 lõpet.), kui kommerts-harule ainestikult lähedane, on arvestatud koos kommerts-haruga. Tehnikaharu sisaldab ka ehitustehnika- (85) ja kultuurtehnikaharu lõpetanuid (72). Põllu- ja aiamaajanduse harude lõpetanuid langeb 467 põllu- ja 229 aiamaaj. harule. Gümnaasiumid, kus peale teoreetiliste ainete käsitleti ka praktilisi oskusi, olid eelkääjateks praegu töötavatele kõrgema astme kutsekoolidele ning on seega väärtuslikult aidanud kaasa kutsehariduse tõstmiseks ja arenguks.

e) Lahkumine keskkoolist enne kursuse lõpetamist.

End. keskkoolis esines õpilaste lahkumine märgatavalt juba esimeses klassis ja kestis enam-vähem tühtlaselt kogu kursuse. I klassi (7. õ.-a.) lõpul katkestas jäädavalt õppimise keskm. 15% sisseastunuist, II klassi lõpul moodustas õpilaste kadu (I kl. = 100) tavaliselt 25%, III klassi lõpul 35% ja IV klassi lõpul 40% ümber. Lõpuklassi (V) jõudis I klassi astunuist keskm. 60—62% ja lõpetas kooli umbes 56—58%. Kogutud andmeil on keskkooli I kl. sisse astunud iseseisvuse ajal üldse umbes 52—53 tuhat, neist lõpetas kooli 31 tuhat (31 033); lahkus enne kursuse lõpetamist 21—22 tuhat õpilast, mis moodustab üle 2/3 sisseastunuist.

Et gümnaasiumi sisseastunuist ainult pisut üle poole lõpetasid koolikursuse ja ka need enamuses polnud suutelised eduga töötama ülikoolis (ülikooli, nagu näeme allpool, lõpetab ainult 40—45% üliõpilasist), sellest oligi peamiselt tingitud 1934. a. teostatud keskkoolireform.

Kuna reformitud gümnaasiumi õppeaeg on ühe aasta võrra pikem ning keskkooli astumisel ja sealte edasiviimisel teostatakse õpilaste selektsiooni, siis võib loota, et uued gümnaasiumid suudavad anda paremini ettevalmistatud lõpetajaid, kes on edukamad ka ülikoolis.

kahela ministereeriumile: põllumajanduslikud, millede hulka olid arvatud ka kodumajanduskoolid — Põllutöömistriteeriumile, teised koolid — Haridusministriteeriumile. Alates 1. VIII 1936 on kõik kutsekoolid koondatud Haridusministriteeriumi alluvusse. Iseseisvuse ajal kehtima pandud kooliseadustest oleks nimetada:

Tallinna Tehnikumi põhikiri (1920. a.), Merekoolide seadus (1920; 1923; 1935. a.), Tööstuslikkude koolide seadus (1926. a.), Majanduslikkude koolide seadus (1926. a.), Eraõppeasutuste seadus (1927. a.), Tallinna Tehnikumi seadus (1929. a.), Põllumajandusliku kutsehariduse korraldamise seadus (1931. a.), Õpetajate seminaride seadus (1923; 1937. a.), Pedagoogiümide seadus (1931. a.). 1934. a. keskkoolireform, ühenduses kodumajanduslike (1935. a.) ja põllumajanduslike (1936. a.) koolide ületoomisega Haridusministeeriumi juhtimisele, tegid tarvilikuks uue seaduse väljatöötamise, mis hõlmaks võimalikult kõiki kutsehariduslike õppeasutiste liike. 1937. a. avaldatigi uus Kutsehariduslikkude õppeasutiste seadus. Selle seaduse kohaselt jagunevad kutsehariduslikud õppeasutised järgmistesse põhirühmadesse: 1) põllumajanduslikud, 2) tehnilised ja tööstuslikud, 3) majanduslikud ja 4) kodumajanduslikud. Peale selle loetakse kutseharid. õppeasutisteks eriseaduste alusel töötavad kunsttööstuskool, merekoolid, õpetajate seminarid, pedagoogiümid ja muud kutschar. õppeasutised.

Olenevalt, kas kutselisse õppeasutisse võetakse õpilasteks algkooli või keskkooli (resp. kutsekeskkooli) lõpetanud, jagunevad kutsehariduslikud õppeasutised kesk- ja kõrgema-astme õppeasutisteks.

Keskastme koolid võivad olla ühe- kuni nelja-aastase õppeajaga. Nelja-aastase õppeajaga, maal ka kolmeaastase õppeajaga, keskastme kool on kutsekeskkool. Kutsekeskkooli lõpetanudil on õigus astuda kõrgema astme kutsekooli ja üksikute täienduseksamite õiendamisel ka gümnaasiumi. Peale täisajaliste keskastme kutsekoolide, s. o. koolide, kus õpetus nõuab õpilaseit kogu tegevuse, esinevad veel osaaajalised keskastme koolid, millele õpilased kutseoskust ei õpi koolis ega ka kooli korraldusel või järelevalvel, vaid tegelikult töös väljaspool kooli. Koolis toimub vaid teoreetiline kutsealaline õppus 8—12 nädalatunni ulatuses. Osaaajaliste koolidena esinevad tööstusõpilaste-, majandusõpilaste- ja kodundusõpilastekoolid ning põllumajanduslikud rahvakoolid.

Kõrgema astme kutsekool põhineb keskkoolil või kutsekeskkoolil. Kooli õppeaja kestus võib olla üks, kaks või kolm aastat. 3-aastane kõrgema astme kutsekool vastab ulatuselt gümnaasiumile ja selle lõpetanu võib astuda ülikooli vastavasse teaduskonnisse ning üksikute täienduseksamite õiendamisel ülikooli igasse teaduskonda. Kõrgema astme kutseharidusl. õppeasutiste hulka kuuluvad ka kõrgema astme kutsekoolil või gümnaasiumil põhinevad kutseharid. erikoolid.

b) Lõpetanute üld- arv kutsekooles iseseisvuse ajal.

Kutsekoolide lõpetanute arvu vaatluse hõlbustamiseks jaotame kutsehariduslikud õppeasutised üheksasse rühma. Iga rühma vaatlus toimub allpool eraldi. Siinkohal toome rühmade osatähtsuse hindamiseks vaid rühmade üldkokkuvõtted.

Suurema arvu lõpetanuid on andnud iseseisvuse ajal tehnilised-tööstuslikud õppeasutised — 8 365 ehk 28% kutsekoolide lõpetanute üldarvust ja põllumajanduslikud koolid — 7 016 (23%). Majanduslikes ja kodumajanduslikes kooles oli lõpetanud peagu võrdselt — 5 200, 5 122 (à 17%), muudes kooliliikides kokku 4 544 (15%).

Lõpetanute sooline vahekord on enam-vähem tasakaalus tehnilis-tööstuslikes, majanduslikes ja kunstikooles. Põllumajanduslikes kooles on meeslõpetanud enamuses (66%), samuti ka vaimulikes kooles (84%). Pedagoogilistes õppeasutistes on ülekaal naistel (65%). Kodumajanduslikes ja tervishooinis kooles õpivad ainult naised, merekooles — mehed.

Üldse on kutsekoolid iseseisvuse ajal andnud lõpetanud 30 247, neist mehi 43,7%, naisi 56,3%.

Lõpetanute arv kutsekooles 1919—1939. a. (1918/19—1938/39. õ.-a.) kooliliikide järgi:

	M.	N.	Kokku	%
Põllumajandusl. õ.-a.	4 659	2 357	7 016	23,2
Tehnilised ja tööst. õ.-a.	4 233	4 132	8 365	27,7
Majanduslikud õ.-a.	2 405	2 795	5 200	17,2
Kodumajanduslikud õ.-a.	—	5 122	5 122	16,9
Pedagoogilised õ.-a.	884	1 603	2 487	8,2
Merekoolid	638	—	638	2,1
Tervishooinis koolid	6	603	600	2,0
Kunstikoolid	330	390	720	2,4
Vaimulikud koolid	76	14	90	0,3
Kokku	13 231	17 016	30 247	100,0
%	43,7	56,3		

Viisaastaid võrreldes on lõpetanute üldarv kasvanud tugevasti neljakordseks:

Lõpetanuid keskm. aastas:	Tõus
1935—39. a.	2 348
1930—34. „	1 602
1925—29. „	1 330
1919—24. „	667
	100

Lõpetanute arvu tõus üksikuis kooliliikides on erinev. Majanduslikes (kaubanduslikes) kooles, milliseid pärisime vene ajast, on lõpetanute arvu kasv 1919—24. ja 1935—39. a. ajavahemikul võrdlemisi tagasihoidlik — 77%. Põllumajanduslikes kooles on lõpetanute arv samal ajavahemikul tõusnud kolmekordseks, tehnilis-tööstuslikes kooles kahekssa- ja kodumajanduslikes kooles koguni kümnekordseks.

d) Põllumajandus- likud õppeasutised. *Écoles agricoles.*

Põllumajanduslike kutsekoolide võrk on veel lõplikult kujunemata. Olemasolevate koolide süstematiseerimine, kordaseadmine ja vajalike uute avamine nõuab lähemal aastail veel suurt ja plaanikindlat tööd. Kuid võrreldes iseseisvuseelse ajaga oleme jõudnud tublisti edasi.

Vene ajal tegutses Eestis ainult mõni üksik põllumajanduslik kool ja kursus (Alampõllutõekool Käo mõisas Viljandimaal, Põllumeeste talvekool Võrus, Vahi põllum. kursused) 1938/39. õ.-a. aga, arvestades

koolidena ka mitmesug. eriklasse koolide juures, töötab üle riigi:

3 põllumajanduslikku rahvakooli	143	õpilasega
5 üheaastase õ.-a.-ga põllunduskooli	79	"
8 kaheaastase õ.-a.-ga põllunduskooli	250	"
2 kaheaastase õ.-a.-ga tööjuhatajatekooli	71	"
3 põllunduskeskkooli	268	"
1 kodupõllutöökeskkool	73	"
5 karjatalitajatekooli	65	"
2 karjakontrollassistentide-kooli	177	"
1 piimanduskool	37	"
1 juustnikukool	6	"
1 koorejaamajuhatajate-kool	11	"
1 maaparanduskool	22	"
1 maaparandusmeisterite-kool	13	"
1 piiritusmeisterite-kool	10	"
2 üheaastase õ.-a.-ga aianduskooli	26	"
4 kaheaastase õ.-a.-ga aianduskooli	130	"
2 aianduskeskkooli	183	"
1 metsanduskool ¹⁾	—	"
1 metsavahtidekool	30	"

Kokku 45 kooli 1 612 õpilasega, neist meessoost 1 158, naissoost 454 õpilast.

Lõpetanute arv. Põllumajanduslikud õppeasutised on iseseisvuse 21. a. jooksul andnud lõpetanud üldse 7 016, neist 1/3 naisi. Aianduslikes koolides, millele varem ei omistatud võrdset tähtsust teiste erikoolidega ja milliseid avati alles hiljem, on lõpetanute arv võrdlemisi väike, moodustades vaid 6,5% lõpetanute üldarvust. Muud põllundus-erikoolid andsid 37,9% ja tavalised põllunduskoolid 55,6% lõpetanutest.

Lõpetanute arv 1910—30:				
	M.	N.	Kokku	%
Põllunduslikud koolid	2 825	1 077	3 902	55,6
Aianduslikud koolid	237	169	456	6,5
Põllunduserikoolid	1 547	1 111	2 658	37,9
Kokku	4 659	2 357	7 016	100,0
%	66,4	33,6	100,0	

Põllunduslikud koolid. Selles rühmas on lõpetanute arvuga esikohal kaheaastase õppeajaga põllunduskoolid (50,9%), järgnevad üheaastased koolid (28,6%) ja põllunduskeskkoolid (20,5%). Põllutöökeskkoolid ja 2-a. põllunduskoolid töötavad alates 1919. a., esimene 1-a. põllunduskool avati 1921. a.

Naisete % on võrdlemisi suur 1-a. põllunduskoolis (46,5%); 2-a. koolis on naisi juba tunduvalt vähem (27,2%), kuna põllunduskeskkoolis on naislõpetanud ainult mõned üksikud (2,1%); needki on pärit aja-järgust kuni 1930. a. Siit peale õpivad põllunduskeskkoolis ainult mehed.

Lõpetanute arv 1910—30:				
	M.	N.	Kokku	%
Üheaastase õ.-a.-ga põllunduskoolid	597	510	1 110	28,6
Kaheaastase õ.-a.-ga põllunduskoolid	1 446	541	1 987	50,9
Põllunduskeskkoolid (3 a.)	782	17	799	20,5
Kokku	2 825	1 077	3 902	100,0
%	72,4	27,6	100,0	

Üheaastase õppeajaga põllunduskool annab õpilastele praktilist oskust ja teadmisi piires, nagu see on tarviline edukaks talundipidamiseks, kaheaastase õppeajaga kool valmistab õpilasi ette õppinud põllupidaja kutsele ja põllunduskeskkooli ülesandeks on õpilaste ettevalmistamine õppinud talundijuhi kutsele.

Aianduslikud koolid. Aianduslike koolidena esinevad meil 1—2-a. aianduskoolid ja aianduskeskkoolid. Aianduskoolid on andnud lõpetanud alates 1929—30. a., kuna aianduskeskkoolist saime esimese lennu alls 1939. a. Enamuses on 2-a. õppeajaga koolide lõpetanud (66%).

Naisi on aianduskoolide lõpetanute hulgas ümarguselt 2/6.

Lõpetanute arv 1910—30:				
	M.	N.	Kokku	%
Üheaastase õ.-a.-ga aianduskoolid	73	59	132	29,0
Kaheaastase õ.-a.-ga aianduskoolid	200	101	301	66,0
Aianduskeskkoolid (4-a.)	14	9	23	5,0
Kokku	287	169	456	100,0
%	62,9	37,1	100,0	

1-a. aianduskooli ülesandeks on anda õpilasele praktilisi teadmisi ja oskusi taluaia korrastamiseks, 2-a. aianduskool valmistab ette aednikuabi kutsele vastavalt aianduserialadel ja aianduskeskkool — aedniku kutsele.

Põllunduserikoolid. Põllunduserikoolidest on vanimad karjakontrollassistentide (1920. a.) ja karjatalitajate (1926. a.) koolid, millised on iseseisvuse kestel valmistanud ette ümarguselt 1 500 kontrollassistenti ja õppinud töölise karjamajanduse alal. Naised on neis koolis valdavas enamuses. Vanemaks erikooliks on ka piimanduskool Öisus, mis avati iseseisvuse algaastail ja on lasknud välja, arvatud ühes ka kooli juustnike ja koorejaamajuhatajate eriklassid, piimamajanduse ja piimasaaduste töötlemise alal üle 400 tööjõu. Peale nimetatute on andnud lõpetanud veel tööjuhatajate koolid, põllutöö- ja maaparanduskool, piiritusmeisterite-kool ja metsanduskool. Tööjuhatajatekoolid valmistavad ette eesttöotajaid ja tööperemehi talumajapidamistesse. Põllutöö- ja maaparanduskool annab õpilastele teadmisi ja oskusi põllunduse alal ning erialalisi teadmisi ja oskusi sookultuuri, rohumadekultuuri ja maaparanduse alal. Kooli juures on eriklass maaparandusmeisterite ettevalmistamiseks. Piiritusmeisterite eriklassi, mis töötab Jäneda põllunduskeskkooli juures, ülesandeks on piiritusmeisterikutsele ettevalmistamine. Metsanduskool valmistab ette metsnikke ja eriklassi kaudu kooli juures metsavahte.

Lõpetanute arv 1910—30:				
	M.	N.	Kokku	%
Põllunduserikoolid:				
Karjatalitajatekoolid (1-a.)	109	330	439	16,6
Kontrollassistentidekoolid (1—2-a.)	390	698	1 088	40,9
Piimanduskool (2-a.)	303	38	341	12,3
Juustnike eriklass (2-a.)	11	—	11	0,4
Koorejaamajuhatajate eriklass (1-a.)	52	17	69	2,6
Põllutöö- ja maaparanduskool (2-a.)	109	—	109	4,1
Maaparandusmeisterite eriklass (1-a.)	48	—	48	1,9
Tööjuhatajatekoolid (2-a.)	157	28	185	7,0
Piiritusmeisterite eriklass (2-a.)	30	—	30	1,1
Metsanduskool (2-a.)	141	—	141	5,3
Metsavahtide eriklass (1-a.)	197	—	197	7,4
Kokku	1 547	1 111	2 658	100,0
%	58,2	41,8	100,0	

¹⁾ Metsatehnikumiks ümberkorraldamise tõttu 1938/39. õ.-a. ei töötanud.

e) Tehnilised ja tööstuslikud õppeasutised.

Ecoles techniques et industrielles.

pikaajalised kursused. Praegu aga omab tehniliste-tööstuslike koolide õpilaste arv suurimat osatähtsust meie kutsekoolide õpilaskonnas.

Möödunud 1938/39. õ.-a. oli tehnilisi ja tööstuslike kutsekoole 55, õpilaste arvuga 5 460, neist 3 360 meessoost, 2 100 naissoost.

Koolitüübid:	Koolide arv	Õpilaste arv
Riigi Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kool (4-a.) (end. Riigi Kunsttööstuskool)	1	193
Tehnikumid	2	326
Tehnikakoolid (4-a.)	2	113
Tööstuskeskkoolid (4-a.)	10	1 320
Tööstusõpil. koolid (3—2-a.)	12	1 963
Naiskutsekoolid (3-a.)	8	815
Kangakudumise eriklassid (1-a.)	3	69
Kodutööstuskoolid (2-a.)	8	336
Ametikoolid (2-a.)	4	131
Tekstiiltööstuskool (2-a.)	1	12
Kaevanduskool (3-a.)	1	16
Kalanduskool (2-a.)	1	35
Trükitööstuskool (4-a.)	1	19
Polütehnil. erainstituut	1	107

Lõpetanute arv. Tehnilised ja tööstuslikud õppeasutised jagunevad tehnikakoolideks, tööstuskooleks ja tööstusõpilastekoolideks. Keskastme tehnika- ja tööstuskoolest õpitakse tehnilisi, tööstuslike, üldhariduslike ja erioõppeaineid ning vastava tööala praktilist oskust. Kool valmistab ette õppinud töölise ja meistrikutsele vastaval tööalal. Kõrgema astme tehnika- ja tööstuskool kannab tehnikumi nimetust ja valmistab ette tehniku, maamööttja ja muile vasta-vaile kutseile. Tööstusõpilastekooli ülesandeks on täiendada tööstusõpilaste väljaõpetamist tarvilikkude teoreetiliste eri- ja üldainete ning töövõtete osajaalise õpetamisega.

Tehnilised ja tööstuslikud õppeasutised on andnud lõpetanuid iseseisvuse ajal üldse 8 365, neist mehi 4 233, naisi 4 132.

Koolitüübid:	Lõpetanute arv 1910—39:			
	M.	N.	Kokku	%
Tööstusõpilastekoolid (2—3-a.)	1 407	773	2 180	26,1
Tööstusõpilastekooli meistriklassid	116	17	133	1,6
Tööstuskoolid (3-a., täisajalised)	1 874	—	1 874	22,4
Kaevanduskool (2—3-a., osajaal.)	60	—	60	0,7
Tekstiiltööstuskool (2-a., osajaal.)	22	—	22	0,3
Tööstuskeskkoolid (4-a.)	57	—	57	0,7
Kalanduskool (1—2-a.)	103	17	120	1,4
Tehnikakeskkool (4-a.)	17	—	17	0,2
Tehnikum (5-a.)	359	—	359	4,3
Polütehnil. erainstituut	3	—	3	0,0
Naiskutsekoolid (3-a.)	2	2 265	2 267	27,1
Naiskutsekoolide kangakud. erikl. (1-a.)	—	275	275	3,3
Naiskäsitöökoolid (1—2-a.)	3	300	303	3,6
Kodutööstuskoolid (2-a.), kodu-käsitöö alal)	12	124	136	1,6
Kunsttööstuskool 6-a. õ.-a.-ga	75	130	205	2,5
Kunsttööstuskool 5-a. õ.-a.-ga	30	73	103	1,2
Kunsttööstuskool 3-a. õ.-a.-ga (end. alamaste)	81	148	229	2,7

	M.	N.	Kokku	%
Kunsttööstuskooli:				
Keraamikatööstuskool (3-a.)	2	4	6	0,1
Trükitööstuskool (3-a.)	10	6	16	0,2
Kokku	4 233	4 132	8 365	100,0
%	50,6	49,4	100,0	

Tööstuskoolid valmistavad ette õppinud töölisi tööstuslikele aladele, eeskätt puidu- (iseseisvuse ajal lõpetanuid 632) ja metallitöö (1 087) alale.

Kaevanduskool (Jõhvis) annab õppinud töölisi ja meistreid põlevkivitööstuse vajadusteks ning töötab kaevandus- (lõpetanuid 39) ja õlitööstusosakonnaga (21).

Tekstiiltööstuskool (Tallinnas) valmistab ette õppinud töölisi tekstiiltööstuse alale.

Kalanduskooli (Pärnus) ülesandeks on valmistada ette õppinud tööjõude kalapüügi, kala-tööstuse ja kalakasvatuse alal.

Tehnikakeskkooli (Tartus) eesmärgiks on anda tehnilisi jõude raudteede (vedurijuhid) ja maanteed (teemeistrid) alal.

Tehnikum (Tallinnas, endine 5-a.) on lasknud välja lõpetanuid masinaehituse alal 110, elektro-tehnika — 77, ehitustehnika — 124 ja maamöödu-kultuurtehnikala alal 48.

Vene Polütehniline Erainstituut omab 2 osakonda — ehitus- ja mehaanika. On andnud ainult 3 lõpetanut (1937. a.)

Tööstuslikud naiskutsekoolid (naiskutsekoolid, naiskäsitöökoolid, kangakudumise eriklassid, kodutööstuskoolid käsitöö alal) valmistavad ette naisõpilasi õppinud tööliste kutsele peamiselt rõivaõmblemise ja kangakudumise alal.

Riigi kunsttööstuskooli ülesandeks on töösuse õpetamine kunstilist ettevalmistust nõudvail käsitöö ja tööstuse aladel. Kool jaguneb kolme astmesse. Algkoolilõpetanud astuvad kooli üldastmesse, mille õppeaeg kestab 2 aastat. Üldastmele järgneb 3-a. õppeajaga töökodade aste, millel on järgmised osakonnad: dekoratiiv- ja õlimaali, metalli (filigraan, kaunistatud metallitööd, armatuurid jne.), skulptuuri- (voolimine, kiviraiumine, puulõige), keraamika, trükitöö, graafika, litograafia, raamatuköite ja kaunist. nahatööde, tekstiili (naiskäsitöö) ja kristalli-lihvimise. Töökodade astme (end. alamaste) lõpetanu omandab õppinud töölise kutse vastaval tööalal ja võib astuda meistriklassi, mille õppeaeg kestab 1 aasta. Meistriklassi lõpetanu omandab rakenduskunstniku nimetuse ja 2-aastase praktika järel meistrikutse. Niisugune oli kunsttööstuskooli konstruktsioon kuni 1. VIII 1938. Alates 1938/39. õ.-a. muutub kool järk-järgult keskkooli ja kutsekeskkooli põhinevaks kõrgemaastme kutsekooliks — Riigi Tarbe- ja Kujutava Kunsti Kooliks 4-a. õppeajaga (1-a. üldklass + 3-a. töökodade aste). Senise 1-aastase meistriklassi asendab samast 1938/39. õ.-a. alates

Kõrgem Kunstikool maali, skulptuuri ja tarbekunsti osakonnaga, kus õppeaeg on nähtud ette 3 aastat.

Kunsttööstuskooli on lõpetanud iseseisvuse ajal üldse 537 isikut, neist 205 kooli täiskursuse ja 332 töökodade astme.

Erialade järgi jagunevad lõpetanud:

	Lõpetanud kooli täie kursuse		Lõpetanud töökodade astme	
	M.	N.	M.	N.
Dekoratsioon, maal	33	9	45	19
Metallitöö	—	4	—	12
Puutöö	11	—	12	—
Skulptuur	4	—	6	1
Keraamika	3	7	7	20
Graafika	15	23	17	28
Kivitrükk	4	3	10	15
Kunstkäsitöö (nais-)	—	66	—	90
Raamatukõitmine, kaunist. naha- tööd	5	18	6	31
Kristallihivimine	—	—	—	3
Trükitöö	—	—	8	2
Kokku	75	130	111	221
Üldse	205		332	

f) Majanduslikud õppeasutised.

Ecoles économiques.

Majanduslikke kutsekooli oli Vene ajal tunduvalt rohkem kui teisi kutselise iseloomuga kooli. Neid leidis kaubandus- ja kommertskoolide näol peagu kõigis suuremates linnades: Tallinnas, Tartus, Valgas, Viljandis, Pärnus, Narvas. Enamik neist jätkab tegevust ka praegugi. On tekkinud juurde ka uusi majanduslikke kooli ja koolitüüpe, milliseid Vene ajal ei olnud, nagu majandusõpilastekoolid, ärinduskoolid, ühistegevuskoolid jne.

Majanduskoolid valmistavad õpilasi ette tegevuseks majanduslikes, esijoones kaubanduslikes, ettevõtteis ja ühiskondlikes asutisises.

1938/39. õ.-a. töötasid meil järgmised majanduslikud õppeasutised:

2 majandusõpilastekooli	174	õpilasega
5 era-kaubanduskooli (2—4-a.)	199	„
11 kaubandus- ja ärinduskeskkooli	1 746	„
4 kommertskooli	325	„
1 ühistegevuskool	93	„
Kokku 23 õppeasutist	2 542	õpilasega,
neist meessoost 1 050, naissoost 1 492 õpilast.		

Majandusõpilastekoolid on määratud majanduslike ettevõtete õpilaste teoreetiliste ning ametioskuslike teadmiste täiendamiseks. Õppeaja normaalkestus neis koolis on 3-a. ja õpetus — 9—11 tundi nädalas — teostub osajaliselt.

Kaubanduskoolid (3-a.) ja kaubandus-ärinduskeskkoolid (4-a.) valmistavad ette õppinud majandusametniku või õppinud kaupleja kutselise. Põhinevad 6-kl. algkoolil.

Kommertskool on 3-a. õppeajaga kõrgema astme kutsekool, mis valmistab ette õppinud büroojuhi, õppinud ärijuhi ja teistele majandustehnilistele tööaladele. Põhineb keskkoolil ja kutsekeskkoolil. Kommertskoolid on end. kommertsgümnaasiumide — üldharidusliku gümnaasiumi erialalistest harude —

asendajad ja avati 1937/38. õ.-a. I klassiga. Esimese lennu annavad 1940. a.

Ühistegeliste õppeasutistena esinevad E. Ühisteg. Liidu Ühistegevuskool Tallinnas ja Ühistegevuse Instituut Tartus.

Ühistegevuskooli sisseastumiseks, mis toimub eksamiga, nõutakse algkoolist kõrgemat haridust. Koolil on kaks haru — ühiskaubandusharu ja bürooharu. Ühiskaubandusharu jaguneb põhiklassiks ja eriklassiks. Põhiklassis, millele eelneb 2-nädalane eelkursus, kestab õppetöö 5 kuu piires ja eriklassis umbes poolteist kuud. Põhiklassi õpilaseks võetakse ühiskaubanduse äriteenijaid ja praktikante, kes on sooritanud eelkursuse, vajaliku eelpraktika ühiskaupluses ja ületanud 18-a. vanuse. Eriklasi võivad astuda ühiskaubanduse vanemad kauplejad ja vanemad ametnikud, kes on ületanud 25-aastase vanuse. Põhiklass valmistab kutseoskuslikult ette kaupleja ja majandusametniku, eriklass — ärijuhi ja büroojuhi tegevusele. Põhi- või eriklassi õppekursuse lõpetanud saavad vastava kutseoskuse tunnistuse alles pärast seda, kui on sooritanud vajaliku praktika, mis kestab olenevalt eelharidusest 1-st kuni 3½-le aastani. Ühistegevuskooli bürooharu valmistab ette ühistegeliste ühingute (peale ühiskaubanduse) bürooteenistuseks vajalikku personaali. Õppekursus kestab umbes 4 kuud ja sisseastujailt nõutakse kolmekuist eelpraktikat ja sama eelharidust ning eksameid, mis ühiskaubandusharuski.

Ühistegevuse Instituudi ülesandeks on valmistada ette ühistegelikele asutistele arvepidajaid, ärijuhte, asjaajajaid, revidente ja teisi ametnikke ning tegelasi. Õppetegevus kestab teoreetilises ja praktilises osas kokku ühe aasta. Sisseastujalt nõutakse gümnaasiumi või põllunduskeskkooli eelharidust. Instituut on asutatud Põllumajandusliku Ühistegevuse Keskliidu poolt 1930. a. Töötab ühe klassikomplektiga.

Lõpetanute arv. Majanduslike õppeasutiste lõpetanute arv iseseisvuse ajal ulatub 5 200-ni, neist meessoost 2 405, naissoost 2 795.

Majandusõpilaste koolid on andnud lõpetanuid 114, kooliiselooga kauband. kursused, kaubanduskoolid ja kaubandus-ärinduskeskkoolid — 3 844 ning ühistegevuskoolid — 1 242. Kaubanduslikes koolis on enamus naissoost, ühistegevuskoolis meessoost õpilasil.

Koolitüübid:	Lõpetanute arv 1919—39:			
	M.	N.	Kokku	%
Majandusõpilastekoolid (3-a., osajal.)	45	60	114	2,2
Kaubandusl. õhtukursused (2-a., kooliiselooga)	137	196	323	6,2
Kaubanduskoolid 2-a. õppeajaga	140	109	255	4,9
Kaubanduskoolid 3-a. õppeajaga	1 162	1 876	3 038	58,4
Kaubandus- ja ärinduskeskkoolid (4-a.)	78	155	223	4,4
Ühistegevuskool	688	358	1 041	20,0
Ühistegevuse Instituut	159	42	201	3,9
Kokku	2 405	2 795	5 200	100,0
%	46,3	53,7	100,0	

**g) Kodumajandus-
likud õppeasutised.**
*Écoles d'économie
domestique.*

Kodumajanduslik kutseharidus
Eestis on iseseisvusaja saavutis.
Veneaegsetest perenaistekooli-
dest oleks nimetada vaid kaht:

prl. Sapase 6—7-kuised aiatöö- ja majapidamiskursused
Liplapi talus Pärnumaal (avat. 1910. a.) ja pr. Raamot'i
2-a. õppeajaga põllutöö- ja majapidamiskool Sähkapuul
Tartu lähedal (avat. 1911. a.). Sähkapuu kool, mis
pöles ära 1918. a., lasi välja 265 õppinud perenaist.
Liplapi kool töötas iseseisvuse ajal kuni 1927. a.,
andes ajavahemikul 1919—27 üldse 205 lõpetanud.

Riigi algaastail avati esmajoones üheaastase
õppeajaga kodumajanduskooli taluperenaiste ette-
valmistamiseks, millised töötavad edukalt tänapäevani,
saates ellu juba üle 3 000 õppinud maaperenaist.
Linnaperenaiste jaoks loodi tööstuslike kutsekoolide
juurde 1—2-a. kodumajapidamise osakonnad. Ka
need koolid on andnud üle 800 kutseliselt ettevalmis-
tatud perenaist. Kodunduslike ainete õpetajaid,
instruktoreid ja haritud perenaist on edukalt valmis-
tanud ette 1925. a. avatud Kehtna Kõrgem Kodu-
majanduskool.

Peale nimetatute on rajatud veel kodundus-
keskkooli algkoolilõpetanute jaoks, kõrgema astme
kodumaj.-kooli keskkooli ja gümnaasiumi lõpetanule
ning mitmeid eritüübilisi kodunduskooli.

1938/39. õ.-a. töötasid:

Koolitüübid:	Koolide arv	Õpilaste arv
Kodumajanduse Instituut	1	92
Kõrgemad kodumaj. koolid, 3-a. õppeajaga	2	80
Kõrgemad kodumaj. koolid, 1-a. õppeajaga	4	93
Lastekasvatajakool (1-a.)	1	21
Kodunduskeskkoolid 4-a. õppeajaga	1	95
Kodunduskeskkoolid 3-a. õppeajaga	4	220
Kodunduskeskkoolid 2-a. õppeajaga	2	110
Kodunduskeskkoolid 1-a. õppeajaga	3	240
Kokakool (1-a., põhineb 2-a. koolil)	1	16
Koduabiliste oriklassid (6-kuised)	2	33
Kodutööstuskoolide kodund.-harud (2-a.)	3	109
Naiskutseskooli kodumajapid. osak. 1-a.	3	54
Naiskutseskooli kodumajapid. osak. 2-a.	1	39
Tööstusõpil.-koolide kodumaj. osak. (2-a., osaajal.)	2	64
Kokku	35	1 231

Lõpetanute arv. Kodumajanduslikud
õppeasutised on kutseliselt valmistanud ette iseseis-
vuse ajal 5 122 naisisikut. Valdava enamuse neist
moodustavad, nagu eelpool juba märkimisime, 1-a.
õppeajaga kodumajanduskoolide lõpetanud maal ja
tööstusl. naiskutseskoolide 1—2-a. õppeajaga kodu-
majapid. osakondade lõpetanud linnas.

Koolitüübid:	Lõpetanute arv 1910—1930:	
	Kokku	%
Kodumajanduskoolid 1-a. õppeajaga	2 958	57,3
Kodumaj.-koolide koduabil. klassid (6-k.)	108	3,0
Naiskutseskooli kooli majapid. harud ja kodundusõpil. klassid (2—3-a., osaajal.)	139	2,7
Tööstusl. naiskutseskoolide kodumaj. osak.:		
1-a. õppeajaga	258	5,0
2-a. õppeajaga	568	11,1
Kodutööstuskoolid kodumaj. alal (2-a.)	85	0,7
Kodumajanduskoolid 2-a. õppeajaga	233	4,5

	Kokku	%
Kokakool (1-a., põhineb 2-a. kodumaj. koolil)	27	0,5
Kodunduskeskkoolid 3-a. õppeajaga	211	4,1
Kodunduskeskkoolid 4-a.	9	0,2
Kõrgema astme kodumaj. koolid ja erikl.:		
1-a. õppeajaga	208	4,1
2-a.	248	4,0
Kodumaj. Instituut (3-a.)	23	0,4
Lasteoidjate-kasvat. kool (1-a.)	7	0,1
Kokku	5122	100,0

Kõik lõpetanud on naissoost.

Maal asetsevate 1-a. õppeajaga kodu-
majanduskoolide ja koduabiliste
klasside ülesandeks on valmistada ette maa-
tütariapsi talundi koduabilisteks ja perenaisteks.

Kodundusõpilastekoolid on osaaja-
lisel kodumajanduslikud õppeasutised ja valmistavad
tütariapsi ette koduabilise ülesandele linnas. Sama
ülesannet täidavad linnas ka 1-a. õppeajaga
kodumajanduskoolid (naiskutseskoolide ma-
japid. osakonnad). Linnas asetsevad 2-a. õppe-
ajaga kodumajanduskoolid valmistavad
ette õppinud majapidaja kutsele toiduvalmistamise
alal. Kokakool valmistab ette õppinud töölisi
kokatöö alal.

Kodunduskeskkoolid valmistavad ette
õppinud perenaist ning annavad tühtlasi üldharidust
üldharidusliku keskkooli kursuse ulatuses.

1-a. õppeajaga kõrgemad kodu-
maj.-koolid annavad keskkooli lõpetanud tütar-
lastele praktilisi teadmisi oma kodu korrastamiseks.
2—3-a. kõrgemad kodumaj.-koolid valmistavad ette
nõuandjaid kodumajanduslikel erialadel.

Vanim kõrgem kodumaj.-kool Kehtnas on and-
nud lõpetanud-instruktorid aianduse alal 56, maja-
pidamise alal 136 ja käsitöö alal 56. Kool töötas kuni
1937. a. kaheaastase õppeajaga ja sisseastujail nõuti
gümnaasiumi eelharidust. 1937. a. muudeti ta kesk-
kooli ja kutseskeskkooli põhinevaks 3-a. õppeajaga
kõrgema astme kodumajanduskooliks. Koolil on
endiselt 3 osakonda — kodunduse, kodutööstuse ja
aianduse — ja ta eesmärgiks on, nagu varemgi, valmis-
tada ette õpilasi õpetaja-nõuandja kutsele kodunduse
aladel.

Eesti Naisliidu Kodumajanduse Insti-
tuut on eritüübiline kõrgema astme kodumajandus-
lik kool, mille ülesandeks on valmistada ette sotsiaal-
tegelasi, tootluseriteadlasi ja lastehoidjaid-kasvatajaid.
Õppeaeg instituudis kestab 3 aastat, lastehoidjate
eriharus 1 a. Instituut põhineb gümnaasiumil, laste-
hoidjatekool — keskkoolil.

**b) Pedagoogilised
õppeasutised.**
Écoles pédagogiques. Pedagoogiliste õppeasutistena
esinevad käesolevas ülevaates
õpetajate seminarid, pedagoo-
giumid ja pedagoogilised kursused ning lasteasendike
seminarid. Need õppeasutised valmistavad ette alg-
kooliõpetajaid ja lasteasendikke.

Algkooliõpetajate ettevalmistamine on teostunud
meil peamiselt õpetajate seminaride kaudu.

Õpetajate seminaride seadus pandi kehtima juba 1923. a. Selle seaduse järgi seminar on 6-a. õppeajaga algkooliõpetajaid ettevalmistav keskkool, kuhu võetakse õpilasteks 6-klassilise algkooli lõpetanud. Seminari lõpetanu omab gümnaasiumi lõpetanu ja algkooliõpetaja kandidaadi õigused. Õpetaja kutsetunnistus antakse lõpetanule pärast üheaastast koolipraktikat ja sellele järgneva kursusi seminari juures. Iseseisvuse algaastail töötas Eestis 5 õpet. seminari — Tartus, Rakveres, Tallinnas, Võrus (samanimelised) ja Haapsalus (Läänemaa seminar). 1930—32. a. suleti järk-järgult kõik seminarid ning avati Tallinnas ja Tartus pedagoogiumid (1931. a. seadus) gümnaasiumi lõpetanute ettevalmistamiseks algkooliõpetaja kutsele. 1933—35. a. töötasid pedagoogiumide juures seminaride harud suletud seminaride viimaste klasside õpilaste õpingute lõpuleviimiseks. 1937. a. avati algkooliõpetajate ettevalmistamiseks uuesti õpetajate seminarid Tallinnas ja Tartus (1937. a. seadus).

Uutesse seminaridesse võetakse nüüd keskkooli lõpetanud ja õppeaeg neis kestab 4 aastat (10—13. õ.-a.). Seminari lõpetanu omandab ühtlasi gümnaasiumi lõpetanu õigused, nagu varemgi. Esialgu töötavad veel ka pedagoogiumid, mis arvatavasti hiljem, kui seminarid hakkavad andma lõpetanud, likvideeritakse.

Õpetajate seminarid ja seminari harud pedagoogiumide juures on valmistanud ette üldse 1 694 algkooliõpetajat (neist naisõpet. 59%), pedagoogiumid — 346 (52%) ja 1-a. pedagoogilised kursused, mis töötasid iseseisvuse algaastail — 240 (naisi 94%).

Tartu Lasteaednike Seminar (suletud 1927. a.) töötas Tartu Seminari juures ja andis ajavahemikul 1921—1927 lõpetanud 87. E. Lenderi Lasteaednike Eraseminar on kahe lennuga — 1938, 1939 — lasknud välja 42 lasteaednikku. Üldse on pedagoogilised õppeasutised kutseliselt valmistanud ette iseseisvuse kestel 2 487 isikut, neist naissoost ümarguselt $\frac{2}{3}$.

	Lõpetanute arv 1919—39:			
	M.	N.	Kokku	%
Pedagoogiumid (2-a.)	165	181	346	13,9
Pedagoogiumi pedagoog. klass (1-a.) ¹⁾	8	70	78	3,1
Õpetajate seminarid ja semin. harud pedagoogiumide juures	697	997	1 694	68,1
Pedagoogil. kursused algkooli-õpet. ettevalmistamiseks (1-a.)	14	226	240	9,7
Tartu Lasteaednike Seminar	—	87	87	3,5
E. Lenderi Lasteaednike Eraseminar	—	42	42	1,7
Kokku	884	1 603	2 487	100,0
%	35,5	64,5	100,0	

1938/39. õ.-a. töötas meil 5 pedagoogilist õppeasutist 255 õpilasega: Tallinna Pedagoogium (66 õpil.), pedagoog. klass Tall. Pedagoogiumi juures (32), 2 õpetajate seminari (Tallinnas ja Tartus 133 õpilasega) ja Lenderi Lasteaednike Eraseminar (24 õpil.)

i) Merekoolid.

Écoles maritimes.

Praegusel Eesti territooriumil töötas Vene ajal neli merekooli: Narvas (asut. 1873. a.) Paldiskis (1875. a.), Käsmus (1884. a.) ja Kuressaares

(1891. a.). Maailmasõja algul lõpetasid tegevuse Eestis ning evakueeriti Venemaale Paldiski ja Kuressaare merekooli; Narva ja Käsmu kool jäi kohale. Neist tegutses maailmasõja ajal Narva kool kuni 1918. a. kevadeni, millal lõplikult suleti (kooli inventar ja õppeabinõud anti üle 1919. a. uuele Tallinna merekoolile). 1919. a. avati meil lisaks Käsmu koolile veel kolm uut merekooli: Tallinnas, Kuressaares ja Pärnus. Viimane töötas ainult paar aastat ja suleti õpilaste vähesuse tõttu. Samuti suleti 1931. a. Käsmu merekool. Kuni tänapäevani töötavad Tallinna ja Kuressaare koolid. 1938/39. õ.-a. õppis neis 185 õpil.

Merekoolide ülesandeks on valmistada ette kaubalaevade juhtivaid jõude teki ja masina alal. Vastavalt sellele on merekoolil (1935. a. sead.) kaks osakonda: navigatsiooni- ja mehaanika-osakond. Kummalgi osakonnal on neli klassi — eelklass ja kolm eriklassi (I, II, III). Eelklass on nähtud ette neile õpilastele, kel ei ole keskkooliharidust, mis on nõutav I klassi astumiseks. I klass valmistab ette: navigatsiooni-osakonnas — ligisõidu-tüürimehi ja mehaanika-osakonnas 3. järgu laevamehaanikuid; II klass: navig.-osak. — kaugesõidu-tüürimehi (ligisõidukapteneid) ja mehaanika-osak. — 2. järgu laevamehaanikuid; III klass: navig.-osak. — kaugesõidukapteneid, mehaanika-osak. — 1. järgu laevamehaanikuid. Mõlemad osakonnad ja täisarv klasse on ainult Tallinna Merekoolil. Kuressaare Merekool töötab ühe navigatsiooni-osakonnaga, millel on eelklass + 2 eriklassi (I, II). Sama ulatusega oli ka suletud Käsmu ja Pärnu kool. Selgituseks märgime, et kokkuvõtteis on Tallinna merekooli mehaanika-osak. lõpetanute hulgas arvestatud ka end. Laevamehaanikutekooli lõpetanud isikud. See kool toodi Tallinna Merekooli juurde 1931. a. ja muudeti ametlikult merekooli mehaanika-osakonnaks alates 1935/36. õ.-a. Varem (1920. a. alates) töötas Laevamehaanikutekool Tallinna Tehnikumi juures omaette koolina. Merekoolide täie kursuse (Tallinna merekoolis kolm eriklassi, muudes — kaks) on iseseisvuse ajal lõpetanud üldse 638 isikut (kõik mehed).

	Lõpetanute arv	
	1919—39:	%
Tallinna Merekool { navigats.-osak.	202	31,7
{ mehaanika-osak.	150	23,5
Kuressaare Merekooli navigats.-osak.	150	23,5
Käsmu Merekooli navigats.-osak.	117	18,3
Pärnu Merekooli navigats.-osak.	19	3,0
Kokku	638	100,0

j) Tervishoiulised koolid.

Écoles du service hygiénique.

Tervishoiu alal on iseseisvuse ajal valmistatud kutseliselt ette hambaarste, ämmaemandaid ja õdesid.

Hambaarstikool, mis töötas Tartus 1921—24. a., on andnud 104 lõpetanud. Ämmaemandaid on aastate jooksul pidevalt valmistatud ette Tartu Ülikooli kliinikuis. Sel teel on ämmaemanda-kutse omandanud 1920—35. a. 207 naisisikut. Õdede

¹⁾ Kutseliste eri- ja oskusainete õpetajate ettevalmistamiseks Tall. Pedag. juures.

ettevalmistamiseks töötab Tartus kaks kooli — Eesti Õdede Ühingu Õdedekool (asut. 1925. a.) ja Mellini Haigla Õdedekool. Esimene on andnud 1928—1939. a. kestel 132 lõpetanut, teine 1925—39. a. — 166. Eesti õdedekooli kursus kestab 3 aastat, sisseastujailt nõutakse gümnaasiumiharidust, lõpetanud omandavad kliinilis-hoolekandeõe ja ämmaemanda kutse. Mellini saksa õppekeelega õdedekoolis on õppeaja kestus 1½ aastat, sisseastumisel nõutakse eelharidust vähemalt 8 õ.-a. ulatuses, lõpetanu saab õe kutse. 1938/39. õ.-a. kestel oli kahes eelnimetatud õdedekoolis 91 naisõpilast (1939/40. õ.-a. Mellini õdedekool enam ei tööta).

	Lõpetanute arv 1919—39:			
	M.	N.	Kokku	%
Hambaarstikool	6	98	104	17,1
Ämmaemandatekool (Tartu Üllk. juures)	—	207	207	34,0
Eesti Õdede Ühingu Õdedekool	—	132	132	21,7
Mellini Haigla Õdedekool	—	166	166	27,2
Kokku	6	603	609	100,0
%	1,0	99,0	100,0	

k) Vaimulikud koolid. *Écoles confessionnelles.* Vaimulikud koolid on, võrreldes teiste kutsekooliliikidega, andnud lõpetanuid vähe — 90, neist naisi 14 (15,0%).

	Lõpetanute arv 1919—39:			
	M.	N.	Kokku	%
Usuteadus-filosoofil. Luteri Era-instituut Tartus	4	—	4	4,5
Petseri Ap.-õigeusu Vaimulik Seminar	37	—	37	41,1
Baptisti Usuteaduse Seminar	31	7	38	42,2
Advent-usuühingute Usuteaduskool	4	7	11	12,2
Kokku	76	14	90	100,0
%	84,4	15,6	100,0	

Usuteadus-filosoof. Erainstituut Tartus on saksa õppekeelega eraõppeasutis, asut. 1931. a. Instituudil on 2 osakonda — usuteaduslik ja evangelistlik. Sisseastumisel nõutakse usuteadusl. osakonnas gümnaasiumi lõputunnistust, evangelistlikus — 6-kl. algkooli haridust. Üldse on instituudi lõpetanud 1935—37. a. 4 isikut, neist ainult 1 kõrgema (usuteaduse) osakonna.

Ap. Õigeusu Vaimulik Seminar Petseris, asut. 1933. a. Õppeaja kestus 2 a. Sisseastujailt nõutakse gümnaasiumi- või keskkooliharidust. Lõpetamine annab ap.-õigeusu preestriametis kandidaadiks õigused. Õppeasutise on lõpetanud kolme lennuga (1935, 1937, 1939) 37 isikut.

Baptisti Usuteaduse Seminar Tallinnas, asut. 1922. a. Õppeaeg kestab 4 aastat, vastu võetakse 6-kl. algkooli haridusega mõlemast soost isikuid. Lõpetanuid on 1925., 1929. ja 1935. a. üldse 38.

Adventusühingute Usuteaduse Kool Tallinnas, asut. 1935. a. Õppeaja kestus 3 aastat, sisseastumiseks vajalik 6-kl. algkooli eelharidus. Kooli on lõpetanud 1938. ja 1939. a. 11 õpilast.

Möödnud 1938/39. õ.-a. oli kõigis neis koolis kokku 81 õpilast.

l) Kunstikoolid.

Écoles des arts.

Selles kutsekoolide rühmas esinevad helikunsti-, kujutava-kunsti- ja lavakunstikoolid üldise lõpetanute arvuga 720:

	Lõpetanute arv 1919—39:			
	M.	N.	Kokku	%
E. V. Tallinna Konservatoorium	221	225	446	61,9
Tartu Kõrgem Muusikakool	26	48	74	10,3
Muusikakoolid	19	66	85	11,8
Kõrgem Kunstikool „Pallas“	41	23	64	8,9
Draamastuudio Ühingu Teatrikool	23	28	51	7,1
Kokku	330	390	720	100,0
%	45,8	54,2	100,0	

Tallinna Konservatoorium, asut. 1919. a., töötab alates 1. VIII 1935 riigi kõrgema muusikakoolina. Konservatooriumil on 5 osakonda: 1) kompositsiooni, oreli ja teooria; 2) klaveri; 3) laulu; 4) keelpillide ja 5) puhkpillide. Sisse võib astuda algkooliharidusega. Kuid lõpetamine on kahesugune: gümnaasiumiharidusega õpilased saavad lõpetamisel helikunstniku diplomi, väiksema üldharidusega — ainult tunnistuse õppeasutise lõpetamise kohta. Konservatooriumi on üldse lõpetanud 1925—1939. a. 446 isikut, neist helikunstniku diplomiga 293 (132 meest, 161 naist).

Osakondade järgi jagunevad konservatooriumi lõpetanud:

	Lõpetanute arv 1919—39:			
	M.	N.	Kokku	%
1. Kompositsioon, orel, keskkooli laulu- ja muus.-õpet. klass	96	34	130	29,2
2. Klaver	29	124	153	34,3
3. Laul	11	58	69	15,5
4. Keelpillid	46	9	55	12,3
5. Puhkpillid	39	—	39	8,7
Kokku	221	225	446	100,0
%	49,6	50,4	100,0	

1938/39. õ.-a. oli õpilasi konservatooriumis 348.

Tartu Kõrgem Muusikakool, asut. 1919. a., töötab eraõppeasutisena. Koolil on samad osakonnad, mis konservatooriumilgi. Lõpetamine õigusi ei anna.

Lõpetanuid osak. järgi (kuni 1939. incl.):

	M.	N.	Kokku
Kompositsioon, orel, laulu-muus.-õpet. kl.	9	2	11
Klaver	5	37	42
Laul	3	9	12
Keelpillid	5	—	5
Puhkpillid	4	—	4
Kokku	26	48	74

1938/39. õ.-a. õppis koolis 188 õpilast.

Muusikakoolid ja -studiod on kõik õigusteta eraõppeasutised. Iseseisvuse ajal andnud 85 lõpetanut: klaveri (70), viiuli (10) ja laulu (5) alal.

Kuues muusikakoolis kokku oli õpilasi 1938/39. õ.-a. 216.

Kõrgem Kunstikool „Pallas“, Tartus, on asut. 1919. a. Koolil on maali-, graafika- ja skulptuuri-osakond. Gümnaasiumiharidusega lõpe-

tanud võivad omandada gümnaas. joonistusõpetaja kutse. Õppeasutis on lasknud välja lõpetanud kuni 1939. a. incl. 64, neist maali alal 49 (32 meest, 17 naist), graafika alal 3 (1 mees, 2 naist) ja skulptuuri alal 12 (8 m., 4 n.). 1938/39. õ.-a. oli õpilasi 90.

Kujutavakunsti koolina töötab Tallinnas alates 1938/39. õ.-a. veel Riigi Kõrgem Kunstikool (1938. a. seadus). Koolil on 3 osakonda: maali-, skulptuuri- ja tarbekunstiosakond. Õppeaeg kestab

3 aastat. 1938/39. õ.-a. oli kõrgema kunstikooli I kursusel 27 üliõpilast.

Draama stuudio Ühingu Teatrikool, mis likvideerus 1933. a., andis 1922—33. a. 51 lõpetanut. 1938. a. loodi uus riigi poolt ülalpeetav Lavakunstikool Tallinna Konservatooriumi juurde. Kooli kursus kestab 3 aastat (eelkursus, kesk-kursus, kõrgem kursus). 1938/39. õ.-a. õppis kooli eelkursusel 33 õpilast — 14 meest ja 19 naist.

4. ÜLIKOOID — UNIVERSITÄS.

a) Praegune seis ja lõpetanute arv.

Ülikoole on meil praegu 2 — üks Tartus ja teine — Tehnika-ülikool — Tallinnas. Viimase eelkäijaks oli Tallinna Tehnikum (kõrgem), mis suleti 1935. a.

Tartu Ülikool võeti Saksa okupatsioonivõimudelt üle 1. XII 1918. Õppetöö algas peale vajalikke eeltöid 6. X 1919, mil ülikoolil oli 27 määralist õppejõudu ja 351 üliõpilast. Viimaseil aastail on üliõpilaste arv püsinud 3 200 lähedal. 1938/39. õ.-a. (1. XII 1938) õppis ülikoolis immatrikuleeritud üliõpilasi:

	M.	N.	Kokku	%
Usuteaduskonnas	116	9	124	3,8
Õigusteaduskonnas	835	118	953	29,5
Majandusteaduskonnas	405	222	627	19,4
Arstiteaduskonnas	220	108	328	10,2
Arstit. rohuteadusosak.	89	104	253	7,9
Arstit. kehal. kasv. osak.	8	12	20	0,6
Filosoofiateaduskonnas	117	254	371	11,5
Matem.-loodusteaduskonnas	117	62	179	5,6
Loomaarstiteaduskonnas	87	9	96	3,0
Põllumajandusteadusk.	116	53	169	5,2
Põllum.-t. metsandusosak.	105	2	107	3,3
Kokku	2 214	1 013	3 227	100,0
%	68,7	31,3	100,0	

Tartu Ülikooli on lõpetanud iseseisvuse kestel kuni 1. XII 1939 üldse 5 751 isikut, neist mehi 4 214 (73%), naisi 1 537 (27%).

Meeslõpetanuil on ülekaal kõigis teaduskonnis, arvatud välja filosoofia-teaduskond, kus naisi on tugevasti 2 korda rohkem kui mehi (100:232).

Eiskohta omavad lõpetanute koostises juristid (28,1% lõpetanuid), teist ja kolmandat kohta jaotavad peagu võrdselt majandusteadlased (14,2%) ja arstid (13,9%).

	Lõpetanute arv 1919—39. a.:			
	M.	N.	Kokku	%
Usuteaduskonnas	230	11	241	4,2
Õigusteaduskonnas	1 475	143	1 618	28,1
Majandusteaduskonnas	502	254	756	14,2
Arstiteaduskonnas	586	212	798	13,9
Arstit. rohuteadusosak.	188	168	356	5,8
Arstit. kehakasy.-osak.	24	16	40	0,7
Filosoofiateaduskonnas	228	523	751	13,2
Matem.-loodusteadusk.	374	104	478	8,4
Loomaarstiteaduskonnas	206	13	219	3,8
Põllumajandusteaduskonnas	285	28	313	5,4
Põllum.-t. metsandusosak.	76	—	76	1,3
Kokku	4 214	1 537	5 751	100,0
%	73,3	26,7	100,0	

Tallinna Tehnikaülikool asutati 1936. a. sügisel. Ta jätkab varem Tallinnas tegutsenud

(kuni 1. VII 35) Tehnikumi ja ajutiselt (1935/36. õ.-a.) Tartu Ülikooli juures töötanud tehnikateaduskonna ülesandeid. Tehnikaülikoolil on 2 teaduskonda — ehitus- ja mehaanika- ning keemia- ja mäeteaduskond.

Üliõpilasi oli 1. XII 1938 (1938/39. õ.-a.).

	M.	N.	Kokku	%
1. Ehitus- ja meh.-teaduskonna:				
a) ehitusosak.	202	4	206	40,1
b) mehaanikaosak.	159	1	160	31,2
2. Keemia- ja mäeteaduskonna:				
a) keemiaosak.	108	17	125	24,4
b) mäe-osak.	22	—	22	4,3
Kokku	491	22	513	100,0
%	95,7	4,3	100,0	

Tehnikaülikooli on lõpetanud 1937—1939. a. (kuni 1. XII) inseneri-diplomiga üldse 20 meessoost isikut, neist keemiaosak. 17 ja ehitusosak. 3.

Tallinna Tehnikum (1920. a. seadus), mis likvideerus 1935. a., on lasknud välja iseseisvuse ajal 300 tegelikku inseneri-arhitekti, neist:

	M.	N.	Kokku	%
elektrotehnika alal	87	1	88	29,4
ehitustehnika alal	69	—	69	23,0
masinaehituse alal	51	—	51	17,0
arhitektuuri ajal	32	2	34	11,3
tehnilise keemia alal	20	0	20	8,7
kultuuritehnika alal	21	—	21	7,0
laevaehituse alal	0	—	0	2,0
merenseneri-meh. alal	4	—	4	1,3
hüdrotehnika alal	1	—	1	0,3
Kokku	291	9	300	100,0
%	97,0	3,0	100,0	

b) Ülikoolist lahkumine enne kursuse lõpetamist. Kui palju on neid üliõpilasi, kes ei lõpeta ülikooli, seda on täpselt raske öelda. Ligi-kaudselts aga võime selle kohta jõuda selgusele järgmiselt.

Tartu Ülikooli andmeil on ülikooli võetud vastu uusi üliõpilasi kuni 1. XII 1933 üldse 13 493. Arvestades et normaalselt edasijõudes kulub teaduskonna kursuse läbivõtmiseks keskm. 4—6 aastat, peaksid kõik need üliõpilased olema ülikooli lõpetanud hiljemalt 1939. a. Tegelikult on aga kuni 1. XII 1939 ülikooli lõpetanud ainult 5 751 üliõpilast, mis moodustab 42,0% ehk ümarguselt $\frac{2}{5}$ sisseastunuist.

Võib oletada, et ka peale 1. XII 33 ülikooli vastuvõetud üliõpilasist üle poole (55—50%) lahkuvad ülikoolist kursust lõpetamata.

Lõpetanute arv kutsekoolides 1919—39. a. (1918/19—1938/39. õ.a.) — kooliõppijate järgi.
 Nombre des personnes ayant fini le cours des écoles professionnelles de 1919—39.

	Mehed Hommes	Naised Femmes	Kokku Total
I. Põllumajanduslikud õppeasutised — Écoles agricoles	4 659	2 357	7 016
a) Põllunduslikud koolid — Écoles agricoles	2 825	1 077	3 902
1. Üheaastase õppeajaga põllunduskoolid — Éc. agr. (cours 1 année)	597	519	1 116
2. Kaheaastase õppeajaga põllunduskoolid — Éc. agr. (c. 2 années)	1 440	541	1 987
3. Põllunduskeskkoolid (3-a.) — Éc. agr. secondaires (cours de 3 a.)	782	17	799
b) Aianuslikud koolid — Écoles de jardinage	287	169	456
1. Üheaastase õppeajaga aianuskoolid — Écol. de jard. (c. 1 a.)	73	59	132
2. Kaheaastase õppeajaga aianuskoolid — Écol. de jard. (c. 2 a.)	200	101	301
3. Aianuskeskkoolid (4-a.) — Écol. de jard. second. (c. 4 a.)	14	0	23
d) Põllunduserikoolid — Écoles agricoles spéciales	1 547	1 111	2 658
1. Karjatalitajatekoolid (1-a.) — Écoles d'élevage du bétail (c. 1 a.)	100	330	439
2. Kontrollasistentidekoolid (1—2-a.) — Écoles d'élevage du bétail (c. 2 a.)	390	698	1 088
3. Piimanduskool (2-a.) — Écoles de laiterie (c. 2 a.)	303	38	341
4. Juustnike eriklass (2-a.) — Classes spéc. de fromagerie (c. 2 a.)	11	—	11
5. Koorejamaajuhatajate eriklass (1-a.) — Classes spéc. p. chefs des stat. de crème (c. 1 a.)	52	17	69
6. Põllutöö- ja maaparanduskool (2-a.) — Écoles de culture des marais (c. 2 a.)	109	—	109
7. Maaparandusmeistrite eriklass (1-a.) — Classes spéc. p. maîtres d'amélioration (c. 1 a.)	48	—	48
8. Tööjuhatajatekoolid (2-a.) — Écoles p. maîtres agricoles (c. 2 a.)	157	28	185
9. Piiritusmeistrite eriklass (2-a.) — Classes spéc. p. maîtres distillateurs (c. 2 a.)	30	—	30
10. Metsanduskool (2-a.) — Écoles forestières (c. 2 a.)	141	—	141
11. Metsavahtide eriklass (1-a.) — Écoles forestières (c. 1 a.)	197	—	197
II. Tehnilised ja tööstuslikud õppeasutised — Écoles techniques et industrielles	4 233	4 132	8 365
1. Tööstusõpilastekoolid (2—3-a., osajalised) ¹⁾ — Écoles des apprentis industr. (c. 2—3 a.)	1 407	773	2 180
2. Tööstusõpilastekooli täiendusklass (meistriksute taotlejule) — Classe supplémentaire	110	17	127
3. Tööstuskoolid (3-a.) — Écoles industrielles (c. 3 a.)	1 874	—	1 874
4. Tööstuskeskkoolid (4-a.) — Écoles industrielles second. (c. 4 a.)	57	—	57
5. Kaevanduskool (2—3-a. osajal. tööstuskool) — École minière (c. 2—3 a.)	60	—	60
6. Tekstiilitööstuskool (2-a. osajal. tööstuskool) — École d'ind. textile (c. 2 a.)	22	—	22
7. Kalanduskool (1—2-a.) — École de pêche (c. 1—2 a.)	103	17	120
8. Tehnikakeskkool (4-a.) — École technique second., (c. 4 a.)	17	—	17
9. Tehnikum (5-a.) — École technique second., (c. 5 a.)	359	—	359
10. Naiskutsekoolid (3-a.) ²⁾ — Écoles des professions féminines (cours de 3 a.)	2	2 265	2 267
11. Naiskutsekoolide kangakudumise eriklassid (1-a.) — Classes spéc. p. tissuses (c. 1 a.)	—	275	275
12. Naiskäsitöökoolid (1—2-a.) — Écoles d'ouvrage manuel p. filles (c. 1—2 a.)	3	300	303
13. Kodutööstuskoolid kodukäsitöö alal (2-a.) — Écoles d'industrie à domicile (c. 2 a.)	12	124	136
14. Kunsttööstuskool: a) 6-a. õppeajaga — École des arts et des métiers (c. 6 a.)	75	130	205
b) 5-a. „ — École des arts et des métiers (c. 5 a.)	30	73	103
d) 3-a. „ (end. alamaste) — École des arts et des métiers (c. 3 a.)	81	148	229
15. Kunsttööstuskooli keraamikatööstuskool (3-a.) — École de céramique (c. 3 a.)	2	4	6
16. Kunsttööstuskooli trükitööstuskool (3-a.) — École d'imprimeurs (c. 3 a.)	10	6	16
17. Politehniline erainstituut — Institut polytechnique privé	3	—	3
III. Majanduslikud õppeasutised — Écoles économiques	2 405	2 795	5 200
1. Majandusõpilastekoolid (3-a., osajalised) — Écoles des apprentis économ. (c. 3 a.)	45	69	114
2. Kaubanduskoolid: a) 2-a. õppeajaga — Écoles de commerce (c. 2 a.)	146	109	255
b) 3-a. „ — Écoles de commerce (c. 3 a.)	1 102	1 876	3 038
3. Kaubandus- ja ärianduskeskkoolid (4-a.) — Écoles de commerce second. (c. 4 a.)	73	155	228
Kokku — Total	1 426	2 209	3 635
1. Kaubanduslikud õhtukursused (2-a.) — Cours commerciaux (2 an.)	137	186	323
2. Ühistegevuskool — École de coopération	683	358	1 041
3. Ühistegevuse Instituut — Institut de coopération	159	42	201
Kokku — Total	979	586	1 565

¹⁾ Tartu tööstus-majandusõpil. kooli majandusharu lõpetajad (81 õpil.) on arvestatud majandusl. koolide ja Tall. naistööstusõpil. kooli majapidam. ja kodumajanduse lõpetajad (139) kodumaj. koolide juures.

²⁾ Naiskutsekoolide majapidam. osak. lõpetajad (826) on arvestatud kodumaj. koolide juures.

Lõpetanute arv kutsekoolis 1919—39. a. (1918/19—1938/39. õ.-a.) — kooliõppijate järgi (järg).
 Nombre des personnes ayant fini le cours des écoles professionnelles de 1919—39 (suite).

	Mehed Hommes	Naised Femmes	Kokku Total
IV. Kodumajanduslikud õppeasutised — Écoles d'économie domestique	—	5 122	5 122
1. Üheaastase õppeajaga kodumajanduskoolid — <i>Éc. d'économ. domest. (c. 1 a.)</i>	—	2 958	2 958
2. Kodumajanduskoolide koduabiliste klassid (6-kuul.) — <i>Classes p. service domest.</i>	—	198	198
3. Naistõstusõpilastekooli majapidam.-harud ja kodundusõpil. klassid (2—3-a., osajaajalised) — <i>Sections ménag. d. éc. d. apprentis ind. et classes d'écon. domest. (c. 2—3 a.)</i>	—	139	139
4. Tõstusl. naiskutsekoolide kodumajapidam. osak. — <i>Sections ménagères des éc. industrielles p. filles:</i> a) 1-a. õppeajaga — (c. 1 a.)	—	258	258
b) 2-a. „ — (c. 2 a.)	—	568	568
5. Kodutõstuskoolid kodumajand. alal (2-a.) — <i>Écoles d'industrie à domicile (c. 2 a.)</i>	—	35	35
6. Kaheaastase õppeajaga kodumajanduskoolid — <i>Écoles d'écon. domest. (c. 2 a.)</i>	—	233	233
7. Koka-eriklass (Tall. 2-a. kodumaj. kooli juures, 3. õ/a.) — <i>Classe p. cuisiniers</i>	—	27	27
8. Kodunduskeskkoolid: a) 3-a. (maal) — <i>Écoles d'écon. domest. second. (c. 3 a.)</i>	—	211	211
b) 4-a. (linnas) — <i>Écoles d'écon. domest. second. (c. 4 a.)</i>	—	9	9
9. Kõrgema astme kodumaj. koolid ja eriklassid: a) 1-a. — <i>Éc. d'écon. domest. supér. (c. 1 a.)</i>	—	208	208
b) 2-a. — <i>Éc. d'écon. domest. supér. (c. 2 a.)</i>	—	248	248
10. Kodumajanduse Instituut (3-a.) — <i>Institut social et ménager (c. 3 a.)</i>	—	23	23
11. Kodumaj. Instituudi lastehoidjate-kasvatajate kool (1-a.) — <i>École p. bonnes d'enfants (c. 1 a.)</i>	—	7	7
V. Pedagoogilised õppeasutised — Écoles pédagogiques	884	1 603	2 487
1. Pedagoogiumid (2-a.) — <i>Pédagogiums (c. 2 a.)</i>	165	181	346
2. Pedagoogiumi pedagoogiline klass (1-a.) — <i>Pédagogiums (c. 1 a.)</i>	8	70	78
3. Õpetajate seminarid ja seminari harud Pedag. juures — <i>Séminaires p. instituteurs.</i>	697	997	1 694
4. Pedagoogilised kursused algkooliõpetajate ettevalmistamiseks (1-a.) — <i>Cours pédagogiques p. instituteurs d. éc. prim. (c. 1 a.)</i>	14	226	240
5. Tartu Lasteadnike Seminar — <i>Séminaire pour instituteurs des jardins d'enfants.</i>	—	87	87
6. E. Lenderi Lasteadnike Eraseminar — <i>Séminaire p. instituteurs des j. d'enfants (privé)</i>	—	42	42
VI. Merekoolid — Écoles maritimes	638	—	638
1. Tallinna Merekooll { navigatsiooniosak. — <i>Éc. marit. de Tallinn</i> { <i>section des pilotes.</i> mehaanika-osak. ¹⁾ } <i>section des mécaniciens marit.</i>	202	—	202
2. Kuressaare Eramerikool (navig. osak.) — <i>Éc. marit. de Kuressaare (sect. des pilotes).</i>	150	—	150
3. Käsmu Merekooll (navig. osak.) — <i>Éc. marit. de Käsmu (sect. des pilotes).</i>	117	—	117
4. Pärnu Merekooll (navig. osak.) — <i>Éc. marit. de Pärnu (sect. des pilotes).</i>	19	—	19
VII. Tervishoiulised koolid — Écoles du service hygiénique	6	603	609
1. Hambaarstikool — <i>École pour dentistes</i>	6	98	104
2. Ämmaemandatekool — <i>École p. sages-femmes.</i>	—	207	207
3. Eesti Õdedeühingu Õdedekool — <i>École p. sœurs de charité</i>	—	132	132
4. Mellini Õdedekool — <i>École p. sœurs de charité (privé)</i>	—	166	166
VIII. Vaimulikud koolid — Écoles confessionnelles	76	14	90
1. Tartu Usut.-filosoofil. Lutheri Instituut — <i>Institut théol. de la conf. luthérienne</i>	4	—	4
2. Petseri Ap.-Õigeusu Vaimulik Seminar — <i>Séminaire théol. de la conf. orthodoxe</i>	37	—	37
3. Eesti Baptisti Usuteaduse Seminar — <i>Séminaire théol. d. baptistes</i>	31	7	38
4. Advent-usuühingute Usutead. Kool — <i>École théol. d'adventistes</i>	4	7	11
IX. Kunstikoolid — Écoles des arts	330	390	720
1. E. Vabariigi Tall. Konservatoorium — <i>Conservatoire de Tallinn.</i>	221	225	446
2. Tartu Kõrgem Muusikakool — <i>Éc. supérieure de musique de Tartu</i>	26	48	74
3. Muusikakoolid — <i>Écoles de musique</i>	19	60	85
4. Kõrgem kujutavakunstikool „Pallas“ — <i>École supér. d'art</i>	41	23	64
5. Lavakunstikool (Draamastudio) — <i>École d'art dramatique</i>	23	28	51
Kokku I—IX — Grand total	13 231	17 016	30 247
Aasta keskmised — <i>Moyennes:</i> 1935—39	1 039	1 309	2 348
1930—34	772	920	1 692
1925—29	555	775	1 330
1919—24	233	334	567

¹⁾ Kuni 1935/36. õ.-a. töötas Laevamehaanikute koolina.

5. KOKKUVÕTE — RÉSUMÉ.

Õppeasutiste edukuse bilansi — iseseisvuseaegse lõpetanute arvu — vahtusel kerkib terava probleemina üles meie ühtluskooli põhitoe, 6-klasilise algkooli, lõpetajate arvu tõstmise vajadus.

Algkoolide juures tööme eelpool andmeid lõpetanute vahekorrist I kl. astunutega viimasel kolmel õ.-a.. See periood — 57%-lise keskm. lõpetanute arvuga — iseloomustab õieti vaid olukorda peale 6-kl. sundalgkooli üleriigilist teostamist, alates 1930/31. õ.-a. Vabariigi algaastail, kui 6-kl. algkool ei olnud veel kohustuslik, oli VI kl. lõpetajaid sisseastunutega võrreldes suhteliselt umbes kaks korda vähem kui praegu (30% ümber).

Iseseisvuse algul 1919/20. õ.-a. algkooli I kl. astunud õpilane võis normaalse edasijõudmise juures lõpetada 6-kl. kooli 1924/25. õ.-a. Ajavahemikul 1924/25. kuni 1933/39. õ.-a. incl. on lõpetanud üldse 6-kl. algkooli kursuse 140 000 õpilast ehk 43% 1919/20—1933/34. õ.-a. sisseastunuiist (325 000).

1934/35—1938/39. õ.-a. algkooli I kl. astunud (neid on ümarguselt 100 000) võivad lõpetada algkooli 1939/40—1943/44. õ.-a. Kui oletada, et eeloleva 5. a. jooksul (1939/40—1943/44) suudame tõsta lõpetanute % keskm. 2 punkti aastas (1938/39. õ.-a. 59%, 1943/44. õ.-a. 69 = 5. a. keskm. 65%), siis moodustaks 1943/44. õ.-a. lõpul algkooli kursuse lõpetanute arv 48% 1919/20. õ.-a. kuni 1938/39. õ.-a. incl. I kl. astunuiist:

Astus	I kl. 1919/20—1933/34. õ.-a.	325 000	õpilast	
„	I kl. 1934/35—1938/39. „	100 000	„	„
		Kokku 425 000	„	„
Lõpetas	VI kl. 1924/25—1933/39. „	140 000	„	ehk 43%
Lõpetaks	VI kl. 1939/40—1943/44. „	65 000	„	„ 65%
		Kokku 205 000	„	„ 48%

Lahkuks enne kursuse lõpetamist 220 000 õpilast ehk 52%.

Tähendab, alles 5 a. pärast jõuame niikaugelt, et umbes pool meie õppivast noorsoost (48%, praegu 43%) on lõpetanud ühtluskooli I astme ja võib tarbikorral jätkata haridust, kuna teine pool (52%, praegu 57%), peab astuma ellu pooliku algharidusega.

Viimaseil aastail toimuvad ümberkorraldamised hariduse alal on sihitud peamiselt sellele, et tõsta gümnaasiumide lõpetajate üldist hariduslikku taset ja võimaldada neile ühtlasi ka edukamat õppimist ülikoolis.

Ei saa eitada, et mittelõpetajate % meie end. gümnaasiumis (45—40) ja Tartu ülikoolis (55—50%) on ebaloomulikult suur. Nende mittelõpetajate arvu suudetakse ehk uute korraldustega vähendada ja suunata osa keskkooli astuda soovijaist kutsekoolidesse jne. Kuid kõik see töö on meie rahvahariduse üldise taseme tõstmise kõrval ikkagi teisejärgulise tähtsusega. Otstarbekalt korraldatud, ajanõuete kohasel tasemel seisev, kõigile kodanikele kättesaadav kohustuslik rahvakool — see on iga väikerahva sisemise tugevuse ja jõu eeltingimusi. Seepärast ükski ohver ei tohiks olla liiga suur algkoolilõpetajate arvu tõstmiseks.

Teiseks murettekitavaks küsimuseks on meil põllumajanduslike kutsekoolide küsimus. Umbes 7 000 peamiselt 1—2. a. õppeajaga kooli lõpetanud 21 a. kestel on võrdlemisi veel väike arv. Põllumaj. koolide õpilaste osatähtsus moodustab praegu vaid 13% kutsekoolide õpilaste üldarvust ja 1924. a. põllumaj. koolide võrgu kava koostamisel püstitatud loosungeid — 25. a. vältel vähemalt igasse kihelkonda üks põllumajand. kool ja igasse tallu kutseliselt ettevalmistatud perenaine või peremees — ei saa praegu tõsiselt arvestada ka kaugema tuleviku suhtes.

V. Feldman

MAAVALITSUSTE TULUD ja KULUD 1938/39. a.

RECETTES et DÉPENSES des ADMINISTRATIONS d'ARRONDISSEMENT en 1938/39.

Sisu: 1. Eelarve täitmise, lk. 234. 2. Tulude ja kulude vahekorrd, lk. 236. 3. Tulud ja kulud, lk. 236. 4. Bilanss, lk. 244.

1. Eelarve täitmine.
Exécution du budget.

Maavalitsuste büdžettide kasv jätkus 1938/39. a. See kujunes intensiivseks teedekapitali osas ja mõõdukamaks muus osas. Lõplik eelarve (s. o. põhi- ja lisaelarve kokku) osutus suurenenuks võrreldes eelmise aastaga, esimene 14,6% ja viimane 10,7%. Eelarve, mis oli tasakaalus kõigis mais peale Valgamaa, kus korralised tulud ületasid kulusid 2 tuh. kr võrra,

ulatus kogusummas 8 690 tuh. kr (tulud), teedekapitali osas 4 691 tuh. kr ja muus osas 3 999 tuh. kr.

Lõplik eelarve on lisaelarvetega ja ülekannetega lähendatud tegelikule majapidamisarvele. Majanduslik olukord tegevusaasta algul ja selle arenemine aasta kestel peegeldub õigemini põhieelarves ning selle ja tegeliku majapidamisarve võrdlusandmeis. Põhieelarvega nähti ette maavalitsuste tulusid 3 370 tuh. kr

ja teedekapitali tulused 3 677 tuh. *kr* ehk kokku 7 047 tuh. *kr*. Võrreldes eelneva aastaga osutusid need summad suurenekuks vastavalt 4,5% (+144 tuh. *kr*), 12,5% (+410 tuh. *kr*) ja 8,5% (+554 tuh. *kr*). Korraline eelarve näitas kasvu kõigis mais, erakorraline vaid Virumaal, teisis mais ja kogusummal koondus erakorraline eelarve tegevusaastal.

Ehkki korraliste eelarveliste tulude kalkuleerimisel enamasti ületati eelmisel aastal tegelikult saadud summad, ei osutunud põhieelarves ettenähtud korralised tulud kogusummas üheski maas ülehinnatuiks, nagu ilmneb järgnevaist andmeist. Lõpliku eelarveni aga ei

Maavalitsuste tegelike tulude ja kulude % algeelarvest 1938/39. a. (algeelarve summa = 100).

	Tulud			Kulud		
	Korralis.	Era-korral.	Kokku	Korralis.	Era-korral.	Kokku
Viru . . .	124,7	100,0	120,8	108,1	116,0	110,1
Järva . . .	108,0	360,7	122,6	100,4	353,3	114,7
Harju . . .	118,9	100,0	117,3	102,3	100,0	102,1
Lääne . . .	102,7	83,3	101,2	100,3	83,3	99,1
Saare . . .	117,1	144,6	122,3	102,1	177,8	122,5
Pärnu . . .	114,7	264,0	138,0	107,7	230,8	134,2
Viljandi . . .	118,9	650,0	122,3	94,7	2 550,0	113,7
Tartu . . .	126,7	—	123,2	118,5	100,0	125,7
Valga . . .	119,3	125,5	121,2	117,8	125,5	120,1
Võru . . .	122,3	84,6	116,2	111,4	93,3	107,2
Petseri . . .	118,1	120,9	119,2	98,3	126,9	102,0
Kokku	117,9	148,3	121,2	105,6	158,9	114,0

ulatunud korralised tegelikud tulud 3 maas, nimelt Lääne- (96,3%), Pärnu- (98,1%) ja Valgamaal (99,2% lõpl. eelarvest). Teisis mais ja kogusummas täitus lõplik korraline tulude eelarve ülekaalukalt (üksikuis mais +0,2% — +14,0%, kogusummas +3,4%). Lõplik korraline kulude eelarve täitus sajaprotsendiliselt Saaremaal. Mujal ja kogusummas ei ulatunud tegelikud korralised kulud lõpliku eelarveni (kokku 96,0% eelarvest).

Teedekapitali tegelikud tulud ületasid põhieelarve kõigis mais, moodustades kokku 126,2% ja kõikudes 106,7% (Virumaa) — 148,1% (Petserimaa) eelarvest. Tegelikud teedekapitali kulud ületasid samuti kõikjal põhieelarve, ulatudes keskmiselt 112,5% ja mais 101,1% (Võru) — 133,7% (Valgamaa) põhieelarvest.

Majandusliku olukorra soodus seisund ja sellest sõltuv rahva sissetuleku ning maksuvõime kõrge tase avaldus tähelepanavalt korraliste tulude, eriti maksude tõusus ettenähtust kõrgemale kõigis mais. Maavalitsuste tulude eelarve kogusummas täitus samuti ülekaalukalt kõikjal. Tegelikud erakorralised tulud ei ulatunud eelarvega ettenähtud määranii Lääne- ja Võrumaal, mujal kas ületasid nimetatud määra või kujunesid võrdseks sellega. Tegelikud korralised ja erakorralised kulud kogusummas ja suuremas osas mais ületasid põhieelarve, misjuures kõrvalekaldumine eelarvest oli enamasti väike korralisil ja ulatuslikum erakorralisil kuludel. Maavalitsuste tegelikud tulud (ilma teedekapitali tuludeta) ulatusid üldse 121,2% (üksikuis mais 101,2% — 138,0%), korralised 117,9% (mais 102,7% — 126,7%) ja erakorralised 148,3% (mais 83,3% — 650,0%) põhieelarvest. Tege-

like kulude % põhieelarvest oli üldse 114,0 (mais 99,1% — 134,2%), korralisil 105,6 (mais 94,7% — 118,5%) ja erakorralisil 158,9 (mais 83,3% — 2 550,0%).

Võrreldes eelmise aastaga osutus eelarve täitumise määr siiski vähenenuks korraliste tulude ja kulude alal. Osalt põhjustas seda tulude arvestamisviisi muutus. Nimelt arvestasid kõik maavalitsused 1938/39. a. tuluna ainult vastavad laekunud summad (saadajäänud tuluvõlad arvestatakse laekumise aastal). Kuni tegevusaastani aga arvestas suurem osa maavalitsusi ka saadajäänud-tuluvõlad tegeliku tuluna. 1937/38. a. oli selliseid maavalitsusi 7 ja nende tuluvõlgade summa ulatus 69 tuh. *kr*. Ent see ei olnud ainsaks eelarve täitumise määra vähenemise põhjuseks. Ka tegelikult laekunud tuluosa kujunes tegevusaastal suhteliselt väiksemaks kui eelmisel aastal, moodustades korralisel tulul 117,9% põhieelarvest eelmise aasta 120,0% vastu. Maavalitsuste korralised tegelikud tulud, samuti kulud, saavutasid 1937/38. a. kõrge taseme. Sellele vaatamata koostati järgneva aasta vastav eelarve sellest märksa suuremana (1937/38. a. põhieelarve oli väiksem eelmise aasta tegelikust tulu). Ses olukorras tundub loomulikuna ülelaekumise pidurdumine võrreldes eelmise aastaga. Rõhutada tuleb, et summaliselt oli korralise tulu ülelaekumine tegevusaastal siiski võrdlemisi suures ülekaalus, andes 535 tuhat *kr* eelmise aasta 477 tuh. *kr* vastu.

Tegelikud korralised tulud ületasid põhieelarve maksude (118,7%), varanduste (105,6%), kapitalide (102,3%), maavalitsuste asutiste (104,6%), ettevõtete (285,7%), toetuste (200,0%) ja mitmesuguste sissetulekute alal (345,2%) ning ei ulatunud eelarveni kulude tasude alal (95,7% põhieelarvest). Maavalitsuste tähtsaimaks tuluallikaks olid endiselt maksud, milliste summa põhieelarves ulatus 2 080 tuh. *kr*. Maksud andsid ettenähtust enam sissetulekut kõigis mais. Enamlaekumine moodustas keskmiselt 18,7% ja mais: Viru- 13,1%, Järva- 9,0%, Harju- 21,0%, Lääne- 9,0%, Saare- 24,3%, Pärnu- 11,0%, Viljandi- 28,8%, Tartu- 22,4%, Valga- 17,0%, Võru- 30,8% ja Petserimaal 23,9%. Laekumise määrade võrdlusele tuleb pöörata silmas erinevust, mis avaldus tuluvõlgade arvel laekunud summade arvestamises. Osa maavalitsusi arvestas 1938/39. a. tuluna kogu laekunud summa (s.o. ka eelmiste aastate eelarveil põhinevad summad), kuna osa arvestas vaid tegevusaasta eelarve järgi laekunud summad. Esimesed loobusid tuluvõlgade tuluna arvestamisest juba varem, viimased aga vaid tegevusaastal. Eelmiste aastate arvel laekunud maksuvõlg ei arvestanud Lääne (1 tuh. *kr*), Tartu (20 tuh. *kr*), Valga (1,5 tuh. *kr*) ja Petseri maavalitsus (2 tuh. *kr*).

Tähtsamaist korralisist kuludest paisusid ettenähtust suuremaks maavalitsuse (101,6% põhieelarvest), hariduse (108,7%), tervishoiu (100,7%), põllumajanduse (102,3%), varanduste (127,6%), kapitalide (495,2%), laenu (156,3%) ja mitmesugused muud kulud (109,1%), ei ulatunud selleni väljaminekud sotsiaal-administratsiooni alal (84,7% põhieelarvest) ja olid võrdsed põhieelarvega hoolekande kulud.

Tulud, kulud, üle- ja puudujäägid 1 000 kr — Recettes, dépenses et solde des administrations d'arrondissement.

	Tulud — Recettes				Kulud — Dépenses				Üle- või puudujääk (—) Excédent ou déficit (—)			
	1938/39	1937/38	Teedekap. tuluta Sans recettes des routes		1938/39	1937/38	Teedekap. kuluta Sans dépenses des routes		1938/39	1937/38	Teedekapitalita Sans fonds des routes	
			1938/39	1937/38			1938/39	1937/38			1938/39	1937/38
Viru	1 101,7	1 058,2	574,3	492,8	1 038,7	969,0	524,0	421,2	63,0	89,2	50,8	71,0
Järva	660,7	566,0	326,0	294,5	595,1	519,2	305,3	268,6	65,6	45,8	20,7	25,9
Harju	1 407,3	1 236,3	385,7	353,7	1 258,0	1 143,9	335,8	310,8	150,4	92,4	49,9	34,4
Lääne	653,8	630,6	329,4	344,6	600,3	570,7	322,8	327,2	63,5	60,2	7,1	17,4
Saare	489,5	492,4	328,2	363,9	483,6	470,7	327,8	348,5	5,9	21,7	0,9	15,4
Pärnu	943,4	806,5	501,1	401,1	919,3	750,0	487,0	369,7	24,1	56,5	14,1	31,4
Viljandi	593,2	579,7	328,4	337,1	550,8	526,0	301,7	294,8	42,4	53,7	26,7	42,3
Tartu	1 238,0	1 159,7	509,7	484,7	1 107,5	912,1	498,8	398,7	131,1	247,6	10,9	86,0
Valga	424,9	436,0	188,7	221,5	407,2	414,8	184,8	210,3	17,7	21,2	3,9	11,2
Võru	695,1	691,8	372,4	413,5	614,4	650,3	344,5	380,3	30,7	41,5	27,9	33,2
Petseri	519,1	444,2	241,8	243,1	400,4	392,1	207,1	217,8	118,7	52,1	34,7	25,3
Kokku — Total	8 737,3	8 100,7	4 085,7	3 950,5	7 974,2	7 318,8	3 838,6	3 556,4	753,1	781,9	247,1	394,1

1938/39. a. tegeliku tuluna arvestatud summa oli sajaprotsendiliselt laekunud (1937/38. a. oli laekunud 97,7% korralisest tulust ja erakorraline tulu kogusummas). Kulusummast oli antud välja 93,9% ja veel välja andmata 6,1%. Suuremaid summasid jäi välja anda Lääne (16,0 tuh. kr), Saare (37,2 tuh. kr), Pärnu (78,4 tuh. kr) ja Tartu maavalitsusel (69,8 tuh. kr), peamiselt erakorraliste väljaminekute osas, poollehoivate maahaigla, maavalitsuse, kooli, lastekodu, talude jne. hoonete ehituste alal ning mitmesuguse vallasvara (sõiduauto, seade jne.) uuendamise puhul. Väljaandajäänud kulusummad esinesid tegevusaastal kõigil maavalitsusil peale Järva ja Võru maavalitsuse, ulatuses kogusummas 233 tuh. kr. Tegevusaasta algul arvestas 11 maavalitsust eelm. aastate arvel väljaandajäänud kulusid 241 tuh. kr, sellest anti välja 187 tuh. kr ja arvestati aasta lõpul veel väljaandmisele kuuluvana 51 tuh. kr (3 tuh. kr Järva ja 48 tuh. kr Petseri maavalitsus). Kogusummas (s.o. koos tegevusaasta vastava summaga), ulatus väljaandmisele kuuluv summa aasta lõpul 284 tuh. kr, mis on enam kreditoride seisust aasta algul 43 tuh. kr võrra. Kasv toimus peaosas Lääne, Pärnu ja Tartu maavalitsusel ning eeskätt poollejäädud ehitiste ja vallasvara muretsemise arvel.

2. Tulude ja kulude vahetõrge.

Rapport des dépenses et recettes.

Tulud ületasid kulusid maavalitsuste majapidamise ja teedekapitali osas kõigis mais. Tulude ülekaalu summa moodustas 247,1 tuh. kr maavalitsuste summade alal ja 506,0 tuh. kr teedekapitali alal. Võrreldes eelmise aastaga osutus esimene vähenenuks (—147,0 tuhat kr) ja viimane suurenenuks (+118,2 tuh. kr). Maavalitsuste tulude ülekaal ilmes ainult korralises majapidamises, erakorralises kujunes aga paari erandiga kulu ülekaalukaks. See asjaolu näitab, et maavalitsused kasustasid erakorraliste väljaminekute katteks ka korralisi sissetulekuid. Korralised sissetulekud ületasid vastavaid väljaminekuid kõigis mais, ülekaalu summa kõikus mais 3,8 tuh. kr (Valgamaa) — 113,5 tuh. kr (Virumaa) ja andis kogusummas 528,3 tuh. kr. Erakorralised kulud olid suuremad vastavaist tuludest 7 maas 283,0 tuh. kr, tulud suuremad kuludest 2 maas 1,8 tu-

hat kr, ja mõlemad võrdsed 2 maas. Suuremal määral kaeti erakorralisi väljaminekuid korralise majapidamise ülejäägest Viru- (63,2 tuh. kr), Saare- (46,7 tuh. kr), Pärnu- (37,9 tuh. kr), Viljandi- (37,6 tuh. kr), Tartu- (70,4 tuh. kr) ja Võrumaal (26,8 tuh. kr). Korraliste sissetulekute kasustamine erakorraliseks otstarbeiks on tegelikult ulatuslikum kui ilmneb toodud andmeist, sest osalt arvestati erakorralise iseloomuga kulutusi ka korraliste väljaminekutena (suuremad vallasvara muretsemised). Kui enne tegevusaastat püüsi võimalus sissetulekute ja väljaminekute vahekorra halvenemiseks deebitoride summade arvel viimaste kustutamise puhul, siis tegevusaastal, deebitoride mitteametamisest, võib nimetatud vahetõrge soodustada kreditoride summade kustutamise puhul.

3. Tulud ja kulud.

Recettes et dépenses.

Alates 1933/34. a., millisele langes maavalitsuste majapidamises kriisiacne madalseis, näitab maavalitsuste büdžett pidevat kasvu. See avaldus üldiselt kõigi tähtsamate sissetulekute ja väljaminekute juures, ent üksikuid lügel kaugeitki mitte ühtlase intensiivsusega. Majanduslikust seisundist põhjustatud büdžeti muutused toimuvad suuremääraliselt rahva sissetulekul põhinevate maksutulude ja mittesunduslike väljaminekute osas. Tulude poolel on selliseks sissetulekuallikaks eeskätt tulumaks ja kulu-dest — väljaminekud varade, tagavarade ning kapit. soetamiseks. Kui ajavahemikul 1933/34—1938/39 paisusid korralised sissetulekud kogusummas 92% (erakorralised 128%), siis suurenes maavalitsuste tulu tulumaksust 196% ja kinnisvaramaksust 81%. Korraliste väljaminekute keskmise 69% kasvu juures suurenesid väljaminekud varanduste alal 313% ja kapitalide soetamiseks 10 300% ning erakorral. kinnisvara ehitamiseks ja kapitaalremondiks 4 545%. Maavalitsuse personaali tasude kasv andis samaaegselt vaid 41% (teisil aladel, nagu haridus ja tervishoid, oli juurdekasv suurem). Teedekapitali tulud, mis valdavas osas saadakse riiklikest ressurssidest, suurenesid samal ajal 138% (1938/39. a. 4,6 milj. kr, 1933/34. a. 1,9 milj. kr) ja vastavad kulud 153% (1938/39. a. 4,1 milj. kr, 1933/34. a. 1,6 milj. kr).

Kulud ühe elaniku kohta (s) 1938/39. a.¹⁾ — Montant des dépenses par habitant (en s) en 1938/39.

	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petseri	Kokku Tulud	Kokku 1937/38 Tulud
Maavolikogu — Conseil	0	—	0	—	—	1	1	1	1	1	1	0	0
Maavalitsus — Administration	83	70	73	65	61	71	83	57	107	56	66	67	63
Haridus — Instruction	69	77	55	49	79	92	140	36	97	52	23	68	58
Tervishoid — Hygiène	56	112	52	136	128	59	85	60	67	42	141	80	75
Hoolekaane — Assistance	61	95	72	58	63	162	76	98	83	135	15	80	75
Põllumajandus — Agriculture	49	18	36	60	29	3	12	18	28	24	9	28	21
Muud kulud — Autres dépenses	42	142	60	72	29	58	32	133	105	54	33	69	35
Kokku korral. kulud — Total des dépenses ordinaires	360	514	348	440	389	446	420	373	488	364	288	392	327
Erakorr. kulud — Dépenses extraordinaires	129	109	32	30	248	202	86	68	227	93	54	109	137
Kokku korral. ja erakorr. kulud — Total des dépenses ordin. et extraordin.	489	623	380	470	637	708	516	441	715	457	342	501	464
Teedekap. kulud — Dépenses du capital des routes	480	591	1 042	405	304	628	426	538	861	368	320	539	491
Üldse — Grand total 1938/39	969	1 214	1 422	875	941	1 336	940	979	1 576	815	662	1 040	955
Kokku korralised kulud — Total des dépenses ordinaires 1937/38	307	306	281	356	368	415	391	283	356	303	248	327	
Erakorralised kulud — Dépenses extraordinaires	86	152	80	120	314	122	112	70	458	202	113	137	
Kokku korral. ja erakorr. kulud — Total des dépenses ordin. et extraordin.	393	548	361	476	682	537	503	353	814	505	361	464	
Teedekapitalikulud — Dépenses du capital des routes	511	511	933	355	239	553	394	454	791	358	288	491	
Üldse — Grand total 1937/38	904	1 059	1 294	831	921	1 090	897	807	1 605	863	649	955	

Maavalitsuste tulud ulatusid 1938/39. a. 4 085,7 tuhat kr, teedekapitali tulud 4 641,6 tuhat kr ehk kokku 8 727,3 tuhat kr, mis moodustab võrreldes eelmise aastaga vastavalt 103,4%, 111,8% ja 107,7%. Kulud olid maavalitsuste osas 3 838,6 tuhat kr, teedekapitali osas 4 135,6 tuhat kr ehk kokku 7 974,2 tuhat kr, moodustades 107,9%, 109,0% ja 109,0% võrreldes eelmise aastaga. Maavalitsuste majapidamisarve kasvu tagasihoidlikkust tuleb panna selle erakorralise osa arvele, eriti tulude alal. Erakorraliste sissetulekute tarviduse vähenemist põhjustas erakorraliste väljaminekute koondumise kõrval korraliste sissetulekute ulatuslik paisumine võrreldes eelmise aastaga.

Kuludest kasvasid korralised tegevusaastal 493,8 tuhat kr (+19,7%) ja koondusid erakorralised 211,6 tuhat kr (-20,2%). Tähtsamaist korralisest väljaminekuist suurenesid märgatavamalt maavalitsuse ülalpidamise (+27,0 tuhat kr), hariduse (+77,2 tuhat kr), tervishoiu (+37,5 tuhat kr), hoolekaande (+39,2 tuhat kr), põllumajanduse (+45,7 tuhat kr), varanduste (+91,8 tuhat kr) eriti kinnisvara paranduste ja vallasvara muretsemise osas, erikapitalide ja fondide kogumise (+102,8 tuhat kr), laenude tasumise (+21,3 tuhat kr) ning mitmesuguste muude ülesannete täitmisel tekkinud kulud (+27,7 tuhat kr). Üksikud, enamasti väikesemad kululiigid, näitasid ka vähenemist.

Üle poole korralisest kuludest anti välja personaali tasudena. Personaali tasudeks kulutati ühes maavalitsuste ettevõtetega, kuid ilma teedekapitalita, 1 627 tuhat kr, sellest sõidu- ja päevarahad 81 tuhat kr, pensionikapitalimaks 63 tuhat kr, ettevõtete personaali tasud ühes sõidu- ja päevarahadega (0,6 tuhat kr) 219 tuhat kr (1937/38. a. personaalitasud 1 456 tuhat kr, sel-

lest sõidu- ja päevarahad 70 tuhat kr, pensionikapitalimaks 60 tuhat kr ja ettevõtete personaalitasud 207 tuhat kr).

Sissetulekuid saadi korralisi 3 530,3 tuhat kr ja erakorralisi 555,4 tuhat kr. Võrreldes eelmise aastaga oli esimeste summa suurenenud 601,8 tuhat kr (+20,5%) ja viimaste summa vähenenud 466,6 tuhat kr (-45,7%). Korraliste sissetulekute peallikaks on maksud, mis andsid tegevusaastal 2 467,3 tuhat kr ehk 69,9% kogusummast, neist eriti kinnisvara- ja tulumaks (64,6%). Asetleidnud sissetuleku suurenemine tuleb panna peaosas nimetatud kahe maksuliigi arvele. Kinnisvaramaks ja tulumaks, olles kasvanud tegevusaastal vastavalt 345,6 tuhat kr (+43,8%) ja 173,1 tuhat kr (+17,8%), ulatusid esimese 1 134,4 tuhat kr ja viimane 1 146,8 tuhat kr. Tõusu põhjusena tuleb märkida kinnisvaramaksu suhtes maksumäära tõstmist (19 sendilt 23 sendile puhaskasurablalt) ja maavalitsuse kasuks mineva maksuosa suurendamist (50%-lt — 60%-le) 1938. a. ning tulumaksu suhtes üldist sissetulekute ja maksuvõime edasikestnud suurenemist. Teised maksud, millel tuluallikana on võrdlemisi väike osatähtsus, osalt paisudes ja osalt koondudes tegevusaastal, andsid kokku lisatulu 10,6 tuhat kr.

Teisist sissetulekuist omab suuremat osatähtsust asutiste — koolide, haigemajade, laste- ja vanadekodude jne. ülesannete täitmisel saadav sissetulek (õppe- ja ravirahad jne.), mis ulatus 588,0 tuhat kr (16,7% korralisest tulust), olles suurenenud teg.-aastal 34,3 tuhat kr. Muudest allikaist andsid nimetamisväärselt enamatulu varandused (+4,8 tuhat kr), kapitalid (+5,6 tuhat kr) ja mitmesugused muud tulud (+27,7 tuhat kr). Kogusummas suurenes sissetulek muudest allikaist 38,2 tuhat kr.

¹⁾ Kulude arvutamisel elaniku kohta arvestati mõlemal aastal ainult maaelanikke.

Tulud ühe elaniku kohta (s) 1938/39. a.¹⁾ — Montant des recettes par habitant (en s) en 1938/39.

	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petseri	Kokku Total	Kokku 1937/38 Total
Kinnisvaramaks — <i>Impôt sur les im- meubles</i>	166	217	163	154	107	148	183	150	157	111	66	148	103
Tulumaks — <i>Impôt sur le revenu</i>	152	151	151	152	151	152	152	138	151	151	151	149	127
Ärimaks — <i>Impôt commercial</i>	14	11	15	11	0	12	9	9	11	9	5	10	12
Mitmesug. maksud — <i>Impôts div.</i>	14	19	30	7	4	15	15	8	16	13	9	14	11
Kulude tasu — <i>Dépenses reversables de nouveau</i>	27	32	26	32	35	29	17	20	66	33	17	29	29
Maavalitsuste asut. — <i>Institutions des admin. d'arrond.</i>	43	115	18	72	123	149	150	18	33	105	77	77	72
Mitmesug. tulud — <i>Recettes div.</i>	25	4	2	2	0	11	1	56	12	0	0	14	10
Müüd tulud — <i>Autras recettes</i>	24	4	0	21	55	6	11	23	7	14	21	19	18
Kokku korralised tulud — <i>Total des recettes ordinaires</i>	465	553	404	451	481	521	538	445	503	436	346	460	382
Erakorralised tulud — <i>Recettes extra- ordinaires</i>	70	112	32	29	158	207	22	6	227	58	54	73	133
Kokku korralised ja erakorr. tulud — <i>Total des recettes ordin. et extraordin.</i>	535	665	436	480	639	728	560	451	730	494	400	533	515
Teedekapitalitulumad — <i>Recettes au fonds des routes</i>	492	683	1 156	472	314	643	452	645	914	428	459	905	541
Üldse — Grand total 1938/39	1 027	1 348	1 592	952	953	1 371	1 012	1 096	1 644	922	859	1 138	1 056
Kokku korralised tulud — <i>Total des recettes ordinaires</i> 1937/38	394	440	320	382	401	461	402	359	399	351	289	382	
Erakorralised tulud — <i>Recettes extra- ordinaires</i>	66	152	80	120	311	122	113	70	458	198	113	133	
Kokku korralised ja erakorr. tulud — <i>Total des recettes ordin. et extra- ordin.</i>	460	601	400	502	712	583	515	429	857	549	402	515	
Teedekapitalitulumad — <i>Recettes au fonds des routes</i>	527	552	998	417	252	589	414	507	830	360	333	541	
Üldse — Grand total 1937/38	987	1 153	1 398	919	964	1 172	989	1 026	1 687	918	735	1 056	

Erakorraliste väljaminekute kokkuhoid võrreldes eelmise aastaga avaldus silmapaistvamalt kinnisvarade ehitamise ja kapitaalremondi alal. Nimetatud otstarbeks tehtud kulutused, mis nõudsid üle poole erakorralisest kulusummast, koondusid teg.-aastal 224,3 tuh. kr, ulatuses 511,7 tuh. kr. Teised erakorralised väljaminekud, olles osalt kasvanud ja osalt koondunud, ei mõjutanud kokkuvõttes nimetamisväärselt kulude taset. Ilmnev ulatuslik erakorraliste sissetulekute koonduimine toimus valdavalt saadud toetuste arvel. Toetused ulatusid 108,4 tuh. kr eelmise aasta 682,5 tuh. kr vastu. Selle nähtuse tähtsamaid põhjusi oli erakorraliste kulutuste tegemise tarviduse vähenemise kõrval korraliste sissetulekute ning väljaminekute vahekorrasoodustumine, mis võimaldas erakorraliste väljaminekute katteks kasutada suuremal määral korralisi tulusid. Teised erakorralised sissetulekud kokku suurenesid 107,5 tuh. kr, misjuures suuremasummalist kasvu näitasid Riigikassalt ja riiklikelt pankadelt ning erikapit. ja fondidest saadud laenu.

Maavalitsuste ja teedekapitali tulude-kulude arenemine on toimunud üldiselt rööbiti. Majanduslike võimaluste kitsenemisel kriisiaastail koondusid tulud-kulud ja järgnenud tõusuperioodil need on suurenenud mõlemal alal. Teedekapitali sissetulekute ja väljaminekute tõus ajavahemikul 1933/34—1938/39 oli intensiivne, andes tulude osas 2,7 milj. kr ehk 138% ja kulude osas 2,5 milj. kr ehk 153% (1933/34. a. teedekapitali tulud 1,9 milj. kr, kulud 1,6 milj. kr). Pärast erakordselt kiiret teedesummade kasvu 1937/38. a. muutus see tegevusaastal aeglasemaks. Teedekapitali kuludest suurenesid tegevusaastal tagasihoidlikult

administratsiooni kulud (+26,3 tuh. kr) ja ulatuslikumalt garaažide, ladude ja masinate (+182,1 tuh. kr) ning tööde (+164,3 tuh. kr), eriti maanteede kapitaalparandus. Tuludest suurenesid teedeministeeriumilt saadud summad (+484,2 tuh. kr) ja mitmesugused tulud (+27,0 tuh. kr) ning koondusid väiksemääraliselt maksu- (-19,0 tuh. kr) ja maanteede päraldise tulud.

Üksikute tulu- ja kululiikide ebaühtlase muutuse tulemusel leidsid aset mõningad muutused nende osatähtsuses võrreldes eelmise aastaga. Tähtsamad neist olid järgmised: korralisest kuludest suurenesid osatähtsusest märgatavamalt põllumajanduse arendamine, ettevõtete puudujäägid, kinnisvara parandus ja vallasvara muretsemine, kapitalide ja fondide kogumine ning vähenesid osatähtsusest maavalitsuse ülalpidamine, tervishoiu ja hoolekande korraldamine jne. Tuludest suurenesid mõjuvamalt maksud ja kahanesid asutiste sissetulekud, kulude tasud jne. Erakorralised sissetulekud ja väljaminekud koondusid osatähtsusest suuremääraliselt kogusummast ja eriti saadud toetuste ning kinnisvarade ehitamise ja kapitaalremondi kulude osas. Tunduvalt vähenes samuti teedekapitali tulude ja kulude osatähtsus, eriti saadud riiklike summade ning uute ehituste alal (maanteel) tekkinud väljaminekute osas.

Maavalitsuse valdamisel oli teg.-aastal 44 ettevõtet. Neist olid 33 põllumajanduslikud (talud ja mõisad), 4 tööstuslikud (piiritusvabrikud ja õppetöökoda) ja 7 ärilised ettevõtted (apteegid). Ettevõtete eelarvelised (põhieelarve) tulud moodustasid kokku 774 tuh. kr, vastavad kulud 759 tuh. kr. Tegelikud tulud ulatusid 863 tuh. kr ja kulud 819 tuh. kr. Tegevustulemuseks

¹⁾ Tulude arvutamisel elaniku kohta arvestati mõlemal aastal ainult maaelanikke.

Maavalitsuste tulud 1938/39. a. (järg) — *Recettes des administrations d'arrondissement 1938/39 (suite)*.

	Summa 1 000 kr — <i>Montant en 1 000 de kr</i>											Kokku %			
	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petsari	Kokku	Kokku 1937/38	1938/39	1937/38
V. Maavalitsuse ettevõtted — <i>Entreprises des admn. d'arrond.</i>	20,7	—	0,2	12,3	3,7	—	0,5	2,0	0,7	6,7	8,8	59,6	62,1	1,7	2,1
Põllumajanduslike ettev. ülejäägid — <i>Surplus des entreprises agricoles</i>	2,5	—	0,2	11,7	1,3	—	0,5	2,0	0,7	1,5	—	20,4	32,9	0,6	1,1
Tööstuslike ettev. ülejäägid — <i>Surplus des entreprises industr.</i>	8,2	—	—	—	—	—	—	—	—	5,1	0,8	14,1	6,0	0,4	0,2
Ärilliste ettev. ülejäägid — <i>Surplus des entreprises commerciales</i>	10,0	—	—	0,6	6,4	—	—	—	—	0,1	8,0	25,1	23,2	0,7	0,8
VI. Kulude tasu — <i>Dépenses revers. du nouveau</i>	20,2	15,6	23,1	21,9	17,7	19,8	9,8	32,8	17,1	25,1	10,0	222,1	220,8	6,3	7,5
Sotsiaal-administr. alal — <i>Admin. soc.</i>	0,1	—	0,1	—	0,8	—	0,5	—	—	—	—	1,5	1,9	0,0	0,0
Hariduse alal — <i>Instruction</i>	0,3	1,7	0,1	—	0,3	1,2	0,6	0,1	0,5	0,4	—	5,2	5,5	0,2	0,2
Tervishoiu alal — <i>Hygiène</i>	13,1	6,1	10,4	9,8	7,0	9,7	8,7	10,0	4,9	7,4	5,0	99,0	105,1	2,8	3,6
Hoolekande alal — <i>Assistance</i>	12,7	7,6	12,5	8,4	8,9	7,7	—	13,6	5,5	17,1	4,3	95,3	93,6	2,6	3,2
Põllunduse alal — <i>Agriculture</i>	3,0	0,2	—	3,7	—	—	—	—	4,0	—	0,7	12,5	8,5	0,4	0,3
Teedekapitali alal — <i>Capital de routes</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	1,2	—	—	1,2	0,8	0,0	0,0
Maavalitsuse alal — <i>Administration d'arrondissement</i>	—	0,0	—	—	0,7	1,2	—	1,2	0,1	0,2	—	3,4	3,9	0,1	0,1
Muid — <i>Autres</i>	—	—	—	—	—	—	—	1,0	—	—	—	1,0	2,2	0,0	0,1
VII. Toetused — <i>Subventions</i>	0,7	0,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,4	0,1	0,0	0,0
A. Riigilt — <i>De l'Etat</i>	—	0,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,7	0,1	0,0	0,0
Sots.-admin. alal — <i>Administration publique</i>	—	0,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,7	0,1	0,0	0,0
B. Erasaat. ja isikutelt — <i>Institutions et personnes privées</i>	0,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,7	—	0,0	—
VIII. Mitmesugused tulud — <i>Recettes diverses</i>	27,0	2,0	2,0	1,4	0,2	7,4	0,7	64,0	3,1	0,2	0,0	108,0	80,3	3,1	2,8
Earivate ülejäägid — <i>Excédent</i>	20,8	—	—	—	—	7,0	—	63,6	3,0	—	—	94,4	66,9	2,7	2,3
Juhuslikud tulud — <i>Recettes eventuelles</i>	6,2	2,0	2,0	1,4	0,2	0,4	0,7	0,4	0,1	0,2	0,0	13,6	13,4	0,4	0,5
Erakorralised tulud — <i>Recettes extraordinaires</i>	74,3	55,0	38,0	20,9	80,9	142,5	12,8	7,5	58,7	43,5	32,9	556,6	1032,0	15,7	34,9
Kinnisv. müümine — <i>Vente des immeubles</i>	—	—	—	—	7,4	2,5	—	1,2	1,5	—	—	12,6	6,9	0,3	0,2
Toetused — <i>Subventions</i>	—	—	—	—	35,0	—	2,0	—	35,0	3,5	32,9	108,4	682,5	3,1	23,3
Laenuid riigikassalt ja riikli. pankadelt — <i>Emprunts de l'Etat</i>	50,0	40,0	—	20,0	—	70,0	—	—	10,0	40,0	—	230,0	110,4	6,5	3,8
Laenuid pankadelt ja teistelt asutistelt — <i>Emprunts priv.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66,1	—	2,3
Laenuid erikapit. ja fondidest — <i>Emprunts de cap. spéc.</i>	10,0	15,0	28,0	—	70,0	—	3,7	2,0	—	—	—	128,7	50,0	3,7	1,7
Erikapit. ja fondide kasust, tagasimak- suta — <i>Utilisation des fonds sans reversement</i>	14,8	—	—	—	—	—	—	2,6	—	—	—	17,4	43,0	0,5	1,5
Beim. aast. eelarvete ülejäägid — <i>Excédents des années précéd.</i>	—	—	—	—	18,5	—	1,3	—	10,0	—	—	20,8	44,5	0,8	1,5
Muid — <i>Autres</i>	—	—	—	—	20,0	—	9,5	—	0,2	—	—	20,7	18,6	0,8	0,6
Korralised ja erakorral. tulud kokku — <i>Total des recettes ordinaires et extraordinaires</i>	574,3	326,0	385,7	329,4	328,2	501,1	328,4	509,7	188,7	372,4	241,8	4085,7	3950,5	115,7	134,9
Teedekapitalitulumid — <i>Recettes du fonds des routes</i>	527,4	334,7	1021,6	324,4	161,3	442,3	264,8	728,9	236,2	322,7	277,3	4641,6	4150,2	131,5	141,7
I. Teedemin. summadest — <i>Minist. d. Communc.</i>	443,5	288,3	904,7	256,1	140,0	372,7	226,4	528,2	213,5	238,5	238,0	3890,9	3415,7	110,5	116,6
Riikli. toetusest — <i>Subventions de l'Etat</i>	2,0	45,0	306,5	26,1	30,0	25,5	31,4	138,2	65,5	04,0	78,0	812,8	863,7	23,0	29,5
Jõuvankrimaksust — <i>Sur les véhicules à moteur</i>	157,5	96,2	241,7	87,0	35,0	114,0	60,0	100,0	40,0	75,0	45,0	1051,4	779,7	29,8	26,6
Bensiinimaksust — <i>Sur la benzine</i>	284,0	146,5	270,0	143,0	75,0	233,2	135,0	290,0	100,0	140,5	115,0	1941,2	1772,1	65,0	60,5
Teedekapitali mitmes. tulud — <i>Recettes div.</i>	—	—	80,5	—	—	—	—	—	8,0	—	—	94,6	—	2,7	—
II. Maksud — <i>Impôts</i>	55,6	18,6	48,7	17,8	8,7	25,0	15,0	30,7	7,2	10,2	8,2	254,7	273,7	7,2	9,3
Lisepõhiarimaks — <i>Impôt supplém. sur patents</i>	30,6	10,8	25,8	14,2	6,4	16,3	0,2	20,2	5,0	13,7	0,2	159,0	203,8	4,5	6,0
Lisakinnisvaramaks — <i>Impôt suppl. sur les immeubles</i>	25,0	7,8	17,1	3,2	2,3	8,7	5,8	0,7	1,6	5,5	2,0	98,7	63,2	2,5	2,2
Naturaalkohuste vabastamise maks — <i>Pour les obligations en nature</i>	—	—	5,8	0,4	—	—	—	0,8	—	—	—	7,0	6,7	0,2	0,2
III. Maanteede päraldiste tulud — <i>Recettes des appartenances des routes</i>	0,5	—	—	—	0,2	—	0,3	1,8	—	0,5	0,3	3,6	4,4	0,1	0,2
Sellest: Üürid ja rendid — <i>Dont loyer et rente</i>	0,1	—	—	—	0,2	—	0,3	0,6	—	0,5	0,3	2,0	2,6	0,1	0,1
IV. Mitmesugused tulud — <i>Recettes diverses</i>	27,8	27,8	68,2	50,5	12,4	44,6	23,1	168,2	15,5	14,5	30,8	483,4	456,4	13,7	15,8
Beimise aasta ülejääk — <i>Excédents des années précéd.</i>	17,6	19,9	57,9	42,8	6,8	25,0	11,4	161,0	10,0	8,4	26,8	387,7	303,6	11,0	12,4
Juhuslikud tulud — <i>Recettes eventuelles</i>	8,3	7,9	10,3	6,7	6,1	18,6	11,2	6,6	5,5	5,5	4,0	90,7	87,8	2,6	3,0
Toetus maavalitsuselt — <i>Subventions des admn. locales</i>	1,9	—	—	1,0	—	1,0	0,5	—	—	0,6	—	5,0	5,0	0,1	0,2
Üldse — <i>Gr. total</i>	1101,7	660,7	1407,3	653,8	489,5	943,4	593,2	1238,6	424,9	695,1	519,1	8727,3	8100,7	247,2	276,6

Bilansisumma, laenuude endisel viisil arvestamisel, moodustas 31. III 1939 9 384,6 tuh. kr eelmise aasta 7 835,8 tuh. kr vastu. Passivas suurenesid tunduvalt erikapital (+482,2 tuh. kr) tingitult eeskätt endiste aastate celarvete ülejääkide tagavarakapitali juurdekandmisest, varandustekapital (+863,9 tuh. kr, arvatud maha laenuude summa), riigisummad (+140,8 tuhat kr) ja teedekapital (+136,1 tuh. kr), aktivas paisusid kassa (+536,0 tuh. kr), kinnisvarad (+605,4 tuh. kr) ja vallasvarad (+320,3 tuh. kr). Märgatavamalt kahanesid passivas celarvete ülejäägid (—136,3 tuh. kr, juurde arvatud tuluvõlgade kustutus).

Kapitalide ja kohustuste vahekorra muutumine arenes vastupidiselt võrreldes eelmise aastaga. Esimesed vähenesid (1939. a. 81,1%, 1938. a. 81,7%) ja viimased suurenesid osatähtsusest (1939. a. 18,9%, 1938. a. 18,3% bilansist). Aktivas paisusid endiselt valdamisel olevad varad (1939. a. 94,0%, 1938. a. 93,2% bilansist) ja koondusid nõudmised (1939. a. 6,0%, 1938. a. 6,8%). Saadud laenud moodustasid 449,2 tuh. kr eelmise aasta 400,4 tuh. kr vastu. Võlgadega olid koormatud kõik maavalitsused peale Võru maavalitsuse. Suuremad summad lasusid Lääne (124,6 tuh. kr), Pärnu (129,7 tuh. kr) ja Petseri maavalitsusel (71,1 tuh. kr).

Maavalitsuste tulude ja kulude kohta varem Keskbüroo väljaandis ilmunud:

Maavalitsuste tulud ja kulud 1937/38. a. — V. Feldman, E. Statistika nr. 211(6) 1939, lk. 300—
Maavalitsuse tulud ja kulud 1936/37. a. — V. Feldman, E. Statistika nr. 199(6) 1938, lk. 273—283.
Maavalitsuse tulud ja kulud 1935/36. a. — V. Feldman, E. Statistika nr. 180(5) 1937, lk. 233—248.
Maavalitsuste tulud ja kulud 1934/35. a. — V. Feldman, E. Statistika nr. 174(5) 1936, lk. 254—263.
Maavalitsuste tulud ja kulud 1933/34. a. — V. Feldman, E. Statistika nr. 170(1) 1936, lk. 7—17.
Maavalitsuste tulud ja kulud 1932/33. a. — V. Feldman, E. Statistika nr. 152(7)—153(8).

J. Taimre.

SISEVEETEEDE 1939. a.

VOIES NAVIGABLES INTÉRIEURES en 1939.

Sisu: 1. Üldiseloom, lk. 245. 2. Sadamate tegevus, lk. 247. 3. Liinilaevade tegevus, lk. 248. 4. Metsaparvetus, lk. 249.

I. Üldiseloom.
Caractère générale.

11. III, Emajõe ülemjooksul 21. III, Ahjajõel 12. IV ja Peipsil 25. IV. Navigatsioon lõppes 5. XII-ks.

Elavam laevade liiklemine algas mais, jõudes hari-punkti juunis. Kuiva ja veevaese suve tõttu oli laevade liiklemine ebasoodus ning seepärast mõned reisilaevad olid sunnitud alatise ühendusepidamise enne jäätulekut katkestama. Nõnda lõppes ühendusepidamine Tartu-

Võrtsjärve liinil juba 14. IX. Samuti lõpetati 6. XI ühendusepidamine Tartu—Mustvee—Vasknarva liinil. Peale liinilaevade ei jätnud veepuudus mõjustamata ka teisi laevu. Nõnda jäi Pedja ja Paala jõe kaldalt umbes 4 500 m³ küttepuid Tartusse vedamata. Eeltoodud asjaoludel on 1939. a. sisevete sadamate läbikäik võrreldes e. a-ga vähenenud kaubaveo alal 5% ja reisi-jate läbikäigus 7,5%.

Tähtsamaiks sisevetesadamaks on Tartu, Mustvee ja Võõpsu, milliste läbikäik laevade, kaupade ja reisi-jate poolest oli järgmine:

Laevade liiklus Tartu, Võõpsu ja Mustvee sadamas.

	Tartu				Mustvee				Võõpsu			
	Saabunud ja väljunud laevad		Veetud		Saabunud ja väljunud laevad		Veetud		Saabunud ja väljunud laevad		Veetud	
	arv	maht neto-reg.-tn	kaup tn	reisijad arv	arv	maht neto-reg.-tn	kaup tn	reisijad arv	arv	maht neto-reg.-tn	kaup tn	reisijad arv
1939	3 223	82 145	42 865	49 137	384	10 582	1 928	802	328	18 528	514	1 018
1938	3 356	90 008	45 792	52 816	386	8 832	1 396	964	390	21 494	373	1 318
1937	3 663	96 507	54 823	55 809	322	7 088	1 389	1 162	340	18 014	317	1 028
1936	3 778	98 284	46 600	60 961	422	10 976	4 446	878	390	19 708	692	1 222
1935	3 985	106 953	42 511	79 841	388	17 336	4 373	2 256	420	19 076	1 224	1 600

Laevade, kaupade ja reisijate läbikäik Tartu, Mustvee ja Vööpsu sadamast 1939. aastal (järg).
Navigation des ports de Tartu, Mustvee et Vööpsu en 1939 (suite).

1.	Tartu sadam				Mustvee sadam				Vööpsu sadam						
	Laevade arv	Maht reg.-tn		Veetud kaup tonnid	Reisijate arv	Nombre des navires	Ton.		Marchandises transp. tn	Nombre des voyageurs	Laevade arv	Maht reg.-tn		Veetud kaup tonnid	Reisijate arv
		bruto	neto				brut.	net.				bruto	neto		
Juunis — Juin	283	10 017	5 612	126	5 664	21	799	459	46	91	26	3 185	1 533	41	65
Dont: Navires de voyageurs	173	6 247	2 971	126	5 664	17	612	357	1	91	20	3 185	1 533	41	65
Navires remorqueurs	32	538	161	—	—	3	107	34	—	—	—	—	—	—	—
Navires à moteur et voiles	8	234	132	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bateaux et chalands	70	2 998	2 298	—	—	1	80	68	45	—	—	—	—	—	—
Juulis — Juillet	284	11 106	7 245	173	3 956	27	1 148	744	267	42	28	3 219	1 560	31	83
Sellest: Reisijatelaevad	185	5 872	3 341	140	3 956	18	648	378	2	42	20	3 185	1 533	26	83
Vedurlaevad	48	822	217	—	—	3	92	32	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	7	301	220	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	94	4 111	3 458	27	—	6	408	334	265	—	2	34	27	5	—
Augustis — Aoit	284	10 983	7 354	155	3 680	36	1 669	1 116	568	77	27	3 308	1 592	23	96
Sellest: Reisijatelaevad	163	6 319	4 035	142	3 680	18	648	378	2	77	27	3 308	1 592	23	96
Vedurlaevad	41	854	238	—	—	6	206	68	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	7	287	221	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	73	3 523	2 860	13	—	12	815	070	566	—	—	—	—	—	—
Septembris — Septembre	166	7 540	4 872	157	2 226	42	1 769	1 197	531	64	25	2 834	1 369	58	61
Sellest: Reisijatelaevad	80	4 528	2 564	157	2 226	19	668	368	3	64	23	2 818	1 356	50	61
Vedurlaevad	24	459	127	—	—	10	270	64	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	5	178	139	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	51	2 375	2 042	—	—	13	822	765	518	—	2	16	13	8	—
Oktoobris — Octobre	124	6 653	4 044	109	1 653	35	1 380	925	24	69	22	2 406	1 187	94	79
Sellest: Reisijatelaevad	67	4 123	2 211	100	1 653	17	612	357	2	69	19	2 327	1 120	26	79
Vedurlaevad	20	365	102	—	—	7	126	24	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	6	266	206	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	31	1 899	1 525	9	—	11	642	544	22	—	3	79	67	68	—
Novembris — Novembre	68	2 954	2 211	41	1 003	5	312	228	2	12	9	1 102	531	4	24
Sellest: Reisijatelaevad	31	2 180	1 165	41	1 003	2	72	42	2	12	9	1 102	531	4	24
Vedurlaevad	4	66	28	—	—	1	39	14	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	1	37	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	32	682	991	—	—	2	201	172	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	1 614	64 761	41 137	891	24 154	192	8 098	5 291	1 668	390	164	19 139	9 264	298	493
Sellest: Reisijatelaevad	874	39 304	22 075	837	24 154	112	4 007	2 285	14	390	155	18 988	9 139	217	493
Vedurlaevad	223	3 955	1 088	—	—	31	871	242	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	39	1 400	1 123	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	478	19 952	16 851	54	—	49	3 220	2 764	1 654	—	9	1 51	125	81	—
Üldse kokku — Gr. total	1 614	64 761	41 137	891	24 154	192	8 098	5 291	1 668	390	164	19 139	9 264	298	493

2. Sadamate tegevus.
Activité des ports.

1939. a. käis Tartu sadamast läbi 3 223 laeva, mahuga 82 145 neto-reg.-tn, kusjuures laevade sisse- ja väljasõit oli ligikaudu tasakaalus — sisse tuli 1 609 laeva, mahuga 41 008 neto-reg.-tn ja väljus 1 614 laeva, mahuga 41 137 neto-reg.-tn. 1938. a. vastavate andmetega võrreldes on vähenenud kaupade vedu 6,2% ja reisijate läbikäik 6,9%.

Enamuse kaupade läbikäigust Tartu sadamast annab sissevedu — 41 974 tn ehk 97,9%, kuna väljavedu moodustab vaid väikese osa — 891 tn ehk 2,1%. Tartu sadama peasisseveoartikli moodustavad eelmiste aastate eeskujul mitmesugused metsamaterjalid, milledest kõige suurem osatähtsus langeb küttepuidudele — 18 130 tn ehk 43,2% kogu sisseveost; järgnevad okaspuupalgid — 9 382 tn ehk 22,9%, lehtpuupakud 16,1%, paberipuit 9,2%, sulfaatpuit 3,6%, prop-sid 0,9% ning latid 0,1%. Ülejäänud 4,6% on segakaup.

Kaupade läbikäik Tartu sadamast viimase viie aasta jooksul oli järgmine tonnid:

	Saabunud	1939	1938	1937	1936	1935
Küttepuit	18 130	19 107	22 703	21 861	17 003	
Palgid (okaspuu)	9 382	13 201	18 459	6 809	5 377	
Pakud (lehtpuu)	6 644	801	3 312	1 745	5 130	
Paberipuit	3 863	5 857	5 176	4 660	4 750	
Prop-sid	371	—	—	—	—	
Sulfaatpuit	1 511	2 545	1 388	—	—	
Latid	7	6	11	30	50	
Laud ja plangud	—	57	218	4 117	3 653	
Lüpsid	—	64	—	—	—	
Segakaup	2 006	2 787	2 548	4 970	4 641	
Kokku	41 974	44 515	53 815	44 192	41 504	
Väljunud						
Laud ja plangud	42	66	54	11	—	
Küttepuit	4	42	—	—	—	
Segakaup	845	1 109	954	1 406	1 007	
Kokku	891	1 277	1 008	1 417	1 007	

Tartu sadamasse tulnud ja sealt väljunud reisijate arv on ümarguselt võrdne. Reisijate üldarvust 49 137 oli sissesõitjaid 24 983 ja väljasõitjaid 24 154 inimest. Ülevaate reisijate liiklusest üksikute laevaliinidel leiame järgnevas liinilaevade tegevuse osas.

Peale Tartu sadama omavad sisevete sadamaist suuremat tähtsust Mustvee ja Vööpsu sadam, milliste läbikäik on Tartu omast tunduvalt väiksem.

Laevade, kaupade ja reisijate läbikäik Tartu, Mustvee ja Vööpsu sadamast 1939. a.
Navigation des ports de Tartu, Mustvee et Vööpsu en 1939.

2.	Laevade arv Nombre des navires	Maht reg.-tn		Reisijate arv Nombre des voyageurs	Veetud kaup tn Marchandises transp. tn									
		brutto	neto		Küttemüü Bois de chauffage	Peberipuit Bois de papeterie	Sulfaatpuit Bois de sulfate	Propssid Huais	Lehtpuupakud Blocs de bois feuillus	Olaspuupakud Blocs de bois conifères	Lattid Lattes	Lauad ja plangnõud Planches et madriers	Segakaup Mélanges	Kokku Total
Saabusnõud — Entrées.														
Tartu sadam	1 609	64 710	41 008	24 983	18 130	3 863	1 511	371	6 644	9 382	7	—	2 066	41 974
Sell.: Reisijataevad	875	39 446	22 089	24 983	—	—	—	—	—	—	—	—	1 214	1 214
Vedurlaevad	224	3 903	1 089	—	—	—	—	—	5 733	6 047	—	—	—	11 780
Mootorpurjekad	39	1 460	1 123	—	1 734	72	106	—	—	—	—	—	19	1 931
Lodjad ja praamid	471	19 838	16 707	—	16 396	3 077	1 179	354	103	—	—	—	833	22 082
Parvetatud	—	—	—	—	—	714	226	17	718	3 335	7	—	—	5 017
Mustvee sadam	192	8 098	5 291	412	—	—	—	—	—	232	—	—	28	260
Sell.: Reisijataevad	112	4 007	2 285	412	—	—	—	—	—	—	—	—	28	28
Vedurlaevad	31	871	242	—	—	—	—	—	—	232	—	—	—	232
Lodjad ja praamid	49	3 220	2 764	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vööpsu sadam	164	19 139	9 264	520	—	—	—	—	—	—	—	—	226	226
Sell.: Reisijataevad	155	18 988	9 189	520	—	—	—	—	—	—	—	—	220	220
Vedurlaevad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	9	151	125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	6
Kokku — Total	1 965	91 947	55 563	25 915	18 130	3 863	1 511	371	6 644	9 614	7	—	2 320	42 460
Dont: Navires de voyageurs	1 142	62 441	33 513	25 915	—	—	—	—	—	—	—	—	1 462	1 462
Navires remorqueurs	255	4 837	1 331	—	—	—	—	—	5 733	6 279	—	—	—	12 012
Navires à moteur et voiles	39	1 460	1 123	—	1 734	72	106	—	—	—	—	—	19	1 931
Bateaux et chalands flottés	529	23 209	10 590	—	16 396	3 077	1 179	354	193	—	—	—	839	22 082
Flottes	—	—	—	—	—	714	226	17	718	3 335	7	—	839	5 017
Väljunõud — Sorties.														
Tartu sadam	1 614	64 761	41 137	24 154	4	—	—	—	—	—	—	—	42	845
Sell.: Reisijataevad	874	39 394	22 075	24 154	—	—	—	—	—	—	—	—	—	837
Vedurlaevad	223	3 955	1 088	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	837
Mootorpurjekad	39	1 460	1 123	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	478	19 952	16 851	—	4	—	—	—	—	—	—	—	42	8
Parvetatud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54
Mustvee sadam	192	8 098	5 291	390	1 650	—	—	—	—	—	—	—	—	18
Sell.: Reisijataevad	112	4 007	2 285	390	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Vedurlaevad	31	871	242	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Lodjad ja praamid	49	3 220	2 764	—	1 650	—	—	—	—	—	—	—	4	1 054
Vööpsu sadam	164	19 139	9 264	493	53	—	—	—	—	—	—	—	—	243
Sell.: Reisijataevad	155	18 988	9 189	493	—	—	—	—	—	—	—	—	—	217
Vedurlaevad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	217
Lodjad ja praamid	9	151	125	—	53	—	—	—	—	—	—	—	—	26
Kokku — Total	1 970	91 998	55 692	25 037	1 709	—	—	—	—	—	—	—	42	1 106
Dont: Navires de voyageurs	1 141	62 389	33 499	25 037	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 068
Navires remorqueurs	254	4 826	1 330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 068
Navires à moteur et voiles	39	1 460	1 123	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bateaux et chalands flottés	529	23 223	10 740	—	1 709	—	—	—	—	—	—	—	42	38
Flottes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 789

1939. a. käis Mustvee sadamas 384 laeva, mahuga 10 581 neto-reg.-tn, 1922 tn kauba ja 802 reisijaga. Laevade ja reisijate sissetulek ja väljaminek oli ligikaudu võrdne, kuna kaupade väljavedu oli ligi 5 korda sisseveost suurem. Enamus (97%) Mustvee sadama kaupade läbikäigust koosneb metsamaterjalidest.

Vööpsu sadama läbikäik 1939. a. oli 328 laeva, mahuga 18 528 neto-reg.-tn, 524 tn kaupa ja 1 013 reisijat. Vastupidi Mustvee sadamale oli segakaupade läbikäik Vööpsus 8 korda metsamaterjalide läbikäigust suurem.

3. Liinilaevade tegevus.

Lignes de navigation.

1939. a. peeti järjekindlat ühendust Teedeministri poolt kinnitatud sõiduplaani järgi järgmistel laevalinidel:

	Suvel	Sügisel
Tartu—Vaasknarva	nädalas 1 kord	1 kord
Tartu—Kolkja—Mustvee	3 korda	3 korda
Tartu—Kolkja—Piirisaare	3 „	3 „
Tartu—Vööpsu	3 „	3 „
Tartu—Kalda	2 „	2 „
Tartu—Värska	1 kord	1 kord
Tartu—Puudavitsa	1 „	1 „
Tartu—Rannu Jõesuu—Taruastu	5 „	— „
Tartu—Suislepa	1 kord	— „
Tartu—Lääniste	7 korda	7 korda
Tartu—Lunnja	7 „	1 kord

Reisijate ja kaupade läbikäik Tartu sadamast liinilaevadel mainitud liinidel oli järgmine:

Tartu—Kolkja—Mustvee—Vasknarva	4 496 reisijat,	233 tn kaupa
Tartu—Kolkja—Piirisaare	2 772 „	450 „ „
Tartu—Vööpsu—Värskä—Puudavitsa	5 973 „	1 350 „ „
Tartu—E.-Jõesuu—Tarvastu—Suislepa	4 823 „	— „ „
Tartu—Lääniste	18 588 „	9 „ „
Tartu—Luunja	6 401 „	— „ „
Mitmesugused kohad	6 084 „	— „ „
Kokku 49 137 reisijat, 2 051 tn kaupa		

Liinilaevadel veetud kaupade läbikäik, peale Tartu, oli teistes sadamates ja rannakohtades järgmine:

	Saabunud tn	Väljunud tn	Kokku tn
a) Peipsi lõuna osas:			
Meerapalu	58	118	176
Piirisaare	151	382	533
Mehikoorma	100	147	247
Vööpsu	220	216	436
Värskä	63	42	105
Kalda	61	218	279
Puudavitsa	59	43	102

b) Peipsi põhja osas:			
Praaga	14	19	33
Varnja	36	55	91
Kolkja	23	43	66
Kallaste	10	26	36
Mustvee	14	28	42
Vasknarva	8	20	28
c) Emajäõe sadamad	7	2	9
d) Mitmesugused kohad	10	17	27
Kokku	834	1 376	2 210

Seega on neis sadamais ja rannakohtades liinilaevadel veetud kaupade läbikäigu kokkuvõtte vaid 159 tn võrra ehk 7,7% Tartu sadama kaupade läbikäigust suurem, mis annab kindla tõenduse selle kohta, et mainitud sadamad ja rannakohad vahetavad kaupu peamiselt Tartuga, kuna nad omavahel vahetavad kaupu minimaalsel määral.

4. Metsaparvetus.

Parvetamise andmed, millised on toodud tab. 3, näitavad langusetendentsi võrreldes eelmise aastaga (10%).

Andmed tabelis on Tartu-, Võru-, Valga-, Petseri- maa ja kõigi Peipsi, Pihkvajärve, Võrtsjärve suubuvate jõgede ning Mustjõe ja Peetrijõe kohta.

Metsamaterjalide parvetamine 1939. a. — Flottage des matériaux forestiers en 1939.

3. Jõed, millede kaudu parvetati Rivières	Sihtkoht Destination	Palgid Poutres	Lähipuu- pakud Blocs de bois feuillus	Okaapu- pakud Blocs de bois conifère	Latted Lattes	Paberimüli Bois de papierette	Sulfaatpuit Bois de sulfate	Propsid Étais
		tk — pièces				m ³		
Rannapungerja jõgi	Kulgu	12 000	—	—	—	—	—	—
„ „ „ „	Mustvee	1 550	—	—	—	—	—	—
Kullavere „ „	Tartu	4 267	—	—	—	—	—	—
„ „ „ „	Mootse tiik	—	2 620	—	—	—	—	—
„ „ „ „	Luunja tiik	—	1 451	—	—	—	—	—
Peipsi põhja kaldalt	Mootse tiik	—	3 036	—	—	—	—	—
„ lõuna „ „	„ „ „ „	—	3 448	—	—	—	—	—
„ „ „ „	Tartu	2 122	—	—	—	—	—	—
Võhandu jõgi	„ „ „ „	1 715	—	—	—	—	—	—
„ „ „ „	„ „ „ „	—	2 033	—	—	—	—	—
Kargaja „ „	„ „ „ „	19 211	16 909	—	—	—	—	—
Ahja „ „	„ „ „ „	—	5 727	—	—	—	—	—
Suur-Emajäogi	Luunja	—	5 809	—	—	—	—	—
„ „ „ „	Tartu	15 616	27 415	—	—	—	—	—
Laeva jõgi	„ „ „ „	3 840	8 855	—	489	1 019	—	—
„ „ „ „	Kürevere tiik	—	5 071	—	—	—	—	—
„ „ „ „	„ „ „ „	—	1 882	—	—	—	—	—
Pedja „ „	Tartu	6 308	—	—	—	705	565	43
„ „ „ „	„ „ „ „	2 080	—	—	—	—	—	—
Paala „ „	„ „ „ „	—	861	—	—	—	—	—
Väike-Emajäogi	Kürevere tiik	7 386	—	—	—	—	—	—
„ „ „ „	Tartu	12 677	—	1 212	—	—	—	—
Mustjäogi	Saru vald	—	—	—	—	—	—	—
Kokku		88 772	84 736	1 212	489	1 784	5 65	43

Siseveetede kohta varem Keskbüroo väljaandets ilmunud artiklid:

Siseveetead 1938. a., J. Taimre, Eesti Statistika nr. 210(5), lk. 246—250.
 Siseveetead 1937. a., J. Taimre, Eesti Statistika nr. 197(4) 1938. a., lk. 164—169.
 Siseveetead 1936. a., J. Taimre, Eesti Statistika nr. 185(4) 1937. a., lk. 177—181.
 Siseveetead 1935. a., J. Tenson, Eesti Statistika nr. 173(4) 1936. a., lk. 208—212.
 Siseveetead 1934. a., A. Valkenklau, Eesti Statistika nr. 162(5) 1935. a., lk. 251—250.
 Samas vt. ka veel varem ilmunud artiklid.

KAUBALAEVASTIK 1. I 1940. MARINE MARCHANDE le 1. I 1940.

Sisu: 1. Merekaubalaevastik, lk. 250. 2. Sisevetekaubalaevastik, lk. 253.

Merekaubalaevastik 1. I 1940 — Marine marchande le 1. I 1940.

	20—100 br.-reg.-tn		100 br.-reg.-tn ja üle et plus		Kokku — Total		1. I 1939	
	arv	br.-reg.-tn	nombre	br.-reg.-tn	arv	br.-reg.-tn	arv	br.-reg.-tn
	Aurulaevad — <i>Navires à vapeur</i>	15	764	138	194 081	153	195 745	134
Mootorlaevad — <i>Navires à moteur</i>	9	290	4	1 695	13	1 985	17	2 820
Mootorpurjelaevad — <i>Navires à moteur et voiles</i>	28	1 506	21	4 979	49	6 485	45	7 052
Purjelaevad — <i>Navires à voiles</i>	85	3 711	16	7 544	101	11 255	107	11 794
Kokku — Total	137	6 271	179	209 199	316	215 470	303	178 164
Praamid — <i>Bacs</i>	21	928	15	2 211	36	3 139	38	3 261
Üldse — Gr. total	158	7 199	194	211 410	352	218 609	341	181 425

1. Merekaubalaevastik.
Marine marchande.

Merekaubalaevastik kasvas 1939. a. tunduvalt, ulatudes 1. I 1940 352 üksuseni mahuga 218 609 br.-reg.-tn eelmise aasta 341 üksuse ning 181 425 br.-reg.-tn vastu; merekaubalaevastiku koosseisu on arvatud era- ja riigilaevad koos praamidega, kuid jäetud välja abilaevad. 1939. a. jooksul tuli juurde 11 üksust mahuga 37 184 br.-reg.-tn ehk 20,4% mahu järgi.

Praamideta väljendub kaubalaevastiku seis ja juurdekasv viimase 5 a. jooksul järgnevais arvudes:

	Laev. arv	Maht br.-reg.-tn	Juurdekasv br.-reg.-tn	%
1. I 1940 . . .	316	215 470	37 306	20,9
1. I 1939 . . .	303	178 164	2 098	1,2
1. I 1938 . . .	347	176 126	12 414	7,6
1. I 1937 . . .	346	168 712	20 300	14,2
1. I 1936 . . .	344	143 298	17 701	14,1

1939. a. juurdekasv ületab kõik senised aasta-juurdekasvud. Laevu osteti peamiselt 1939. a. esimesel poolel ja need olid enamikus suuremad aurulaevad. Meie kaubalaevastiku koosseisus suureneb pidevalt aurulaevade ja ka mootorpurjelaevade arv, väheneb purjelaevade ja mootorlaevade arv.

Aurulaevade koosseis uuenes 1939. a. 29 laeva võrra, mahuga 47 069 br.-reg.-tn, mis moodustab eelmise aasta aurulaevade üldmahust 30,0%, sama palju laevu osteti välismaalt. Kuna aasta jooksul langes ka aurulaevu koosseisust välja, oli absoluutne juurdekasv aurulaevade hulgas 19 laeva 39 247 br.-reg.-tn ehk 25,0% ning aurulaevade koguarv tõusis 153-le, mahuga 195 745 br.-reg.-tn, mis moodustab üldmahust ilma praamideta 90,8%. Aurulaevade arvu kahanemine sündis müügi, vanaduse tõttu lammuta-

mise ja hukkimise põhjusel; I väiksem aurulaev hävis sõjaolukorras, olles ainukeseks laevaks, mis 1939. a. sõja tõttu langes kaubalaevastikust välja.

Purjelaevade osatähtsus kaubalaevastiku üldmahus alanes 5,2% eelmise aasta 6,6% asemel. Sealjuures vähenes purjelaevade maht 1939. a. võrreldes eelmisega 4,7%. Vähenemine toimus peamiselt purjelaevade ümberehitamise tõttu mootorpurjelaevadeks, ainult paar väiksemat laeva hukkus ja lammutati vanaduse tõttu.

Mootorpurjelaevad moodustavad kaubalaevastiku üldmahust ainult 3,0%. Ka mootorpurjelaevade koosseisus oli muudatusi, nimelt tuli ostu ja ümberehitamise teel juurde 9 laeva mahuga 782 br.-reg.-tn ning langes koosseisust välja müügi ja hukkimise tõttu 5 laeva mahuga 1 349 br.-reg.-tn. Mootorpurjelaevu vähenes mahu järgi rohkem, kui tuli juurde, mille tõttu mootorpurjelaevade üldmaht kahanes 8,8%.

Mootorlaevad on arvult väiksemaks liigiks kaubalaevastikus, moodustades vaid 0,9%. Möödunud aastal oli selles liigis ka tunduv kahanemine, mis ulatus 29,6% mahu järgi. Vähenemise põhjuseks oli müük, vanaduse tõttu lammutamine ja hukkimine. Paar uut mootorlaeva tuli ehitamise teel 1939. a. mootorlaevade koosseisu juurde, kuid nende maht oli väljalangenud mootorlaevade kogumahust poole väiksem.

Laevade arv suuruse järgi:

	1. I 1940	1. I 1939	1. I 1938	1. I 1937	1. I 1936
Kuni 500 br.-reg.-tn	197	204	251	255	267
501—1000 „	25	21	20	20	19
1001—2000 „	70	59	53	53	43
Üle 2000 „	24	19	13	17	15

Tab. 1. Merekaubalaevastik 1.1.1940 — Marine marchande le 1.1.1940.

Laevad — Naavies:	Aurulaevad Naavies & vapour		Mookorjulaevad Naavies & mooleur et voiles		Mookorjulaevad Naavies & voiles		Kokku — Total		Praadid — Raes		Uldise — Grand total	
	Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage	
	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.
20—50 reg.-tn	7	262	158	487	59	1 666	89	2 047	13	382	102	3 329
51—100 "	8	502	21	1 017	26	1 745	48	3 922	8	546	56	3 868
101—250 "	14	2 577	13	1 314	6	1 108	33	5 800	15	2 211	48	8 011
251—500 "	11	4 708	7	2 283	6	1 925	27	10 017	15	—	27	10 017
501—1000 "	22	16 576	1	583	1	717	25	18 480	—	—	25	18 480
1001—1500 "	34	44 704	—	—	2	2 145	36	46 849	—	—	36	46 849
1501—2000 "	33	57 958	—	—	1	1 639	34	59 597	—	—	34	59 597
2001. ja üle — et pluss	24	68 458	—	—	—	—	24	68 458	—	—	24	68 458
Kokku — Total 20—100	15	764	9	1 504	85	3 711	137	6 269	21	928	158	7 197
Kokku üle — Total plus de 100 reg.-tn	138	194 981	4	4 981	16	7 544	179	209 201	15	2 211	194	211 412
Uldise — Gr. total	153	195 745	13	6 485	101	11 255	316	315 470	36	3 139	352	318 609

Suursuse järgi — Répartition d'après le tonnage.

Ehitamissa aeg.
Année de construction.

1980—1935	Aurulaevad Naavies & vapour		Mookorjulaevad Naavies & mooleur et voiles		Mookorjulaevad Naavies & voiles		Kokku — Total		Praadid — Raes		Uldise — Grand total	
	Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage	
	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.
1980—1935	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
sollest üle 100 reg.-tn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1984—1930	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1929—1925	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1925—1920	1	604	329	1 568	19	733	37	2 939	4	391	41	3 830
1924—1920	1	604	329	1 516	5	1 420	5	1 420	2	296	7	1 716
1919—1915	4	5 782	3 815	1 250	27	5 101	38	15 268	21	123	39	13 391
1914—1910	4	5 782	3 815	1 250	4	1 250	16	12 123	1	123	17	13 246
1909—1905	13	20 608	11 869	860	8	1 683	28	23 331	1	123	28	23 881
1904—1900	13	20 608	11 869	860	3	1 409	21	23 469	1	56	21	23 469
1903—1900	21	40 167	23 818	42	31	1 824	692	37 416	—	—	38	41 079
1902—1900	18	40 080	23 754	—	—	214	186	19	40 244	—	19	40 244
1901—1900	28	44 694	26 558	—	—	1 079	980	35	40 947	—	35	40 947
1900—1900	25	29 105	16 673	—	—	1 087	948	31	45 848	—	31	45 848
1899—1895	21	23 916	16 673	—	—	321	275	38	30 198	—	38	30 198
1894—1890	19	20 106	11 770	—	—	143	124	29	29 831	—	29	29 831
1889 ja varum	17	16 457	9 443	—	—	275	239	26	20 499	—	26	20 499
1889 ja varum	15	16 303	9 333	—	—	148	148	21	20 314	—	21	20 314
1889 ja varum	20	18 131	10 374	—	—	403	364	19	16 901	—	19	16 901
1889 ja varum	19	18 062	10 547	—	—	176	156	22	18 415	—	22	18 415
Teadmata — Inconnu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
sollest üle 100 reg.-tn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	153	195 745	114 370	6 485	101	11 255	316	315 470	36	3 139	352	318 609
sollest üle 100 reg.-tn	138	194 981	114 178	4 981	16	7 544	179	209 201	15	2 211	194	211 412

Vanuse järgi — D'après l'âge.

Tab. 2. Meretambalaeastiku kodusadamad, tegevuse iseloom ja laevade omanikud — Ports marchands maritimes, genre de l'activité des navires et propriétaires des navires.

	Aurulaevad Navires à vapeur		Mootorlaevad Navires à moteur		Mootorpurjelaevad Navires à moteur et voiles		Purjelaevad Navires à voiles		Kokku — Total		Praadid Bacs		Üldse Grand total			
	Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage			
	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.		
Tallinn	110	185 084	78 901	699	20	3 610	2 721	45	3 486	2 947	191	144 306	85 268	202	145 656	86 496
Paran	19	25 094	14 604	21	5	442	314	10	5 037	4 518	35	30 631	19 465	36	30 804	19 612
Käsmu	9	16 184	9 665	345	2	604	458	2	534	475	14	17 816	10 843	14	17 816	10 843
Haapsalu	5	4 976	2 895	40	3	218	159	23	776	619	33	6 022	3 713	33	6 022	3 713
Narva ja Narva-Jõesuu	5	380	200	55	37	—	—	—	—	—	—	—	—	30	1 934	1 623
Kuressaare	1	1 781	1 034	—	—	1 521	1 110	8	880	773	17	4 182	2 997	17	4 182	2 967
Lotsa	—	—	—	—	1	52	28	4	158	134	5	210	162	5	210	162
Orjaku	—	—	—	—	1	38	19	—	—	—	1	38	19	1	38	19
Kunda	—	—	—	—	—	—	—	2	59	47	2	59	47	2	59	47
Kärda	—	—	—	—	—	—	—	4	105	87	4	105	87	4	105	87
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	2	64	55	2	64	55	2	64	55
Tartu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Teadmata	4	11 368	7 121	—	—	—	—	1	206	167	5	11 593	7 288	5	11 593	7 288
Kokku — Total	153	195 745	114 376	1 142	49	6 485	4 809	101	11 255	9 820	316	245 470	130 141	332	248 609	132 974

Laevade kodusadamad — Ports marchands maritimes.

Laevade tegevuse iseloom — Genre de navigation des navires.

	Aurulaevad Navires à vapeur		Mootorlaevad Navires à moteur		Mootorpurjelaevad Navires à moteur et voiles		Purjelaevad Navires à voiles		Kokku — Total		Praadid Bacs		Üldse Grand total			
	Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage			
	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.		
Reisilae- ja prahiveositegevad laevad. Navires de voyageurs et de marchandises.	22	10 270	5 396	120	—	—	—	—	—	—	28	10 450	5 516	28	10 450	5 516
Reisilae- ja prahiveositegevad laevad — N- vires de ligne	121	185 022	108 926	1 022	49	6 485	4 809	101	11 255	9 820	278	204 567	124 577	314	207 706	127 410
Tramplaevad — Navires sans ligne définie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ablaevad — Navires auxiliaires.	18	564	51	—	—	—	—	—	—	—	18	564	51	18	564	51
Vedulaevad — Remorqueurs	3	111	8	—	—	—	—	—	—	—	3	111	8	3	111	8
Sellesel riigil veinulaevad	3	519	84	—	—	—	—	—	—	—	3	519	84	3	519	84
Jäamurjalad — Brésilles	5	3 540	102	—	—	—	—	—	—	—	5	3 540	102	5	3 540	102
Tulelaev, töösed ja merearvate pa- njalad — N. de signaux, hydrographi- ques etc.	6	1 388	163	40	—	—	—	—	—	—	7	1 492	208	7	1 492	208
Kokku — Total	170	201 253	114 722	1 162	49	6 485	4 809	101	11 255	9 820	334	231 132	130 533	370	234 271	133 366

Laevade omanikud — Propriétaires des navires.

	Aurulaevad Navires à vapeur		Mootorlaevad Navires à moteur		Mootorpurjelaevad Navires à moteur et voiles		Purjelaevad Navires à voiles		Kokku — Total		Praadid Bacs		Üldse Grand total			
	Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage		Maht reg.-tn Tonnage			
	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.		
Riik — État	26	21 226	12 133	597	818	2	1 026	30	2 082	1 811	74	24 442	14 789	2	597	318
Üksikud isikud — Personnes privées	—	—	—	108	44	15	—	—	—	—	—	—	—	84	25 131	16 351
Artsiaseltsid, osahälsused, kaubandus- likud ettevõtted — Associations, so- cietés et autres entreprises commer- ciales	19	21 888	12 171	699	376	—	—	—	—	—	23	23 037	12 547	35	23 157	13 540
Laevaoanikud — Compagnons	105	152 892	89 908	581	408	33	5 431	4 041	7	9 173	8 009	218	188 077	650	168 737	103 012
Omanalikesus — Admtn. Locales	3	289	168	—	1	28	17	—	—	—	4	817	160	9	937	758
Kokku — Gr. total	153	195 745	114 376	1 985	1 142	49	6 485	4 809	11 255	9 820	316	215 470	130 141	332	218 609	132 974

Kõrvutades laevade arvu suuruse järgi, näeme et eriti viimasel aastal on laevade koosseis täienenud suuremate laevadega; tunduvalt on vähenenud laevade arv suurusega kuni 500 br.-reg.-tn ning eriti hoogsalt kasvanud laevade arv suurus-liiges 1 000 br.-reg.-tn alates.

Laevastiku vanus % mahu järgi — *Age de la marine marchande.*

	—5 a.	5—10	10—15	15—20	20—25	25—30	30—35	35—40	40 a. ja teadmata — 40 a. et suurem
Aurulaevad — <i>Navires à vapeur</i> . . .	—	—	0,3	3,1	10,5	20,5	22,9	14,5	28,2
Mootor- ja mootorpurjelaevad — <i>Navires à moteur et à moteur et voiles</i> . . .	14,5	3,6	18,9	28,2	18,2	0,5	2,4	0,1	4,6
Purjelaevad — <i>Navires à voiles</i> . . .	2,8	3,1	6,5	45,3	16,0	4,3	0,6	2,8	0,6
Kokku — Total	0,7	0,3	1,4	6,2	11,1	19,0	21,4	14,0	25,9
1. I 1939 . . .	0,7	0,9	1,2	10,0	11,5	21,2	15,0	13,9	25,6

Laevade vanus ei ole koosseisu uuendamisega paranenud, vaid isegi veidi halvenenud. Üle 30 a. ulatuvat laevade mahtu oli 1940. a. 61,3% eelmise aasta 54,5% asemel. Tunduvamalt vähenes maht vanusliiges 15—20 a. ja 25—30 a.

2. Sisevetekauba-laevastik.

Flotte marchande intérieure.

Sisevetekaubalaevastikus jätkus ka 1939. a. iga-aastane väikeseulatusealine kahanemine. Nii oli sisevete kaubalaevastiku maht 1939. a. eelmisest väiksem 3,9% ning laevade arv läks tagasi 2 laeva võrra. Sisevete-kaubalaevastikust langes 1939. a. jooksul välja 2 aurulaeva mahuga 148 br.-reg.-tn ning 1 mootorlaev 25 br.-reg.-tn, tuli juurde 1 lodi mahuga 40 br.-reg.-tn. Üldse jaguneb sisevete-kaubalaevastik mahu järgi arvatult: lodjad 72,8%, aurulaevad 23,1%, praamid 3,3% ja mootorlaevad 0,8%.

Mere- ja sisevetekaubalaevastiku arvud koos on järgnevad:

Mere- ja sisevete laevastiku arvud koos.

	Mere-laevad		Sisevete-laevad		Kokku	
	Arv	br.-reg.-tn	Arv	br.-reg.-tn	Arv	br.-reg.-tn
Aurulaevad	153	195 745	16	776	169	196 520
Mootorlaevad	13	1 985	1	25	14	2 010
Mootorpurjelaevad	40	6 485	—	—	40	6 485
Purjelaevad	101	11 255	—	—	101	11 255
Praamid ja lodjad	86	8 139	53	2 550	80	5 695
Üldse	352	218 609	70	3 356	422	221 965

Tab. 3. Sisevetekaubalaevastik suuruse järgi. — *Flotte marchande intérieure d'après le tonnage des navires.*

	20—50 br. reg.-tn				51—100 br.-reg.-tn				101—250 br.-reg.-tn				Kokku — Total			
	Arv Nombre		Maht reg.-tn Tonnage		Arv Nombre		Maht reg.-tn Tonnage		Arv Nombre		Maht reg.-tn Tonnage		Arv Nombre		Maht reg.-tn Tonnage	
			br.	net.			br.	net.			br.	net.			br.	net.
Aurulaevad — <i>Navires à vapeur</i>	11	327	136	3	184	104	2	264	123	16	775	363				
Mootorlaevad — <i>Navires à moteur</i>	1	25	21	—	—	—	—	—	—	1	25	21				
Praamid — <i>Bacs</i>	3	110	90	—	—	—	—	—	—	3	110	99				
Lodjad — <i>Chalandes</i>	30	914	751	18	1 246	1 056	2	286	241	50	2 446	2 048				
Kokku — Total	45	1 376	1 097	21	1 430	1 160	4	550	364	70	3 356	2 531				

Tab. 4. Sisevete kaubalaevastik laevade vanuse järgi — *Flotte marchande intérieure d'après l'âge des navires.*

	1939—1935		1934—1930		1929—1925		1924—1920		1919 ja varem		Teadmata <i>Inconnu</i>		Kokku <i>Total</i>				
	Arv — Nombre		Maht reg.-tn Tonnage		Arv — Nombre		Maht reg.-tn Tonnage		Arv — Nombre		Maht reg.-tn Tonnage		Arv — Nombre		Maht reg.-tn Tonnage		
			br.	net.			br.	net.			br.	net.			br.	net.	
Aurulaevad — <i>Navires à vapeur</i>	—	—	—	1	25	16	—	—	—	—	—	—	—	16	775	363	
Mootorlaev. — <i>Navires à moteur</i>	1	25	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25	21	
Praamid — <i>Bacs</i>	3	110	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	110	99	
Lodjad — <i>Chalandes</i>	4	130	101	11	339	285	11	36	33	—	—	—	—	50	2 446	2 048	
Kokku — Total	7	229	188	12	364	301	12	561	482	4	190	136	17	912	530	70	3 356

Tab. 5. Kaubalaevastiku kasv ja kahanevmine 1939. a. — *Accroissement et diminution du tonnage de la marine marchande en 1939.*

	Aurulaevad <i>Navires à vapeur</i>		Mootori, <i>Navires à moteur</i>		Mootorpurjel. <i>Navires à moteur et voiles</i>		Purjelaevad <i>Navires à voiles</i>		Praamid <i>Bacs</i>		Üldse <i>Grand total</i>	
	Arv	br.-reg.-tn	Nom-bre	br.-reg.-tn	Arv	br.-reg.-tn	Arv	br.-reg.-tn	Arv	br.-reg.-tn	Arv	br.-reg.-tn
Juurdekasv — <i>Accroissement</i>	29	47 069	2	528	9	782	1	206	1	67	42	48 652
Ostetud — <i>Navires achetés</i>	29	47 041	—	—	3	334	1	206	—	—	33	47 581
Ehitatud ja ümberehit. — <i>Construits et reconstruits</i>	—	—	2	528	6	445	—	—	1	67	9	1 040
Ümbermõõtmisega juurde tulnud — <i>Surplus du au remesurement</i>	—	28	—	—	—	3	—	—	—	—	—	31
Vähenevmine — <i>Diminution</i>	10	7 822	6	1 363	5	1 349	7	745	3	189	31	11 468
Müüdnud — <i>Nav. vendus</i>	4	4 503	1	604	4	1 009	—	—	—	—	9	6 206
Hukkunud — <i>Perdus en naufragés</i>	2	2 044	1	49	1	250	1	21	—	—	5	2 364
Lammutatud ja vanaduse tõttu hävinud — <i>Viellissement</i>	3	548	2	660	—	—	1	24	3	189	9	1 421
Ümberehitatud — <i>Reconstruits</i>	—	—	—	—	—	—	5	700	—	—	5	700
Muul põhjusil — <i>Autres causes</i>	—	—	2	50	—	—	—	—	—	—	2	50
Ümbermõõtmisega vähenenud — <i>Remesurement</i>	—	241	—	—	—	—	—	—	—	—	—	241
Hukkunud sõja tõttu — <i>Perte due aux circonstr. de guerre</i>	1	396	—	—	—	—	—	—	—	—	1	396
Üldtulemus — <i>Résultat</i>	+19	+39 247	-4	-835	+4	-567	-6	-539	-2	-122	+11	+37 194

Kaubalaevastiku kohta varem Keskbüroo väljaandeis ilmunud andmed.

Kaubalaevastik 1. I 1936. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 176(7)—177(8) 1936. a., lk. 408—412.
Kaubalaevastik 1. I 1937. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 191(10) 1937. a., lk. 536—542.
Kaubalaevastik 1. I 1938. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 204(11) 1938. a., lk. 575—579.
Samas vt. ka veel varem ilmunud art.

J. Kits

ÕNNETUSED LAEVADEGA EESTI VETES 1939. a.

AVARIES ENREGISTRÉES dans les EAUX ESTONIENNES en 1939.

Eesti vetes oli 1939. a. laevadega 25 õnnetusjuhtu, nende hulgas oli hukkumisi ainult 2, madalkulejookse 18. Õnnetuste läbi kannatanud laevade maht ulatus 11 536 br.-reg.-tn eelmise aasta 5 510 br.-reg.-tn vastu. Hukkunud laevade maht moodustab sellest

59,8%. Päritolu järgi olid õnnetusjuhtude all kannatanud laevadest 20 eesti laeva ja 1 leedu, 1 norra, 1 NSVL, 1 rootsi ja 1 taani laev. Hukkusid 1 norra ja 1 NSVL laev, esimene mahuga 1 607 br.-reg.-tn, teine

Õnnetused laevadega Eesti vetes 1939. a.; õnnetuste iseloom — *Avaries enregistrées dans les eaux estoniennes; caractère des avaries.*

	Madalkulejooks <i>Bas-fond</i>		Mootorite ja masinate riko — <i>Avaries aux moteurs et machines</i>		Mitmesug. vigastused <i>Autres memes avaries</i>		Hukkunud <i>Perte totale</i>		Kokku — <i>Total</i>	
	arv	br.-reg.-tn	nombre	br.-reg.-tn	arv	br.-reg.-tn	arv	br.-reg.-tn	arv	br.-reg.-tn
Eesti	15	1 023	1	32	4	1 055	—	—	20	8 010
Leedu	—	—	—	—	—	—	1	1 607	1	1 607
Norra	1	1 121	—	—	—	—	—	—	1	1 121
N.S.V.L.	—	—	—	—	—	—	1	5 300	1	5 300
Rootsi	1	354	—	—	—	—	—	—	1	354
Taani	1	144	—	—	—	—	—	—	1	144
Kokku — <i>Total</i>	18	3 542	1	32	4	1 055	2	6 907	25	11 536

Laevaõnnetuste kohta varem Keskbüroo väljaandeis ilmunud andmed.

Õnnetused laevadega Eesti vetes 1937. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 204(11) 1938. a., lk. 580.
Õnnetused laevadega Eesti vetes 1936. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 191(10) 1937. a., lk. 542.
Õnnetused laevadega Eesti vetes 1935. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 176(7)—177(8) 1936. a., lk. 412.
Samas vt. ka veel varem ilmunud art.

Tab. 25. Toiduainete maksumus kalorilise sisalduse järgi 1937—1940. a.)
Coût des denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1937—1940).

Table with 4 columns: Food Item, Keskm. - Moyenne (1937, 1938, 1939), and 1940 (II, III, IV).

*) Maksumus 1000 kal. kohta (sentides) — Coût par 1000 calories (en sentes).

Tab. 27—28. Elatusmaksumus- ja hulginüügiindeksid (geom. kesk., 1913=100).
Nombres-indices du coût de la vie et nombres-indices des prix de gros (moyenn. geom., 1913=100).

Main table divided into two parts: ELATUSMAKSUMUSINDEXID and HULGINÜÜGIINDEXID. Includes sub-headers for years (1937, 1938, 1939, 1940) and months (Oktoober, November, Desember, Jaanuar, Veebruar, Märts, Aprill).

Tab. 30. Tööstustettevõtted ja töölolu 1-ks aprilliks 1940. a.
Entreprises industrielles et leur main d'oeuvre au 1. avril 1940.

1) Arvestatama kirjeldatus.	Tööstuste hildary Nombre général des travailleurs				Naiset töölist Dont ouvriers		Tööliste tööstuste van. alla 18 a. — Mineurs jeune les ouv. et service				Materiaals — Eva mears				Keskmise teenistuse tunnus (sent) Gain moyen horaire (sent)		Tööbuste arv Nombre des accidents
	Tööstuste arv N. d'entreprises	Tööstuste arv I. IV 1940	Tööstuste arv I. IV 1940	Tööstuste arv I. IV 1940	Tööstuste arv I. IV 1940	Tööstuste arv I. IV 1940	Tööstuste arv I. III 1940 = 100	Tööstuste arv I. IV 1940	Tööstuste arv I. IV 1940	Tööstuste arv I. III 1940 = 100	Tööstuste arv I. III 1940	Tööstuste arv I. III 1940	Tööstuste arv I. III 1940	Tööstuste arv I. III 1940	Tööstuste arv I. III 1940	Tööstuste arv I. III 1940	
I. Murrud ja kaevandused Sellest: Põlevikukivikaevandused	24	5 324	237	5 496	+112	102,6	1 021	102,1	7	824,9	415,7	52,9	28,5	49,7	201		
II. Mineraalne tööstus	6	3 191	162	3 305	+114	105,1	+1 111	103,7	2	506,4	279,5	58,6	29,5	54,3	161		
III. Metallitööstus	5	1 485	97	1 452	-13	99,1	-1 109	98,4	2	270,7	140,2	43,3	25,6	41,8	27		
IV. Keemiainetööstus	22	1 738	132	2 123	+390	122,5	+889	126,0	48	277,4	147,4	43,0	24,4	39,6	8		
V. Tööstus masinade ja remonti jaoks	60	6 327	239	6 811	-16	99,6	-5 506	99,7	125	900,8	445,9	50,5	33,3	48,7	91		
VI. Tööstus tekstiilide ja riie jaoks	22	2 322	49	2 312	-10	99,6	-2 090	99,7	53	328,2	177,5	44,6	33,0	43,9	82		
VII. Tööstus puuvillatööstuses	18	2 418	137	2 360	-58	97,6	-1 482	102,7	3	226,0	137,9	61,4	36,6	60,7	26		
VIII. Tööstus paberi jaoks	4	1 361	215	1 332	-29	97,9	-30	97,6	6	431,7	186,7	43,9	38,8	42,0	85		
IX. Tööstus tekstiilide jaoks	49	11 102	198	10 996	-106	99,0	-104	98,8	11	83,3	41,1	32,6	27,1	39,1	5		
X. Tööstus tekstiilide jaoks	3	3 762	115	3 709	-43	98,9	-45	98,0	30	1 688,7	719,0	45,2	32,0	36,7	92		
XI. Tööstus tekstiilide jaoks	51	8 498	660	8 888	+390	111,1	+3 875	112,2	14	560,5	243,0	46,9	34,3	43,3	68		
XII. Tööstus tekstiilide jaoks	18	2 776	154	2 770	-12	100,9	-1 176	100,9	24	483,4	188,1	48,1	27,7	40,2	25		
XIII. Tööstus tekstiilide jaoks	25	3 345	135	3 084	-25	98,3	-2 822	97,4	14	505,2	180,4	47,1	26,4	35,3	14		
XIV. Tööstus tekstiilide jaoks	98	2 059	89	1 114	-25	98,8	-1 889	98,8	30	289,4	139,0	55,3	30,7	36,7	1		
XV. Tööstus tekstiilide jaoks	8	679	35	47	867	98,2	-8	98,7	54	571,7	224,4	41,0	23,7	39,0	42		
XVI. Tööstus tekstiilide jaoks	6	3 862	1 833	4 324	+472	112,3	+3 764	114,7	8	131,9	67,4	31,9	25,8	51,0	12		
XVII. Tööstus tekstiilide jaoks	9	1 082	10	23	1 069	98,8	-14	98,1	1	31,7	10,7	33,5	25,8	30,3	1		
XVIII. Tööstus tekstiilide jaoks	3	201	6	108	-3	95,5	-5	97,3	1	81,7	9,6	35,5	26,8	30,3	1		
Kokku tööstustööstuses — Total	492	46 212	4 402	3 336	+1 066	102,3	+1 389	102,6	412	6 943,5	3 747,5	47,0	31,0	41,6	584		
Sellest: { ettevõtted 50 ja üle tööliseks — les { entreprises ayant plus de 50 ouvriers — les Dont: { ettevõtted 20—49 tööliseks — les { entreprises ayant 20—49 ouvriers	216	40 074	3 777	2 782	+995	102,5	35 998	102,7	263	6 043,6	3 226,6	47,5	31,7	42,5	543		
	207	6 138	625	6 209	+71	101,2	5 391	101,5	148	899,9	420,9	43,0	28,1	36,2	38		
I. Tööstus tekstiilide jaoks	8	76	1	76	-	100,0	76	100,0	8	10,1	4,9	48,4	25,0	46,4	2		
II. Tööstus tekstiilide jaoks	46	376	37	390	+14	103,7	383	103,4	8	52,0	22,2	42,4	23,8	38,0	4		
III. Tööstus tekstiilide jaoks	128	1 020	101	1 030	-63	94,3	971	94,8	64	140,7	55,3	38,0	23,8	36,1	2		
IV. Tööstus tekstiilide jaoks	29	826	11	824	-2	99,6	225	99,6	16	40,4	16,7	48,6	25,2	38,9	4		
V. Tööstus tekstiilide jaoks	26	216	5	208	-24	96,3	194	96,3	16	32,0	10,8	33,0	22,2	30,1	—		
VI. Tööstus tekstiilide jaoks	52	688	22	46	014	96,2	589	95,4	6	62,8	30,3	34,6	24,8	30,0	—		
VII. Tööstus tekstiilide jaoks	113	1 074	218	1 441	+67	106,2	1 071	106,6	38	176,8	62,3	34,1	20,9	32,6	12		
VIII. Tööstus tekstiilide jaoks	13	122	6	25	103	84,4	197	84,3	4	16,7	5,2	30,7	23,7	23,9	1		
IX. Tööstus tekstiilide jaoks	45	589	14	16	587	99,6	487	99,4	42	83,5	32,0	40,5	28,8	35,8	1		
X. Tööstus tekstiilide jaoks	345	2 781	182	2 74	-92	96,7	2 426	96,0	52	364,0	178,3	39,1	24,8	30,3	2		
XI. Tööstus tekstiilide jaoks	188	1 056	116	56	110	105,7	1 041	105,7	40	160,9	56,2	45,9	26,5	31,9	1		
XII. Tööstus tekstiilide jaoks	53	1 566	132	246	452	114	404	103	12	62,5	31,8	42,0	18,4	42,0	—		
XIII. Tööstus tekstiilide jaoks	6	57	6	51	-6	89,5	40	88,9	—	7,5	3,4	45,6	25,2	45,6	—		
XIV. Tööstus tekstiilide jaoks	50	392	5	435	+73	111,0	406	110,0	1	68,3	10,6	39,2	25,2	27,0	—		
Kokku tööstustööstuses — Total	1 050	9 324	828	9 178	-146	98,4	8 060	98,4	281	1 399,1	535,7	38,9	24,9	34,6	24		
Ühise saar- ja kesktööstuses — Grand total (a-b)	1 472	55 536	5 230	4 310	+920	101,7	49 449	101,9	708	8 242,6	4 293,2	45,7	30,2	40,5	608		

Piritusmonopol aprillis 1940. a. — Ventes d'alcool en avril 1940.

	1939	1940	1940 ± %
Müük 1 000 liitrites (100%). <i>Ventes en 1 000 litres (calculés en esprit du vin).</i>			
Joogiks — Pour consommation	235,6	206,4	—12,4
Sellest viin — Dont eau-de-vie	214,9	192,4	—10,3
Eriolustarveteks — Pour les besoins spéciaux	52,0	56,7	+7,2
Denaturaat — Esprit du vin dénaturé	42,0	36,2	—13,8
Väljaveoks — Pour l'exportation	1,3	0,1	—92,3
Kokku — Total	331,8	299,4	—9,8
Müügiväärtus 1 000 kr. <i>Valeur des ventes (en 1 000 kr).</i>			
Sellest joogiks — Dont pour consommation	1 592,2	1 609,3	+1,1
	1 465,0	1 442,2	—1,6

Tab. 29. a) Tööturg aprillis 1940. a. — Marché du travail en avril 1940.

1) Arvestusaasta I. IV — 31. III.	A. Töötuete arv — Nombre des chômeurs						B. Töövõtjate arv — Demandeurs d'emploi enregistrés.						Üldse (A+B) Gr. total (A+B)						
	Mehed — Hommes			Naised — Femmes			Kokku — Total			Mehed — Hommes				Naised — Femmes			Kokku — Total		
	I liik	II liik	Kokku	I kategoorie	II kategoorie	Total	I liik	II liik	Kokku	Mehed	Naised	Kokku		Mehed	Naised	Kokku	Üldse		
Jäi üle eelmisest kuust — Restés de mois précédents	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Registreeriti (I korda aastas) — Enregistrés (1 fois au cours de l'année)	321	412	733	537	443	980	858	855	1 713	1 857	1 623	3 480	5 193						
Tulnud tagasi töölt — Représentés du travail journalier	170	122	292	818	646	1 464	988	768	1 756	191	87	278	2 034						
Väljalangemist registreeriti uuesti — Rayés enreg. de nouveau	10	10	20	12	10	31	22	38	60	20	6	26	80						
Kokku — Total	501	553	1 054	1 367	1 103	2 470	1 868	1 661	3 529	2 068	1 716	3 784	5 584						
Paigutati tööle (I korda aastas) — Placés (1 fois)	216	223	439	452	255	707	607	478	1 145	888	692	1 580	2 725						
Paigutati tööle (elast või enam korda aastas) — Placés (II et plus fois)	94	85	169	628	530	1 158	722	595	1 317	132	39	171	1 488						
Langes välja — Rayés de listes	91	169	260	70	109	179	161	278	439	282	291	575	1 014						
Kokku — Total	400	457	857	1 150	894	2 044	1 530	1 351	2 901	1 302	1 022	2 324	3 325						
Registreer. 30. IV 1940 — Enregistrés au 30. IV 1940	101	96	197	217	214	431	318	310	628	766	694	1 460	2 088						
Sellest — Dont d'après les bourses:																			
Tallinna linna tööturs	30	32	62	10	55	74	49	87	136	310	276	586	731						
Tartu „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	30	49	49						

b) Tööle paigutatud ja nimekirjast kustutatud töötud — Chômeurs placés et rayés	M. — H.		N. — F.		c) Vabade kohtade arv — Offres du travail.				M. — H.		N. — F.	
Tööle paigutatud — Placés pour l'occupation aux:												
erastöödele — travaux privés	51	65			Vabu kohti 1. IV 1940 — Places vac. au 1. IV 1940				—	—		
avalikale töödele — travaux publics	494	217			Tööpakkumiste arv — Nombre des offres				3 852	2 705		
talvistele töödele — trav. organisés p. assist.	52	1 583			Tööpakkumisi võetud tagasi — Offres retirées				620	39		
Kokku — Total	597	1 865			Rahuldatud töötajad — Offres satisfaites				1 617	2 596		
Nimekirjast kustutatud — Rayés de listes	260	179			Neist { töötutega — par chômeurs				597	1 855		
Tööle paigutamata — Non placés	963	1 125			Dont: { töövõtjatega — par demandeurs d'emploi				1 020	731		
Neist { töötud — chômeurs	197	431			Vabu kohti 1. V 1940 — Places vac. au 1. V 1940				1 615	70		
Dont: { töövõtjad — demandeurs d'emploi	766	694										

Sissetulnud teated abielinnumest, sündimusest ja suremusest % eelmise aasta sama aja arvudest.
Mariages, naissances et décès enregistrés en % aux nombres correspondants de l'année précédente.

	Jaani	Veebr.	Märts	Aprill	Mail	Juuni	Juuli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dets.	Jaani — Aprill
Abielusid 1940	87,5	75,1	140,0	57,9	—	—	—	—	—	—	—	—	84,6
Mariages 1939	99,1	99,0	96,5	105,5	132,4	87,5	92,6	105,3	113,5	108,0	85,2	99,1	100,0
Sünde 1940	98,0	104,7	94,6	108,7	—	—	—	—	—	—	—	—	101,0
Naissances 1939	97,6	96,3	106,6	102,8	99,6	100,3	99,5	94,6	103,9	98,5	101,6	96,4	101,0
Surmajuhete 1940	109,3	120,3	94,6	108,2	—	—	—	—	—	—	—	—	107,4
Décès 1939	108,2	101,0	108,7	83,9	92,9	109,8	101,4	109,6	105,0	113,5	102,4	102,6	100,1

PRINCIPAUX ARTICLES PUBLIÉS DANS LE RECUEIL MENSUEL.

POPULATION.		
Mouvement frontier en 1939	Nr. 220(3),	page 148—151
Natalité, mortalité, mariages et nombre de la population en 1939	" 220(3),	" 147
Mariages, naissances, décès et accroissement de la population en 1938	" 218(1),	" 8—44
Population des villes en 1938	" 214(9),	" 432—435
Émigration en 1938	" 210(5),	" 253—261
Quelques données sur l'habilité des estoniens	" 206(1),	" 1—7
Population des villes et bourgs en 1937	" 197(4),	" 182—186
Divorces	" 186(5),	" 225—230
Savoir lire-écrire et instruction en Estonie	" 183(1),	" 49—57
Accroissement de la population	" 182(1),	" 1—5
Mortalité	" 181(12),	" 609—625
Nombre des enfants chez les femmes	" 180(11),	" 557—569
Natalité	" 179(10),	" 485—498
Nuptialité	" 178(9),	" 433—441
Composition de la population d'après les ménages	Nr. 176(7)-177(8),	" 349—369
Classes sociales de la population	" 175(6),	" 285—302
Population en qualité des travailleurs et consommateurs	" 174(5),	" 221—253
Densité et changements dans le nombre de la population en Estonie	" 173(4),	" 169—176
Tables de mortalité pour l'Estonie	" 170(1),	" 1—6
Langue habituelle et connaissance des langues étrangères	" 162(5),	" 229—233
INSTRUCTION PUBLIQUE.		
Bibliothèques populaires en 1938/39	Nr. 221(4),	page 161—166
Écoles primaires et secondaires en 1938/39	" 217(12),	" 615—641
Université de Tartu en 1938	Nr. 212(7)-213(8),	" 391—401
Internats des écoles primaires à la campagne	Nr. 211(6),	" 310—316
Écoles de continuation en 1937/38	" 210(5),	" 262—266
Jardins d'enfants de 1937/38	" 210(5),	" 251—254
Bibliothèques scolaires en 1937/38	" 209(4),	" 173—178
Établissements scolaires en 1936/37	" 198(5),	" 240—254
Marché du livre et la presse périodique en 1936	" 194(1),	" 16—24
Locaux à enseignement des écoles primaires et secondaires en 1935/36	" 182(1),	" 18—32
Progrès des élèves des écoles primaires et secondaires	" 172(3),	" 149—160
État économique des étudiants de l'Université de Tartu en 1932/33	Nr. 164(7)-165(8),	" 341—353
TRAVAIL ET SALAIRES.		
Conflits du travail en 1939	Nr. 221(4),	page 205—207
Assurance-maladie des ouvriers en 1938	" 221(4),	" 183—198
Accidents du travail du personnel des chemins de fer en 1938/39	" 221(4),	" 173—178
Accidents du travail des ouvriers en 1938	" 217(12),	" 641—651
Composition démographique et salaires du personnel des institutions d'État à Tallinn et Nõmme	" 211(6),	" 316—321
Conflits du travail et grèves en 1938	" 209(4),	" 183—186
Accidents du travail des ouvriers agricoles en 1937	" 206(1),	" 23—27
Inspection du travail de 1934—37	Nr. 200(7)-201(8),	" 321—333
Durée du travail dans l'industrie de 1933—37	Nr. 199(6),	" 299—305
Gains dans l'industrie en 1937	" 198(6),	" 217—239
État sanitaire des ouvriers	Nr. 188(7)-189(8),	" 393—407
Conditions du travail et les salaires des personnes en service domestique	Nr. 180(11),	" 693—698
ENQUÊTE BUDGETAIRE.		
Dépenses sur l'habillement des ménages d'ouvriers industriels	Nr. 220(3),	page 105—108
Alimentation d'ouvriers industriels et des fonctionnaires publics	" 219(2),	" 77—95
Budgets des ménages d'ouvriers d'ind. de schiste combustible	Nr. 212(7)-213(8),	" 353—358
Budgets des salariés vivant seuls	" 212(7)-213(8),	" 347—353
Budgets des ménages des ouvriers agricoles	" 212(7)-213(8),	" 341—346
Budgets des ménages des fonctionnaires publics	Nr. 211(6),	" 285—300
Budgets des employés et de service des entreprises du commerce et de l'industrie	" 210(5),	" 229—235
Budgets des ménages ouvriers	" 208(3),	" 119—146
Organisation de l'étude budgétaire effectuée en 1937—38	" 208(3),	" 117—118
Biens des salariés	" 196(3),	" 113—117
HYGIÈNE PUBLIQUE.		
Mortalité des nourrissons en 1937	Nr. 209(4),	page 193—198
Causes de décès en 1937	" 207(2),	" 65—74
Maladies contagieuses en 1937	Nr. 200(7)-201(8),	" 353—357
Stations balnéaires, estivales et de villégiature de 1933—37	Nr. 198(5),	" 254—258
Personnel sanitaire, hôpitaux et autres institutions de la médecine curative	" 187(6),	" 297—302
Activité des pharmacies 1934—36	Nr. 186(5),	page 222—225
Médecine légale en 1931—35	" 176(5),	" 337—339
Tuberculose de 1932—33	" 174(5),	" 272—275
Cas des infirmités d'après les données de recensement de I. XII 1934	" 170(1),	" 640—649
État hygiénique des écoliers en 1930/31—1932/33	" 156(11),	" 568—572
Maladies vénériennes de 1928—32	" 147(2),	" 85—90
ASSISTANCE.		
Protection de l'enfance et assistance publique en 1936/37	Nr. 196(3),	page 139—146
CRIMINALITÉ ET SINISTRES.		
Accidents du travail du personnel des chemins de fer en 1938/39	Nr. 221(4),	page 173—178
Incendies en 1939	" 221(4),	" 167—172
Accidents du travail des ouvriers en 1938	" 217(12),	" 641—651
Défils et infractions aux lois enregistrés par la police en 1938	Nr. 212(7)-213(8),	" 402—411
Accidents de la circulation en 1938	Nr. 209(4),	" 203—212
Condamnés de 1936—37	Nr. 200(7)-201(8),	" 366—374
Activité des tribunaux de 1932—36	Nr. 194(1),	" 1—16
INDUSTRIE.		
Production et main-d'œuvre dans les grandes entreprises industrielles	Nr. 171(2),	page 84—100
Importance relative des entreprises moyennes et petites et de l'artisanat dans l'industrie	" 144(11),	" 580—581
COMMERCE EXTÉRIEUR.		
Droits de douane et commerce extérieur d'après le tarif douanier en 1938	Nr. 220(3),	page 108—121
Balance des paiements en 1938	" 211(6),	" 321—327
TRANSPORTS ET COMMUNICATIONS.		
Mouvement des voitures automobiles traversant la frontière	Nr. 221(4),	page 203—204
Véhicules à moteur en I. I 1940	" 221(4),	" 198—203
Navigation et transports maritimes en 1939	" 221(4),	" 179—183
Lignes d'autobus de 1938/39	" 218(1),	" 44—47
Exercice des chemins de fer en 1938/39	" 216(11),	" 553—536
Postes, télégraphes, téléphones et radio en 1938/39	" 215(10),	" 500—538
Activité de l'aéroport de Tallinn en 1938	Nr. 212(7)-213(8),	" 374—373
Voies navigables intérieures en 1938	Nr. 210(5),	" 246—250
Bicyclettes en 1938	" 207(2),	" 74—76
Avaires enregistrées dans les eaux estoniennes en 1937	" 204(11),	" 580
Marine marchande le I. I 1938	" 204(11),	" 576—579
Activité de l'aéroport de Tallinn en 1937	" 199(6),	" 305—308
ASSURANCES.		
Assurance-maladie des ouvriers en 1938	Nr. 221(4),	page 183—198
Sociétés d'assurance en 1938	" 219(2),	" 57—76
Assurance maladie des employés de l'État et des administrations autonomes	" 196(3),	" 129—134
Pensions le I. I 1936	" 179(10),	" 598—507
CRÉDIT ET CAPITAL.		
Lombards en 1938	Nr. 212(7)-213(8),	page 386—390
Activité des banques privées et des banques coopératives en 1938	" 212(7)-213(8),	" 377—386
FINANCES.		
Recettes et dépenses des communes rurales en 1937/38	Nr. 220(3),	page 122—136
Recettes et dépenses des villes et bourgs en 1937/38	" 217(12),	" 601—615
Recettes et dépenses des administrations d'arrondissement en 1937/38	" 211(6),	" 300—309
Impôt sur le revenu en 1935 et 1936	" 210(5),	" 255—258
Balance de paiements en 1937	Nr. 200(7)-201(8),	" 346—352
AGRICOLE.		
Pêches en 1939	Nr. 220(3),	page 137—146
Forêts de l'État et l'économie forestière en 1938/39	" 218(1),	" 1—8
Données préliminaires du recensement agricole de 1939	" 214(9),	" 445—481
Mouvement et prix des propriétés agricoles en 1937	" 210(5),	" 235—245
Rentabilité de l'élevage des poules en 1938	" 209(4),	" 188—193
Rentabilité des exploitations agricoles	" 193(12),	" 662—671
VARIA.		
Production et consommation des boissons alcooliques de 1934—38	Nr. 207(2),	page 92—99
Montant des loyers à Tallinn et Nõmme	" 186(4),	" 169—172
Résultats du V Plébisците	Nr. 176(7)-177(8),	" 402—407
Statistique des noms de famille	Nr. 174(5),	" 264—267

LISTE DES ÉDITIONS DU BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE.

Type A. DÉMOGRAPHIE.			
Volume	I. Annuaire de la statistique d'instruction publique	Pages	288 + 136, 1924. Kr. 6.—
"	III. Statistique de l'hygiène publique	"	132 + 80, 1935. " 5.—
"	IV. Population et l'hygiène publique	"	306, 1930. " 8.—
"	V. Assurances sociales en Estonie	"	76, 1937. " 1.50
STATISTIQUE ÉCONOMIQUE.			
Volume	I. Commerce extérieur en 1923	"	20 + 72, 1924. " 2.—
"	II. Ports, marine marchande et navigation en 1924	"	102, 1925. " 2.50
"	III. Chemins de fer, poste, télégraphe et téléphone en Estonie	"	64, 1925. " 2.—
"	VI. Commerce extérieur en 1924	"	22 + 92, 1925. " 3.—
"	V. Industrie en Estonie en 1924	"	30, 1926. " 2.50
"	VI. Chemins de fer de l'État en 1924	"	38, 1926. " 2.—
"	VII. Commerce extérieur en 1925	"	109, 1926. " 3.25
"	VIII. Commerce extérieur en 1926	"	IV + 106, 1927. " 3.25
"	IX. Situation financière des sociétés anonymes et des sociétés cooper.	"	32 + 34, 1927. " 2.—
"	X. Commerce extérieur en 1927	"	106, 1928. " 3.25
"	XI. Commerce extérieur en 1928	"	120, 1929. " 3.50
"	XII. Commerce extérieur en 1929	"	152, 1930. " 5.—
"	XIII. Commerce extérieur en 1930	"	144, 1931. " 5.—
"	XIV. Commerce extérieur en 1931	"	140, 1932. " 4.—
"	XV. Commerce extérieur en 1932	"	124, 1933. " 4.—
"	XVI. Commerce extérieur en 1933	"	124, 1934. " 4.—
"	XVII. Commerce extérieur en 1934	"	120, 1935. " 4.—
"	XVIII. Commerce extérieur en 1935	"	120, 1936. " 4.—
"	XIX. Commerce extérieur en 1936	"	124, 1937. " 4.—
"	XX. Commerce extérieur en 1937	"	140, 1938. " 4.—
"	XXI. Commerce extérieur en 1938	"	144, 1939. " 4.—
STATISTIQUE AGRICOLE.			
Volume	III. Élevage du bétail en Estonie en 1924	"	17 + 105, 1925. " 1.25
"	IV. Annuaire de la statistique agricole (1925)	"	3 + 201, 1926. " 3.50
"	V. Annuaire de la statistique agricole (1926)	"	VIII + 254, 1927. " 3.—
"	VI. Annuaire de la statistique agricole (1927)	"	VIII + 207, 1928. " 2.—
"	VII. Annuaire de la statistique agricole (1928)	"	VIII + 218, 1929. " 2.75
"	XIII. Annuaire de la statistique agricole (1929)	"	VIII + 244, 1930. " 3.50
"	IX. Annuaire de la statistique agricole (1930)	"	VIII + 239, 1931. " 3.50
"	X. Annuaire de la statistique agricole (1931)	"	VIII + 222, 1932. " 3.50
"	XI. Annuaire de la statistique agricole (1932)	"	VIII + 207, 1933. " 3.—
"	XII. Annuaire de la statistique agricole (1933)	"	VIII + 280, 1934. " 3.50
"	XIII. Annuaire de la statistique agricole (1934)	"	VIII + 168, 1935. " 3.50
"	XIV. Annuaire de la statistique agricole (1935)	"	VIII + 172, 1936. " 3.50
"	XV. Annuaire de la statistique agricole (1936)	"	VIII + 172, 1937. " 3.60
"	XVI. Annuaire de la statistique agricole (1937)	"	VIII + 168, 1938. " 3.50
"	XVII. Annuaire de la statistique agricole (1938)	"	VIII + 168, 1939. " 3.50
"	XVIII. Annuaire de la statistique agricole (1939)	"	Sous-press
Type B. 1. Résultats préliminaires du recensement de 1922			
	2. Les enfants infirmes en Estonie	"	78, 1923. " 2.—
	3. Élections au Parlement en mai 1923	"	164, 1923. " 3.75
	5. Résultats du recensement de 1922.	"	78, 1923. " 3.—
Volume			
	I. Répartit. démograph. de la popul. et conditions de logement	"	88, 1925. " 2.—
"	II. Répartit. démograph. de la popul. (tableaux)	"	8 + 138, 1924. " 4.—
"	III. Répartition de la population par occupations	"	38 + 84, 1925. " 3.—
"	IV. Arrond. Viru	"	24 + 62, 1924. " 2.—
"	V. " Järva	"	52 + 60, 1923. " 3.—
"	VI. " Harju et la ville de Tallinn	"	40 + 56, 1924. " 3.—
"	VII. " a) Lääne	"	20 + 56, 1924. " 2.—
"	" b) Saare	"	20 + 56, 1924. " 2.—
"	VIII. " Pärnu	"	40 + 34, 1924. " 3.50
"	IX. " Vihandi	"	36 + 84, 1924. " 3.50
"	X. " Tartu et Valga	"	40 + 92, 1924. " 3.—
"	XI. " Võru et Petseri	"	30 + 36, 1927. " 3.—
6.	Département des données du recensement de 1922 et le contenu des tableaux de résultats définitifs	"	43, 1923. " 1.—
7.	Les exploitations agricoles nouvellement fondées de 1919—23	"	46 + 60, 1924. " 3.50
8.	Résultats du recensement agricole de 1925	"	4 + 219, 1926. " 3.75
9.	Album statistique, vol. I. Territoire et popul. (38 dia- et cartogram. en couleurs)	"	1925. " 6.—
	Album statistique, vol. II. Économie (24 dia- et cartogram. en coul.)	"	1926. " 6.—
	Album statistique, vol. III. Agriculture	"	112, 1929. " 7.50
10.	Élections au III. Parlement	"	43, 1927. " 1.75
12.	Élections au IV. Parlement	"	62, 1929. " 1.75
13.	Résultats du recensement agricole de 1929, v. I	"	XI + 235, 1930. " 7.50
14.	Population et biens des exploitations agricoles (v. II)	"	IV + 96 + 44, 1932. " 3.—
15.	Estonie de 1920—1930 (Résumés rétrospectifs)	"	XV + 405, 1931. " 7.—
16.	Élections au V. Parlement	"	62, 1933. " 1.50
17.	Données du Recensement de I. III 1934:		
Vol.	I. Population des communes rurales	"	IV + 104, 1934. " 3.—
"	II. Composition démographique de la population et logements	"	VIII + 152, 1935. " 3.—
"	III. Occupations et familles	"	228, 1925. " 5.—
"	IV. Problèmes de la population	"	VIII + 156, 1937. " 3.—
18.	Estonie en chiffres	"	XVI + 348, 1937. " 6.—
19.	Résultats du recensement économique:		
Volume	I. Industrie	"	96, 1939. " 2.—
"	II. Artisanat	"	72, 1939. " 2.—
"	III. Commerces et transports	"	96, 1939. " 3.—
20.	Données du recensement agricole de 1939: v. I	"	VIII + 209, 1940. " 5.—

Type G. RECUEIL MENSUEL.

1922 Nr. 1—11	Prix total Kr. 10.—	1928 Nr. 84—85	Prix total Kr. 15.—	1934 Nr. 140—157	Prix total Kr. 15.—
1923 " 12—21	" " " 15.—	1929 " 86—97	" " " 15.—	1935 " 158—169	" " " 15.—
1924 " 22—33	" " " 15.—	1930 " 98—109	" " " 15.—	1936 " 170—181	" " " 15.—
1925 " 34—45	" " " 15.—	1931 " 110—121	" " " 15.—	1937 " 182—193	" " " 15.—
1926 " 46—61	" " " 15.—	1932 " 122—133	" " " 15.—	1938 " 194—205	" " " 15.—
1927 " 62—73	" " " 15.—	1933 " 134—145	" " " 15.—	1939 " 206—217	" " " 15.—
				1940 " à partir du Nr. 218 à	" " " 1.50

PRIX Kr. 1.50